

park

VOLITVE 2010:

ODLOČAMO O PRIHODNOSTI NOVEGA MESTA

SOOČENJE ŽUPANSKIH KANDIDATOV

OCENA MUHIČEVEGA MANDATA: NEZADOSTNO (1)

Avtošola Riba
Ulica stare pravde 15
Novi trg 11, Novo mesto
tel: 07/ 33 26 722
m-tel: 041 671 480

AVTOŠOLA
RIBA
d.o.o.

MASAŽNISALON
Grabič David s.p.

Kandijska cesta 34, Novo mesto
T: 051 325 270 W: www.masazni-salon.si
PONUDBA DARILNIH BONOVI!

MONTAŽA IN POPRAVILO VODOVODNIH INŠTALACIJ

Jernej Jakše s.p.
Bršljin 32, Novo mesto
gsm: 041 650 700

Avtohiša Berus

Podbevškova 1, Novo mesto
Servisno prodajni center
vozil Volkswagen in Audi

07 371 98 00

fine cars® d.o.o.

Prodaja vozil
Bajčeva 6, Novo mesto
Tel./fax: 07 33 80 860

RENAULT

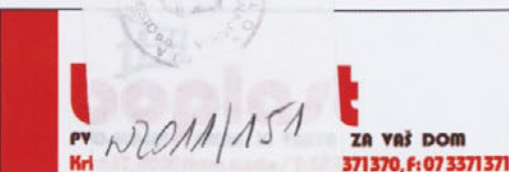
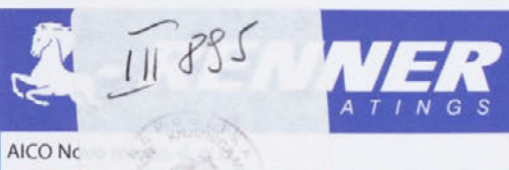
TIMI

d.o.o. Novo mesto

Smolenja vas 10 a, Novo mesto
Tel: 07/3374-200, fax: 3374-202

- POOBLAŠČENI SERVIS VOZIL RENAULT
- AVTOELEKTRIKA • VULKANIZERSTVO

OF SWEDEN
HAROLOGI SALON
SAMO NARAVNO JE DOVOLJ DOBRO ZA VAŠE LASE
FRIZERSKI
NOVO MESTO
031 607 966 | MILANA MAJKNA 9 | 8000 NOVO MESTO

KNJIGOVEŠTVO

Kelbič Pavel, s. p.
Delavnica: Pod Trško goro 11, T: 07 3325 718
Doma: Mestne njive 6, T: 07 3325 926
GSM: 041 726 644

LesBo mizarstvo

lesbo.mizarstvo@volja.net

Jože Bogovič, s.p.

Izdelava masivnih postelj in posteljnih vložkov
tel: 07/33 46 586, gsm: 041 385 670, fax: 07/33 46 587

MALKOM
Novo mesto d.o.o.

Ljubljanska 1, Novo mesto
tel.: 39 31 470

MARJAN ŠMALC s.p.

041/671-461, fax: 07/33-25-968
PROVA e-mail: marjan.smalc@siol.net
VARNOST PRI DELU - POŽARNA VARNOST

Frizerski salon Jure

Kandijska 19, Novo mesto

dacomm
KERAMIKA

30 let
ROLETARSTVO MEDLE d.o.o.
8000 Novo mesto • Podbevškova ulica 31 • tel.: 07/3 930 930
E-mail: roletarstvo.medle@siol.net

OKNA - VRATA - SENČILA

Plesni center Dolenjske
Novi trg 7, Novo mesto
gsm: 041 754 911

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR

Straža 13, 8232 Šentrupert
Tel.: 07/ 34 34 590 Fax: 07/ 34 34 591
Mobil: 041 427 652

SOREX d.o.o.

Foersterjeva 10, 8000 Novo mesto Tel.: 07 33 79 010
e-mail: info@sorex.si, www.sorex.si Fax: 07 33 79 011

Samolepilne etikete • Foto papir

**Mestna občina
Novo mesto**

Seidlova 1, Novo mesto

**GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO d.d.**
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Telefon: h.c. 07/33 21 065

**steklarstvo
Vidmar**

Brod 11,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 337 90 90

Sporti d.o.o.
Košenice 83, Novo mesto

**Gradbeno projektiranje
in inženiring d.o.o. GPI**

Ljubljanska cesta 26, Novo mesto
tel.: 07 33 77 630, www.gpi.si

DRAGAN ŠOBAR s.p.
Elektroinstalacije
Ragovska 2
8000 Novo mesto
Tel, fax : 07 / 334 12 93
Mob : 041 / 616 762

Prepih
Gornja Težka voda 19
Stopiče
tel.: 07 30 89 404

kikinterier@siol.net

www.kik-interier.si

INTE RIER
INTERIER

TRESPA
SANITARNE KABIN
IN GARDEROBE

KNAUF

MAVČNE STENE IN OBLOGE

Armstrong

SPUŠČENI STROPI

fermacell
Montažna gradbene plošče

NAPUŠČI IN PODSTREŠJA

atmosferacaffè

Kik Interier d.o.o., Bršljin 18 a, 8000 Novo mesto, tel.: 07/33 21 028, 33 22 944, GSM: 041 612 505

Pošteno Odgovorno Srčno

PROGRAMSKA FORMULA 7 + 7

1/ Vrtci, šole in univerza – to je bodočnost naših otrok

- ✓ dovolj prostora v vrtcih za naše najmlajše
- ✓ investicije v šole
- ✓ 2011 začetek realizacije projekta Kampus, 2012 - univerza

2/ Večje razumevanje za zdravstvo in socialo

- ✓ koncesij je dovolj, uredimo razmere v ZD
- ✓ parkiranje pri ZD do leta 2012 urejeno z garažno hišo
- ✓ več sredstev za urejanje socialne problematike
- ✓ uvedba medsebojne pomoči in centrov dnevnih aktivnosti

3/ Bodimo ekološko osveščeni v čistem okolju

- ✓ vključitev šol v ekološke projekte
- ✓ ekološki otoki v vsako naselje
- ✓ koši z vrečkami za pobiranje pasjih iztrebkov na vseh sprehajalnih poteh
- ✓ realizacija projektov za čisto reko Krko in obnovitev ribjega življa v njej
- ✓ načrtovanje polnilnic za elektro avtomobile

4/ Tudi ljubiteljska kultura mora živeti

- ✓ boljši pogoji za delovanje ljubiteljske kulture; večja finančna sredstva, boljši prostori, ureditev odnosov z KCJT, večje možnosti promocije in nastopanja

5/ Za šport prihajajo boljši časi

- ✓ gradnja olimpijskega bazena v sklopu univerzitetnega kampusa, športne dvorane v Stopičah, vzhodne tribune stadiona s 25 metrskim bazenom, obnova dvorane Marof in ostalih športnih objektov
- ✓ povečanje sredstev za dejavnosti na področju športa

6/ Izkoristimo potencial nevladnih organizacij

- ✓ ustvarjanje boljših pogojev za dejavnost nevladnih organizacij
- ✓ podpora in sodelovanje v projektu » Moja družba«

7/ Starejši, poskrbljeno bo za vas

- ✓ okrepitev sodelovanja z društvi upokojujencev
- ✓ zagotavljanje možnosti ukvarjanja z ljubiteljskimi dejavnostmi in rekreacijo

1/ Občinska uprava – bodimo najboljši

- ✓ reorganizacija uprave, racionalizacija stroškov in zmanjšanje števila zaposlenih
- ✓ takojšnja revizija vseh pogodb, poslovanja in konkretno ukrepanje
- ✓ opredelitev pooblastil in zahtevana odgovornost posameznikov

2/ Z gospodarstvom in podjetništvom do uspehov

- ✓ ustanovitev razvojnega sveta vodilnih gospodarstvenikov v občini
- ✓ nadaljevanje razvoja mrežnega inkubatorja in tehnološkega parka, poslovne cone Cikava

3/ Konec sramote za mestno jedro

- ✓ imenovanje mestnega arhitekta in mestnega odbora
- ✓ izgradnja dveh garažnih hiš in obnova narodnega doma do leta 2013
- ✓ delno zaprtje glavnega trga za promet do leta 2013

4/ Občina bo energetske varčna in okolju prijazna

- ✓ imenovanje energetskega menedžerja
- ✓ aktiviranje energetske pisarne in uvedba energetskega knjigovodstva za javne in stanovanjske zgradbe
- ✓ prihranki na področju energentov

5/ Turizem ni samo cviček

- ✓ trženje bogate arheološke dediščine in ohranjanje kulturne dediščine
- ✓ pestrejša ponudba kulturnih prireditev
- ✓ mesto bo čisto in urejeno

6/ Stanovanjsko politiko bomo spremenili

- ✓ stanovanjska politika bo vodena preko reorganiziranega podjetja Zarja d.o.o.
- ✓ povečanje sredstev, namenjenih nakupu neprofitnih stanovanj

7/ Za osebno varnost in varnost imetja bo poskrbljeno

- ✓ povečanje sredstev za opremljenost enot CZ, GRC in prostovoljnih gasilnih društev
- ✓ dodatna sredstva za stroške vzdrževanj gasilskih domov in zato razbremenitev PGD-jev

Verjamem ✓

Igor PERHAJ

RAZVOJNI PROJEKTI V MANDATU 2010-2014

OKOLJSKI PROJEKTI – finančni vir: kohezijski skladi in proračun občine

1. Gradnja centralne čistilne naprave in primarnih kanalizacijskih sistemov
2. Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema
3. Realizacija 2. faze CEROD – MBO

URBANI PROJEKTI – finančni vir: Javno-zasebno partnerstvo in proračun občine

4. Oživitev mestnega jedra (parkirna hiša, tržnica, Narodni dom)
5. Avtobusna postaja

PODEŽELSKI PROJEKTI – finančni vir: sredstva EU in proračun občine

6. Ureditev cestne, komunalne, športne in telekomunikacijske infrastrukture
7. Zagotovitev ustreznih prostorov za izvajanje družbenih dejavnosti

DRŽAVNI PROJEKTI – aktivna vloga občine – finančni vir: državni proračun in občinski proračun

8. 3. razvojna os, obvoznice, vpadnice
9. Bolnišnični kompleks

UREDITEV ŠPORTNE INFRASTRUKTURE – finančni vir: javno-zasebno partnerstvo

10. Športni kompleks Portovald (stadion, plavalni bazen, teniški objekt z igrišči)

11. Nadgradnja velodroma v večnamensko športno dvorano

12. Ureditev rekreativnega centra Češča vas s povezavo (pešpot, kolesarska steza) z Novim mestom

IZOBRAŽEVALNI IN DRUŽBENI PROJEKTI – finančni vir: državni proračun, občinski proračun, javno-zasebno partnerstvo

13. Novomeška univerza

14. Varovana stanovanja in stanovanja za mlade družine

**Za Novo mesto!
Za mojo občino.**

B. Kekec

www.bojan-kekec.si

2

SLS
Slovenska ljudska stranka

park

regionalni mesečnik
številka 8, letnik 13, oktober 2010
ISSN 1408-7189

odgovorni urednik: Uroš Lubej
kreativni urednik: Damir Skenderović

uredništvo: Marijan Dovič, Tomaž Golob,
Sandra Hrovat, Gašper Klančar, Iztok Kovačič,
Tomaž Levičar, Uroš Lubej, Gregor Macedoni,
Katja Martinčič, Natalija Mikec, Bogdan Miklič,
Boštjan Pucelj, Maja Regina, Mitja Sadek,
Damir Skenderović, Damijan Šinigoj,
Nina Štampohar, Jaka Šuln

urednik rubrike FotoPub: Boštjan Pucelj
tehnični urednik fotografije: Jaka Šuln
urednica študentske kamre: Katja Martinčič
naslovnica: Studio Pašteta, fotografija Boštjan Pucelj
lektorica: Nina Štampohar
oblikovanje uredniških strani: Sandra Hrovat
oblikovanje oglašnih strani: Grafika Tomi, Novo mesto

spletna stran: www.park.si
gospodar spletne strani: Marko Dvornik

vodja trženja: Boštjan Volk
040 804 083
bostjan.volk@park.si

tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
naklada: 1500 izvodov
izdajatelj: Revija Park
direktor: Uroš Lubej

kontakti:
Revija Park
Prešernov trg 6
8000 Novo mesto
tel: 07 393 08 12, m-tel urednika: 031 626 326
e-pošta: park@park.si

naročila, distribucija in reklamacije: 07 393 08 12
park@park.si

Pismo podpore

NE obstoječemu in predvsem DA Novemu

Uroš Lubej

Novo mesto je v zadnjih dvajsetih letih, še posebej pa v zadnjih štirih letih, capljalo za zmožnostmi, ki jih sicer skriva v sebi kot središče močne ekonomske regije in zaradi solidnega geostrateškega položaja. Mandat zadnjih štirih let je simptom teh čudnih dveh desetletij, ko je neka mala lokalna napollopopvska nenačelna mreža bolj ali manj tajkunizirala ključne točke odločanja v Mestni občini Novo mesto.

Ljudje zaradi (v povprečju in glede na ostale regije) relativno dobrih in stabilnih zaposlitev na eni strani in obenem zaradi življenja v okolju, ki ima naravne lepote in slikovito urbano središče, morda niso opazili, da Novo mesto in Podgorje tako rekoč počasi, a vztrajno toneta v sivo podpopovprečje vsaj kar zadeva tistih stvari, ki so odvisne od lokalne samouprave.

Tudi Novo mesto se je znašlo v času, ko smo uradno sicer že menda iz recesije, dejansko pa večina ljudi živi globoko v recesiji. Časi nikakor niso lahki. A odločitev volilca je v nekem smislu otročje lahka, v nekem drugem smislu pa vendarle izjemno zahtevna.

V vsakem primeru treba obstoječemu stanju reči odločno ne. Temu, da bi si izvolili še eno »nadaljevanje začetege«, je treba s prepričljivo večino reči Ne, hvala in Nikoli več.

Na letošnjih lokalnih revija Park podpira vse tiste kandidate, ki napovedujejo spremembo. To so Kekc, Kramar Zupan, Perhaj in Macedoni. In ne podpiramo tistih, ki zagovarjajo nadaljevanje obstoječega. Alojzij Muhič po našem mnenju ni opravil svoje naloge in si ne zasluži vnovične izvolitve.

Seveda je nekaj bilo storjeno tudi v tem mandatu. Toda volilec mora na volilni dan z enim pogledom zaobjeti celoto vseh štirih let. Ne le to, da mu je nekdo teden dni pred volitvami postavil neki temeljni kamen, in ne le to, da je prek radijskega oglasa (na račun davkoplačevalcev) slišal, da se bo tako rekoč na volilni dan odprl neki cestni odsek.

Novomeška občina je v tem mandatu dokončno zdrsnila na rep mestnih občin v Novem mestu, ključni projekti in obljube so ostali neizpolnjeni, mandat je bil navsezadnje začinjen z nekaj sumljivimi zgodbami, v političnem smislu pa smo ostali izolirani v okrilju obskurnih samooklicanih strank in domnevno nestranskih, v resnici pa občinsko-koritniških navezav.

Volilec in volilka se morata zavedati, da si tudi Novo mesto zasluži Jankoviča, Popoviča, Bogoviča ali Hudoklina. Predvsem pa mora verjeti, da se morda Jankovič, Popovič, Bogovič ali Hudoklin skriva tudi v imenih, ki v Novem mestu nastopajo na strani alternative obstoječemu.

Pojdite na volitve in obkrožite Da za Novo mesto.

Obvestilo odgovornega urednika

Štirje člani uredništva revije Park so se odločili za kandidaturu na različnih kandidatnih listah na letošnjih lokalnih volitvah. Odgovorni urednik Parka je sprejel odločitev, da tudi v številki, ki izhaja v času volilne kampanje, ohranjamo običajne rubrike, kolumne in komentarja vseh svojih avtorjev. Pri tem je bila postavljena edina omejitev, da skozi prispevke seveda ne smejo promovirati svoje kandidature, ampak se morajo držati dogovorjene zasnove svojih rubrik. Spremljanje volilne kampanje, pisanje člankov, intervjujev, komentarjev in kolumn na temo volitev tako na spletni strani www.park.si in v tiskani izdaji Park pa je odgovorni urednik omejil izključno na tiste člane uredništva, ki na volitvah ne nastopajo kot kandidati.

SPREHODI SE.

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega leta. Prekinitev naročila je možna s pisnim preklicem in sicer deset dni pred koncem naročniškega obdobja. Naročniki imajo 10 % popust, dijaki in študentje, brezposelniki ter matere na porodniškem dopustu 20 %.

Osumljenih šest in njihovi trije »psi čuvaji«

Damir Skenderović, fotografija Boštjan Pucelj

V čem je bistvena razlika med uspešnim slovenskim županom in »dobrim« novomeškim županom Muhičem? Prvi pred koncem mandata zgradi športni kompleks s stadionom in dvorano, drugi postavi temeljni kamen.

»Največji trik, ki je uspel hudiču, je bil, da je prepričal ljudi, da ne obstaja,« je dahnil Kevin Spacey alias Roger »Verbal« Kint alias Keyser Soze alias Princ Teme alias hudič leta 1995 v filmu Osumljenih pet. Verjetno ste že uganili, kaj hočem reči. Največji trik novomeškega župana Muhiča je, da je prepričal ljudi, da ni nesposoben, ampak »dober«. Kar seveda z županovanjem Novega mesta nima zveze. V menedžerskem smislu se namreč ni izkazal niti za povprečno sposobnega, v političnem pa »dobrota« vsaj od Machiavellija dalje (1469–1527) niti v teoriji nima kaj iskati. Mesto potrebuje sposobnega župana ali županjo v vseh pogledih, pri čemer je popolnoma nepomembno, če je poleg tega še »dober(a)«. In obratno, kot se je pokazalo pri županu Muhiču: glede na to, da, kot vse kaže, ni sposoben, je nujno tudi slab župan – pa če je pri tem »dober« ali ne.

V čem je bistvena razlika med uspešnim slovenskim

županom in »dobrim« novomeškim županom Muhičem? Prvi pred koncem svojega mandata zgradi športni kompleks s stadionom in večnamensko dvorano, drugemu uspe v štirih letih postaviti zgolj temeljni kamen za telovadnico v Stopičah!? V Koprju župan posadi ducat palm, v Novem mestu župan posadi ubogo vrbo za ubogim zidom, za ubogo nedokončano knjižnico in ob ubogem spomeniku, zaraslem z bršljanom. V Ljubljani mestni arhitekti in urbanisti postavijo most s stekleno pohodno površino, na katerega derejo trume turistov iz vse Evrope, v Novem mestu pa delavec v turizmu na sredi krožišča nabije bakreni štamperele, ki naj bi predstavljal situlo, in sicer na eni najbolj frekventnih prometnih mestnih vpadnic, medtem ko na drugem tako ali tako že stoji tabletka »sumljive« vsebinske in formalne umetniške vrednosti, z vsem spoštovanjem do lika in dela avtorja. Pri tem nisem zaznal, da bi v zrak skočilo kakšno novinarsko pero, ki je

hkrati ljubiteljski »arheolog« in celo arheološki »pisatelj« in je drugače zelo ostrojezične in kritične narave, toda kaj pomaga, ko je ta ostrojezična in kritična narava več ali manj ves čas v »of-de-rekord modu«. Nak. Niti kdo drug iz arheološke, urbanistične ali turistične stroke ni dvignil obrvi v smislu, da gre pri bakrenem štampereletu za norčevanje iz kulturne in arheološke dediščine Evrope in, kar je še posebej pomembno, da gre za hudo estetsko onesnaževanje življenjskega prostora Novomeščanov in zahteval, da se bakreno spakedravščino nemudoma zbrše z obliča novomeške zemlje. In če imate srečo, boste v središču mesta naleteli še na povečano železno pletenko. Kot da smo mesto nekih na pol zadetih psihotočnih liliputancev, ne pa regijsko središče in gospodarska velesila v tem delu Evrope.

Kako je možno, da je Novo mesto za štiri leta padlo v to moro političnega in občečloveškega primitivizma in da mu grozijo še štiri leta cvičkastega mnogoumja. Enostavno. Ko sem se pred tremi leti zavestno odločil, da bom začel opozarjati na nekatere dimenzije delovanja Muhičeve »falange« oziroma Muhiča in »prijateljev«, nas je bilo v mestu zelo malo, ki smo premgli tovrstno kritično držo. Če se prav spomnim, nas je bilo nekaj sodelavcev pri Parku in, to je že treba povedati, kljub temu, da se verjetno še vsi spomnite: novomeška LDS in svetnik Tomaž Levičar. Vsekakor pa ni bilo tistih, ki so danes najbolj glasni in ki te dni največkrat omenjajo neformalno mrežo v ozadiju, ki operira z Muhičem kot nesposobno, a »dobro« lutko, in tudi ni bilo tistih, ki danes »svarijo« pred šestimi ljudmi, ki obkrožajo župana Muhiča, in tudi ne tistih, ki menda niso v teh štirih letih mogli nič storiti, čeprav so veselo namakali svoje gobčke neposredno v občinsko korito in se svojih položajev in privilegijev še do danes niso odrekli. Nekateri izmed tistih so bili takrat in še naslednji dve leti najožji sodelavci župana Muhiča.

Toda res pravi zvesti Muhičevi zavezniki na prvih bojnih linijah v krčeviti borbi za ohranitev oblasti pa so bili in so novomeški mediji z zelo, zelo redkimi novinarskimi izjemami. O tem sem v teh letih tudi že večkrat pisal. In sicer vse tri medijske veje; tisk, radio in televizija. Novomeški mediji so vse tisto, kar ne bi smeli biti. So podaljšan PR aparat vsakokratne oblasti. So navadni distributerji PR prispevkov župana in prijateljev. So zgolj »psi čuvaji« (Močnik, Rastko, 2003, Ali se novinarstvo lahko upre svojemu zatonu?). In to se najbolj vidi ravno sedaj pred volitvami. Gre pa tu še za nek perverzen moment, v katerem bi celo jaz zlahka užival. Stranke in politične združbe so morale zadnja štiri leta (in seveda tudi prej in še posebno zdaj) ta ista Muhičeva trobila vedno znova izdatno finančno podpreti, če so hotele izpeljati svoje kampanje. Hej, ljudje politiki, vam ne bi bilo laže ustanoviti ali podpreti kakšen »nov« oziroma »drug« medij v tem »prostoru«? Takšnega, ki bi recimo opravljal svoje novinarsko poslanstvo. In bi bil, če sem malce zloben, v nasprotju z vsemi ostalimi »objektivnimi« mestnimi trobili, »subjektivni«? In veste, kaj je pri celi zadevi najbolj smešno ali žalostno, kakor pač dojemate realnost? Oziroma kaj najbolj skrbi novomeške novinarje? Njihova kredibilnost. Jaz pa vas sprašujem, kakšno kredibilnost imajo lahko Muhičevi »psi čuvaji«.

Svojo domačo nalogo sem opravil. Napisal sem svoj zadnji komentar v tem mandatu. Mislim, da je kar reprezentativen, glede na tiste, ki sem jih pisal zadnja tri leta. Bog ve, da nisem imel preveč inspirativne teme. Zdaj nas vse čaka še druga naloga. Da gremo v čim večjem številu na volitve in odločimo o svoji prihodnosti novomeškim medijem z glavo globoko v pesku navkljub. Na tokratnih lokalnih volitvah Novomeščani izbiro kljub vsemu imamo.

ODLOČIMO O PRIHODNOSTI

Mestne občine Novo mesto

Volitve so edini realni trenutek demokracije. Potem smo štiri leta prepuščeni tistemu, ki smo ga izbrali. Predvolilna kampanje je čas manipulacij in napihnjenih obljub. Vendar je hkrati tudi priložnost za premislek o tem, komu lahko zaupamo. Ponujamo vam izbor štirih imen, ki imajo voljo in pogum, da bi prevzela župansko krmilo naše mestne občine. Štiri osebnosti, ki imajo voljo in pogum ter so sprejele naše povabilo in se soočile z vprašanji, ki so od njih zahtevala konkretne odgovore in nikakor niso lahka. Bojan Kekec, Milena Kramar Zupan, Gregor Macedoni in Igor Perhaj. Štiri močne osebnosti. Alojzij Muhič je sodelovanje z nami zavrnil. Čez nekaj dni bo vsak izmed nas in mi vsi skupaj v drobcu sekunde, ki bo potreben, da na volilnem lističu, namenjenemu županskim volitvam v Mestni občini Novo mesto, odločil o tem, kakšna bo prihodnost Novega mesta in okolice v prihodnjih štirih letih in še dlje. Niso vsi kandidati enaki niti niso vsi programi enaki. Morda vam bo naslednjih nekaj Parkovih strani v pomoč pri vaši izbiri.

1 Ste štirje močni kandidati z veliko izkušnjami na različnih področjih in v politiki. V čem se razlikujete od ostalih kandidatov? V čem je vaša prednost?

**igor
perhaj**

Po mojem mnenju se od kandidatov razlikujem po tem, da nikomur ne odrečem pomoči, če lahko pomagam, da ne obljubljam, če vnaprej vem, da nekaj ni izvedljivo, da si vzamem čas za vsakega, ki potrka na moja vrata, da v trenutni situaciji nisem aktiven strankarski vojak, in to je porok, da ob izvolitvi nisem nikomur nič dolžan razen svojim volivcem. Vsi, ki so del moje samostojne zgodbe, člani Slovenske poti, so zraven samo zato, ker verjamejo, da se lahko v občini enkrat preseka z »lovljenjem v kalnem«, s korupcijo in klientelizmom. Ne izpostavljam se in ne stojim za nekimi velikimi pompozni besedami, ampak za dejanji. Delovne izkušnje iz Revoza, izkušnje pri vodenju GRC in podžupanovanju so porok za kakovostno in razvojno naravnano vodenje občine.

**gregor
macedoni**

Sem edini kandidat, ki prihajam iz gospodarstva, kar je v teh kriznih časih bistveno, saj se je treba znati boriti, tako kot se sedaj z vsemi močmi borimo v gospodarstvu. Nihče drug ne bo poskrbel za nas, če tega ne bomo storili mi. Občina nujno potrebuje dobrega menedžerja in gospodarja. V Novem mestu se pred vsakimi volitvami dogajajo trgovanja z direktorskimi mesti javnih podjetij in zavodov, kar je velika ovira za uspešno izvajanje mandata, ker se kadruje po pravilu poplačevanja strankarskih uslug, ne po merilu strokovnosti. Kot neodvisen in nestrankarski kandidat nisem vpet v te igrice, zato lahko z gotovostjo rečem, da se pod mojim županovanjem ne bodo nadaljevale. Meni mandat ne poteče, jaz nove službe ne potrebujem, v Trimu imam odlično zaposlitev, zato na županske volitve ne vstopam zato, da bom pri koritu, ampak zato, ker se zavedam, da če ne začnemo delati takoj, bomo zamudili vlak. Resnično verjamem, da lahko s svojim znanjem in z izkušnjami omogočim naši občini, da naredimo razvojni preboj in končno postanemo uspešna občina. Poleg znanja in izkušenj imam tudi dovolj zastavljenih in uspešno izpeljanih projektov, ki danes dajejo utrip Novemu mestu in tako z dejstvi in dejanji dokazujem, da vem, kaj govorim. Dovolj je tarnanja, treba je delati!

**milena
kramar zupan**

Sem edina ženska kandidatka, odločena in delujem ciljno ter s premislekom. Imam pogum in voljo in ne obljubljam nerealnega. Osnova mojim odločitvam so vedno argumenti, podatki, analiza stanja. Ničesar ne delam na pamet. Znam voditi tim, saj delujem povezovalno, in znam sklepati kompromise, če je to v skupno dobro. Znam prisluhniti sogovornikom in različnim interesom ter jih uskladiti. Imam posluš za socialno šibke, spoštujem in cenim starejše ter razumem mlade in njihove potrebe in probleme. Imam dolgoletne izkušnje v gospodarstvu in z vodenjem Zdravstvenega doma, ki sem ga po prevzemu funkcije sanirala, sem dokazala svoje vodstvene sposobnosti. Ni me strah novih izzivov in vem, da se nič ne zgodi samo po sebi, pač pa z znanjem, s trdim in poštenim delom. Ker sem zrasla na podeželju, poznam prednosti in težave podeželja ter njihove potrebe.

**bojan
kekec**

Moja bistvena prednost je v tem, da lahko združim izkušnje iz gospodarstva, saj že nekaj let vodim gospodarsko družbo, in visoke državne politike, v kateri opravljam funkcijo državnega svetnika. Kot član komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve v DS RS sodelujem tudi na mednarodnih konferencah evropskih parlamentarcev, evropskega sveta in evropske komisije, na katerih se srečujem s pomembnimi ljudmi iz evropske politike. Povezave, ki sem jih pridobil, so zelo pomembne pri črpanju sredstev za razvojne projekte. Pomembno je tudi to, da nisem vpet v lokalno politiko in njene neformalne mreže, ki že več kot desetletje v ozadju vodijo našo občino. Prednost se mi zdi tudi dobro poznavanje okoljske problematike, projektnega vodenja in lokalne infrastrukture, kar je zelo pomembno pri načrtovanju in viziji razvoja MO Novo mesto.

2 Kaj obljublja občanom in občankam v primeru svoje izvolitve? Bodite konkretni, povejte ne le kaj, ampak tudi kako. Lahko predstavite svoje projekte ali pa svoj način dela. Odgovor je popolnoma v vaših rokah, povejte tisto, kar bo predstavljalo bistveno dimenzijo vašega delovanja.

**gregor
macedoni**

V mojem mandatu bomo vsaj 30-odstotno povečali realizacijo proračuna glede na raven med letoma 2007 in 2009 in uresničili vsaj 30-krat več prilivov iz EU. V svojem programu imam zastavljenih 53 projektov, ki so tako infrastrukturni kot programski.

Dvig učinkovitosti dela občinske uprave je temeljna prednostna naloga, in sicer z dveh zastavljenih ciljev: vsaj 30-odstotno povečanje realizacije proračuna glede na raven med letoma 2007 in 2009 in vsaj 30-krat več uresničenih prilivov iz EU skladov in proračuna glede na obdobje 2007-2009. Za doseg ciljev bom zagotovil združevanje široke palete kreativnih posameznikov (tudi izven občinske uprave) ter na drugi strani organiziral delo občinske pisarne prek projektne pisarne, v kateri se bodo kompleksnejši izvedbeni projekti koordinirali že na ravni priprave in načrtovanja ter kasnejše izvedbe.

Učinkovito delo občinske uprave lahko prinese premike na številnih vsebinskih področjih. Glavne programske usmeritve mandata so:

- oblikovanje kakovostnega bivalnega okolja in privlačnega javnega prostora, kar je podlaga tudi za turistični razvoj;
- prometna infrastruktura mora omogočiti varen in dobro pretočen promet;
- povezovanje lokalne skupnosti in gospodarstva prek nadaljnjega razvoja visokega šolstva in vzpostavitev pogojev za razvoj malega in srednjega podjetništva;
- ohraniti naše okolje z učinkovitim zbiranjem, s predelavo in z energetskim izkoriščanjem odpadkov, ohranjanjem kakovostne pitne vode ter učinkovitim čiščenjem komunalnih odpadkov;
- zagotoviti učinkovito energetska oskrbo občine in začeti s energetska prenovo občinskih stavb;
- vse starostne skupine morajo imeti možnost osebnega razvoja in kreativnega družbenega udejstvovanja prek urejenega zdravstva, šolstva in predšolskega varstva;
- z dejavnim vključevanjem občine spodbuditi razvoj mladinskih, kulturnih ali športnih dejavnosti.

V svojem programu imam zastavljenih 53 projektov, ki so tako infrastrukturni kot programski. Če navedem nekaj pomembnejših infrastrukturnih projektov, so to: izgradnja 25-metrskega pokritega bazena, izvedba 2. faze izgradnje Ceroda (predelava in energetska izkoriščanje odpadkov), 10 km novih kolesarskih stez (ki bodo povezovale mesto in okolico), začetek izgradnje univerzitetnega kampusa, v letu 2014 začetek izgradnje vzhodne obvoznice kot dela trase 3. razvojne osi mimo Novega mesta ter vzpostavitev mladinskega centra.

Pospešil bom pridobivanje in predvsem uresničitev pritožkov zunanjih virov financiranja. To so predvsem državna in evropska sredstva (tako skladi kot proračun EU). Zelo pomembno je področje javno-zasebnih partnerstev na področjih, na katerih obstaja tako javni kot zasebni interes. V primeru, da je ta odnos pravilno opredeljen, lahko tako sodelovanje pomembno razbremeni občinske finance ob hkratnem razvoju. Javno-zasebni projekti bodo izvedeni na področju izgradnje parkirnih hiš, izgradnje športne infrastrukture, energetske prenove stavb itd. V primeru nujnih projektov, ki so potrebni za zagotavljanje osnovne bivanjske in storitvene kakovosti življenja občanov, pa je smiselno vir tudi zadolževanje, če na ta način dosežemo, da ohranimo zastavljeno razvojno dinamiko in hkrati izvedemo nujne investicije.

**milena
kramar zupan**

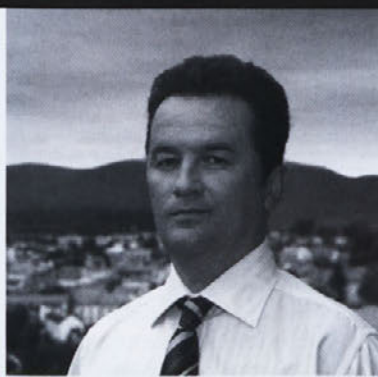
V mandatu županje bom zato zgradila nov most čez reko Krko, zgradila vadbeni bazen v Novem mestu, uredila prometno zaporo Glavnega trga, zgradila novo tržnico in parkirno hišo in številne druge projekte. Novo mesto bo spoštovano in ugledno regijsko središče.

Zagotvila bom, da bo Novo mesto regijsko središče z ugledom in s spoštovanjem regijskega središča. Želimo in hočemo urejeno mesto in podeželje, kjer se bomo dobro počutili in zdravo živeli. V mandatu županje bom zato naredila:

- zgradila nov most čez reko Krko,
- zgradila vadbeni bazen v Novem mestu,
- uredila prometno zaporo Glavnega trga, zgradila novo tržnico in parkirno hišo v starem mestnem jedru, spodbudila obnovo hiš in fasad na Glavnem trgu, kupila opremo za prireditve (oder s streho, tribuna/stoli ...) in jo ponudila organizatorjem v neprofitno uporabo,
- zgradila novo večnamensko športno dvorano,
- uredila ter sodobno in kakovostno opremila vsaj 23 (vsaj po eno na KS) otroških in športnih igrišč in skrbela za njihovo kakovostno vzdrževanje,
- uredila mestne gozdove Portoval in Ragov log ter pešpoti in kolesarske steze,
- zgradila centralno čistilno napravo,
- nadaljevala s projektom Cerod 2,
- začela z urejanjem arheološkega parka v Novem mestu,
- Novo mesto bo dobilo nov Dom starejših občanov in celovitejšo oskrbo na domu za starejše občanke in občane,
- uredila mestno obvoznico,
- celovito obnovila en vrtec ali šolo na leto,
- z javno zasebnim partnerstvom bom uredila velodrom, tako da bo postal pomembno kolesarsko središče v JV Evropi,
- bistveno povečala pomoč nevladnemu sektorju; mladinskim, kulturnim, športnim, humanitarnim organizacijam,
- prizadevala si bom za obnovo Narodnega doma in gradu Grm,
- združila bom visokošolske pobude v Novem mestu in spodbudila nov razvojni cikel projekta Univerza Novo mesto, ki bo temeljil na realnih zmogljivostih in potrebah Novega mesta, občine in regije,
- zagotovila bom, da bosta rekonstrukcija in gradnja cest v vseh naseljih obsegali tudi kolesarske steze in pločnike,
- Novo mesto, Otočec in Šmarješke Toplice bodo povezane s kolesarskimi in pohodnimi potmi,
- uredila bom avtobusno postajo Novo mesto.

Za uresničitev navedenih projektov bom racionalizirala stroške poslovanja občine in njenih organizacij, pridobila najboljše slovenske strokovnjake za vodenje teh projektov, privabila k sodelovanju usposobljene agencije za pridobivanje mednarodnih in državnih sredstev, k sodelovanju privabila zasebne vlagatelje. Razvojna politika bo usklajena z gospodarstvom, s katerim bom redno in temeljito usklajevala mestne odločitve. Bistven element uresničitve vsakega projekta je tudi presoja, v kakšnem obsegu in kako strokovno neki projekt izvedemo. Zavedam se, da bo sredstev vedno premalo, vendar lahko z novimi pristopi h gradnji, organizaciji, z uporabo novih tehnologij pokažemo, da je marsikaj mogoče, če smo inovativni in se zgledujemo po dobrih praksah po Evropi in svetu. Marsikje je mogoče prihraniti ali s sredstvi, ki so na voljo, narediti več, če poteka projekt v dialogu, z odkritim in s strokovnim sodelovanjem vseh vpletenih in predvsem z realnimi cilji.

**bojan
kecek**

Občanom in občankam obljubljam trajnostno povečanje kakovosti življenja v občini. Deloval bom v smeri izboljšanja možnosti vsakega občana za dolgo, zdravo in dejavno življenje, predvsem z vlaganji v znanje, izobrazbo, kulturo, šport in bivalne pogoje. To bomo uresničili s konkretnimi projekti, katerih vrednost znaša 80 mio EUR.

Občanom in občankam v prvi vrsti obljubljam trajnostno povečanje kakovosti življenja v občini. Deloval bom v smeri izboljšanja možnosti vsakega občana za dolgo, zdravo in dejavno življenje, predvsem z vlaganji v znanje, izobrazbo, kulturo, šport, bivalne pogoje ter druge vire za uresničevanje osebnih potencialov, ter tako pripomogel k ustvarjanju pogojev za varno, produktivno ter perspektivno življenje in delo v naši občini. Hkrati pa bom skrbel, da bodo vsi cilji usklajeni z načeli trajnostnega razvoja in ohranjanjem okolja. Navedene teze so podprte s konkretnimi projekti, ki jih bom izvedel v primeru izvolitve in so podrobneje predstavljeni v volilnem programu, katerih ocenjena vrednost (brez državnih projektov in univerze) znaša 80 mio EUR. Polovico potrebnih sredstev bomo pridobili z vključevanjem javno zasebnega partnerstva, in sicer povsod tam, kjer obstaja obojestranski interes (parkirna hiša, športni objekti) ter s pridobivanjem sredstev iz kohezijskih in strukturnih skladov. Polovico denarja pa bo zagotovila občina, predvsem s postavitvijo novih standardov za vse nosilce pravic porabe proračunskih virov, ki bodo zagotavljali, da bo del lastnih virov proračuna namenjen tudi novim investicijam ter tako ne bo porabljen zgolj za tekoče delovanje javne sfere v občini. Priprava proračuna kot primarnega finančnega instrumenta bo usmerjena k rezultatom, kar pomeni, da bomo načrtovanje izdatkov neposredno povezali s cilji in z dejavnostmi za dosego teh ciljev. Proračunski viri se tako ne bodo izgubljali v integralnem proračunu. Skozi proračun bomo zagotovili stalno presojo ekonomičnosti, gospodarnosti in učinkovitosti vseh programov, projektov in dejavnosti, ki se izvajajo pod okriljem občine, in tako pretvorili strategijo občine v merljive cilje. V javne finance bomo vpeljali menedžerske principe vodenja in upravljanja ter na ta način delovali po najboljši praksi. Temelj pa bo seveda v gospodarnem in učinkovitem ravnanju z občinskimi premoženjem, saj je to naš osnovni vir financiranja, ki na eni strani predstavlja stalen vir dohodkov, na drugi strani pa se z vlaganji v premoženje dolgoročno veča fiskalna moč občine. V preteklosti se je prav na tem področju izgubljal pomemben proračunski vir. Tako zastavljenega programa pa seveda ne bom mogel uresničiti brez strokovnih sodelavcev. Njihova izbira bo temeljila izključno na znanju, izkušnjah, poštenem delu ter ambicioznosti. Priložnost bom dal mladim novomeškim strokovnjakom z različnih področij, ki bodo v mojem programu in načinu dela našli priložnost tako za svoj osebni razvoj kot razvoj celotne naše občine.

**igor
perhaj**

Sredstva za socialo bom povečal za 20 %, sredstva za šport za 2 %, občinsko upravo zmanjšal za 20 odstotkov. Dokončali bomo Cerod, čistilno napravo, Šmihelsko in Ljubljansko cesto. Investirali v vrtec na Malem Slatniku in občolski vrtec na Otočcu ter začeli z obnovo v OŠ Center.

Bistvene značilnosti mojega županovanja bodo:

- kadrovske zadeve: imenovanje poklicnega podžupana za področje razvoja, investicij in pridobivanja EU sredstev, energetskega menedžerja in mestnega arhitekta;
- občinska uprava: uprava na eni lokaciji, reorganizacija, zmanjšanje za 20 % (upokojitve, prerazporeditve);
- vodenje investicij: osnova za uspešno izvajanje investicij so kakovostno pripravljene projekti na osnovi tehnično prevzemnih pogojev, ki jih pripravijo občinske strokovne službe. Na projektu je treba opraviti revizijo, s pomočjo katere se ugotovijo pomanjkljivosti, nato se racionalizira celotna investicija. Izvajalca izberemo na osnovi javnega razpisa, na osnovi kriterijev, med katerimi so prednostni: kvaliteta, cena in reference. Nobeni drugi! Razliko od dosedanje prakse bodo podpisane pogodbe »na ključ«, brez možnosti kasnejših dodatnih ali več del, prav tako aneksov k pogodbi. To so namreč instrumenti, ki povečujejo stroške in so pretežno vir dodatnega zasluga izvajalcev. Nadzor nad izvedbo del opravlja pristojna nadzorna služba, izbrana na osnovi razpisa z znanimi kriteriji;
- energetika: odgovoren energetski menedžer, usmeritve na osnovi energetskega koncepta občine, uvedba in izvajanje energetskega knjigovodstva v javnih objektih in stanovanjskem sektorju, pregled in obnovev pogodb za dobavo energetskih medijev, odprtje energetske svetovalne pisarne, financiranje investicij iz energetskih prihrankov, vgradnja merilnih naprav za obračun stroškov toplote v stavbah, načrtovanje in izgradnja kogeneracijskega procesa za proizvodnjo toplote;
- uresničitev investicijskih projektov komunalne in cestne infrastrukture: Cerod – druga faza, čistilna naprava v Ločni in hidravlične izboljšave kanalizacijskega sistema, hidravlične izboljšave vodovodnega sistema, dokončanje projekta Šmihelske in Ljubljanske ceste, začetek obnove Smrečnikove, Koštialove in Rozmanove ceste;
- izobraževanje: investicije v vrtec na Malem Slatniku in občolski vrtec na Otočcu, začetek obnove OŠ Center, ustanovitev Univerze in začetek gradnje Univerzitetnega kampusa;
- sociala: povečanje sredstev za 20 %, MO bo nosilec interdisciplinarne koordinacije, širjenje socialno varstvenih oblik pomoči, razvijanje centrov dnevnih dejavnosti;
- kultura: trikratno povečanje sredstev za ljubiteljsko kulturo in dodelitev prostorov za delovanje organov ZKD, ureditev odnosov s KC JT;
- šport: povečanje sredstev za šport na 2 % proračuna (brez investicij), dokončanje gradnje dvorane v Stopičah, izgradnja vzhodne tribune stadiona s 25-metrskim bazenom, organizacija novomeškega maratona;
- ekologija: vključitev vseh šol v eko projekte, v vsakem naselju bo ekološki otok, razglasitev in uvrstitev Krke med naravne spomenike, čistoča in higiena na javnih površinah in sprehajalnih poteh.

3

Kako ocenjujete minuli mandat 2006–2010 Alojzija Muhiča? Kako ocenjujete stanje Mestne občine Novo mesto danes?

**milena
kramar zupan**

Ocenjujem, da je bil zadnji mandat neuspešen, kar ima za posledici nazadovanje mestne občine v primerjavi z ostalimi mestnimi občinami in slabo izhodišče za razvoj občine. V treh letih zadnjega mandata se je občina po proračunskih prihodkih v višini 89 mio EUR med 11. mestnimi občinami v Sloveniji uvrstila šele na 8. mesto. Po investicijskih odhodkih in transferih, ki kažejo razvojno naravnost občine, pa je z 31 mio EUR šele na 9. Nasprotno pa je po porabi denarja, ki jo merimo s stroški tako občinske uprave kot ostalih družbenih uporabnikov, s 60 mio EUR kar na 6. mestu. Ni bilo vzpostavljeno učinkovito sodelovanje z državnimi organi glede financiranja in izvajanja pomembnih investicij (Cerod, CČN, športni objekti, ceste). Bili smo neuspešni pri pridobivanju sredstev iz EU skladov. Imamo mesto, skozi katerega še vedno poteka ves tranzitni promet, druga primerljiva mesta imajo že zdavnaj mestne obvoznice. Regijsko sodelovanje s sosednjimi občinami je bilo slabo, kar ima za posledico neučinkovitost naše občine pri izvajanju pomembnih regijskih projektov (npr. Cerod, hidravlične izboljšave vodovodnega sistema Dolenjske, mestne obvoznice kot del tretje razvojne osi).

**bojan
kekec**

Novomeška občina sodi po številnih kazalnikih celo v vrh razvitosti Slovenije, seveda na račun uspešnega gospodarstva nekaterih podjetij, vendar žal tega v iztekajočem se mandatu ni znala uspešno uporabiti za hitrejši razvoj. Seveda bi bilo nekorektno, da bi vse po vrsti ocenjevali za neuspešno, saj je bilo nekaj pomembnih projektov začelih in dokončanih tudi v tem mandatu. V to sodita zaključek delitvene bilance in izdelan ter sprejet prostorski načrt za novomeško občino, ki je pomemben strateški dokument za njen nadaljnji razvoj. Žal pa je bilo premalo narejenega pri pridobivanju dodatnega proračunskega denarja iz naslova nedavnih prihodkov in pridobivanju državnega ter evropskega denarja. Razloge za to gre iskati predvsem pri slabi pripravi večjih projektov in preveliki pasivnosti župana do državnih ustanov. Zavedati se moramo, da je bilo z našo pomočjo v državnem proračunu še v letu 2008 zagotovljenih prek 20 mil. EUR za Cerod II, zagotovljena so bila sredstva za začetek gradnje nove interne bolnišnice in kar nekaj sredstev za cestno infrastrukturo. Danes žal teh sredstev, tudi zaradi slabe priprave projektov, ni več na voljo in v naslednjem mandatu bo treba spet veliko truda, da se bodo ta sredstva lahko uvrstila v državni proračun. Brez državnih sredstev teh projektov zagotovo ne bo možno uresničiti.

**gregor
macedoni**

Zadnji mandat mestne občine ocenjujem kot neuspešen, brez razvojne naravnosti, brez izvajanja in zaključevanja projektov, skratka kot mandat zamujenih priložnosti. Na žalost smo volivci slabši nadzorniki kot lastniki kapitalskih deležev v podjetjih. Zelo težko bomo videli, da bi direktor ob začetku mandata nanizal cel kup obljub in dočakal svoj konec mandata brez njihove uresničitve. Marsikateri politik pa je za neuresničitev obljub nagrajen z novim mandatom. Po prvem letu zadnjega mandata je mestna občina iz presežka proračuna prišla v tako velik minus, da se je župan vse do konca mandata trudil, da je občinske finance pripeljal v razumen okvir. Vse to na račun neizvajanja projektov, tudi projektov, pri katerih imamo že odobrena sredstva EU skladov in bi morala mestna občina zagotoviti zgolj svoj delež sofinanciranja. Ena redkih pomembnih izvedenih dejavnosti je bilo sprejetje občinskega OPN, ki bo omogočilo razvoj dejavnosti v prihodnjih letih. V naši programski ekipi smo naredili analizo dela občine v zadnjem mandatu. Ta je pokazala, da smo na področju uresničenega proračuna, uresničenih investicij in pridobljenih evropskih sredstev na predzadnjem mestu med vsemi slovenskimi mestnimi občinami (seštevek 2007–2009 na prebivalca). Ko nas danes prepričujejo, da se v enem mandatu ne da veliko narediti, je to podcenjevanje lastnih občanov. V Ljubljani so v tem mandatu zaključili 504 projekte.

**igor
perhaj**

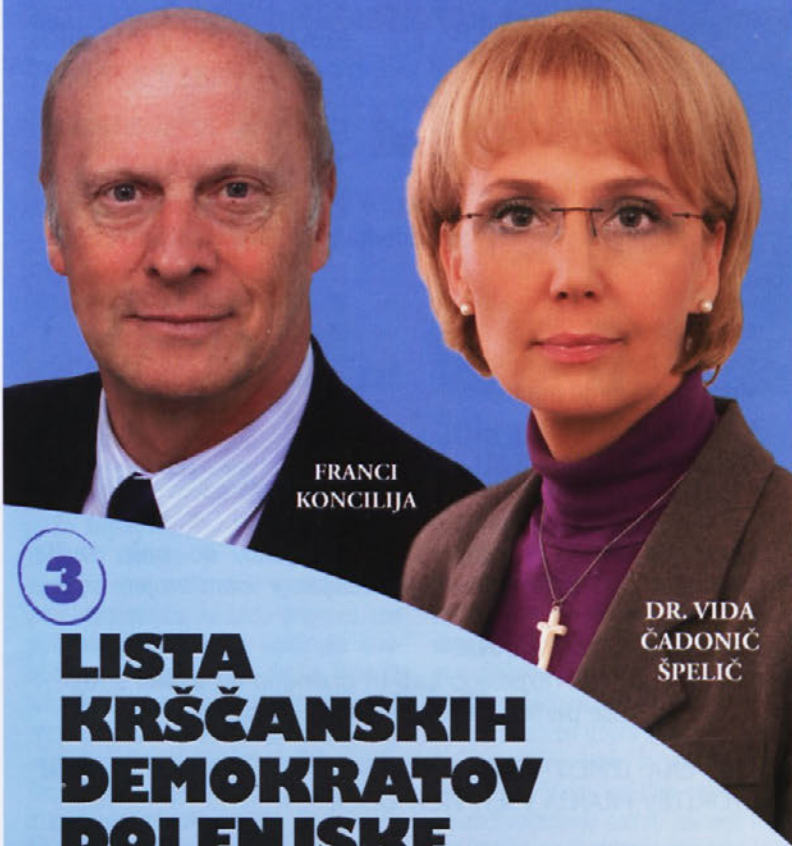
Iztekajoči se mandat ocenjujem za povprečnega, prej slabšega kot boljšega. Začetna pričakovanja in zveneče najave preboja občine na vseh področjih so kmalu zvedenela zaradi nespretnega začetka vodenja mandata župana in slabe kadrovske zasedbe njegovih najožjih sodelavcev. Vse se je odvijalo prepočasi, neambiciozno, v pomanjkanju kakovosti dela. Žal so se pojavljali tudi primeri neupoštevanja in kršenja zakonodaje, statuta ter ostalih občinskih aktov.

WWW.PARK.SI

10. oktober, volilni dan:
volilni izidi, odzivi, komentarji in analize. **Od 19. ure naprej.**
Od 11. – 24. oktobra: 2. krog županskih volitev

NAJBOLJ TEMELJITA, INFORMATIVNA IN POGLOBLJENA SPLETNA STRAN ZA SPREMLJANJE PREDVOLILNEGA DOGAJANJA V MESTNI OBČINI NOVO MESTO

ZA SRČNO IN
POŠTENO DELO

FRANCI
KONCILIJA

DR. VIDA
ČADONIČ
ŠPELIČ

3

**LISTA
KRŠČANSKIH
DEMOKRATOV
DOLENJSKE**

**Regijska
civilna iniciativa**

za reševanje romske problematike

7

ZA

sedanjost in prihodnost

Društvo Julija

JASNA ŠINKOVEC
CIRILA SURINA ZAJC
TOMAŽ LEVIČAR

MARTINA BUČAR
LUČKA KOSEC
ROBAR DORIN FILIP

PRVA ŽENSKA LISTA Z MOŠKO KVOTOJ
18

MAJA KOKOL
MILENA TUDIJA
ANTON ZVONKO KINK

ANA MARIJA KOZLEVČAR
VLASTA TOMAZIN
ANDREJ DRAGO ANDRIJANIČ

SANDRA ULČNIK
ELIZABETA TOMELJAK
JOŽE ROBEK

TINA BOŠNJAK
MATEJA PODGORŠEK
SANDI SELIMČIČ

BLANKA JERANČIČ
JASMINA STARC
CVETO GRADIŠAR

MARTA RAČEČIČ
DARINKA SMRKE
MIRJANA LALIČ

IVAN KRAJNC
BARBARA BRAJČIČ
MOJCA SAJE

JOŽA MIKLIČ
NEJC SMODIŠ

Za izboljšanje kakovosti življenja gre

Društvo Julija, ki smo ga 1. aprila 2008 ustanovile ženske po nekaj letih neformalnega druženja, vodi osnovni namen z lastnim prostovoljnim delom na konkretnih projektih prispevati k izboljšanju kakovosti življenja v naši občini. Trenutno združujemo 240 članic in verjetno še vsaj toliko simpatizerk.

Pri našem delu je zelo pomembno sodelovanje z vodstvom mestne občine, županom in direktorjem občinske uprave. Tu ne gre za finančno sodelovanje, pač pa predvsem za sodelovanje v smislu pomoči in storitev, ki nam jih lahko vodstvo občine in občinske službe nudijo v procesu našega dela. Do tovrstnega sodelovanja do sedaj, žal, ni prišlo, čeprav bi bili skupaj še bolj uspešni. Tako smo Julije ugotovile, da je naša prisotnost in vključenost v občinsko politiko nujna, če hočemo lažje izpeljati svoj program. Pri tem nas politične stranke zanimajo samo toliko, kolikor bodo podpirale naša prizadevanja za izvedbo naših projektov, ki bodo pomenili prispevek za lepše življenje vseh nas. Zato na občinskih volitvah sodelujemo s svojo listo, na katero smo vključile tudi nekaj moških kolegov, ki so se v preteklosti uveljavili s svojim delom in so pripravljeni v naslednjem obdobju prispevati k uresničevanju zastavljenih ciljev našega društva.

N.Si

Mestni odbor Novo mesto

Blizu ljudem.

N.Si ZA SKUPNO DOBRO

Desetega oktobra bomo na volitvah izbirali ljudi, ki bodo v našem imenu vodili in upravljali občino, v kateri živimo. Nikakor ni vseeno, koga izberemo! Izberimo takšne ljudi, ki spoštujejo tradicionalne demokratične vrednote.

Zaupajmo kandidatkam in kandidatom Nove Slovenije, ki so blizu ljudem.

Pralnica in samopostrežno pranje

Šegova ulica 115
8000 Novo mesto
Kontakt: 031 / 777 089
031 / 777 087
dsd-nm@guest.arnes.si

je razširil ponudbo svojih storitev s pralnico in čistilnico, tudi za zunanje uporabnike. Za vas opravljamo naslednje storitve:

- pranje perila,
- sušenje perila,
- likanje perila,
- odstranjevanje madežev,
- šiviljska popravila,
- samopostrežno pranje,
- odvoz in dostavo večjih količin perila v okolico Novega mesta.

Če je vaše perilo natrgano ali raztrgano, bo naša šivilja strokovno poskrbela, da bo zopet zasijalo v vsem svojem sijaju.

SAMOPOSTREŽNO PRANJE

Pri nas imate na razpolago tudi tri pralne in en sušilni stroj, kjer lahko vaše perilo sami operete in ga posušite.

KOT ENA IZMED REDKIH PRALNIC, VAM PONUJAMO TUDI STORITEV PRANJA VSEH VRST ODEJ.

Pokličite – pričakala vas bo prijazna perica.

UGODNO – KOLIČINSKI POPUST.

www.vaskanal.com

**LOKALNE 20
VOLITVE 10**

NA TELEVIZIJI
vaš kanal

**Soočenje kandidatov za župana
MO NOVO MESTO**

7. oktober ob 20.00

4 Izberite si en konkreten projekt ali dimenzijo svojega programa in jo bolj podrobno predstavite. Ta projekt naj ponazori vaš način delovanja v primeru izvolitve.

milena kramar zupan

Za zagotovitev sredstev evropskih in državnih sredstev je v okviru občinske uprave nujno oblikovanje sposobne ekipe strokovnjakov, ki bodo pripravili vse potrebne dokumente in vsebinske investicijske programe, tako da bo črpanje teh sredstev ne le odobreno, temveč tudi resnično možno tudi izkoristiti, kar do zdaj ni praksa. Prav zato bom vpeljala projektno vodenje dela s konkretnimi nosilci in z zavezujočimi roki izvedbe. Pri tem me bo vodilo edino merilo – strokovnost pri vključevanju ljudi. Pri tem se bom povezala z gospodarstvom in ga pritegnila k sodelovanju pa tudi pomoči občini, da bomo lahko zadeve pripravili resnično strokovno in učinkovito, da ne bo nepotrebnih kasnejših zastojev ali celo zavržanih projektov. Ob tem pa bom v pripravo vsega navedenega vključevala široko strokovno družbeno in civilno javnost, da bi lahko združili vse pozitivne ideje, izkušnje, spoznanja in potencialne, ki jih o posameznih zadevah imamo. Mestna občina Novo mesto in njene dolgoročne koristi so edino merilo sodelovanja pri teh zadevah in pri tem ne bo v mestnem svetu izključen nihče iz opozicije ali pozicije. Prav zato pa bom o vseh teh zadevah, ki so v končni fazi v presoji občinskega sveta, intenzivno sodelovala in se tudi posvetovala z vsemi svetniki in svetniškimi skupinami pa tudi s političnimi strankami. Podobno resen strokoven pristop bo potreben pri vodenju investicij. Priča smo nepopolnim projektnim dokumentacijam in vse napake in stroški se pokažejo šele pri izvedbi investicije. Zato bom reorganizirala vodenje občinskih investicij. Občina bo postala zelo zahteven kupec, ki bo plačala le dobro izvedeno delo. Samo tako bomo postali učinkoviti in prihranili tudi del sredstev za nove investicije.

bojan kekec

Da bomo v naslednjem mandatu dosegli vse zastavljen investicijske cilje, katerih vrednost ocenjujemo na 80 mio EUR, bomo najprej korenito spremenili dosedanje prakso izvajanja posameznih investicijskih projektov, pri katerih je do sedaj prevladoval predvsem politični vidik v vseh fazah od izbora izvajalca do končne uresničitve. Izbor in vodenje je bilo podvrženo ozkim koristim manjšine, ne pa zadovoljevanju potreb javnega interesa. Degradiran je bil odnos do rabe javnih sredstev, zato so bile investicije predrage in neracionalno vodene. Zavedamo se, da bomo pri pridobivanju finančnih virov uspešni le takrat in pod pogojem, da bomo znali najprej dobro pripraviti in načrtovati projekte, jih nadzorovati in nato kakovostno narediti. Ureditev področja vodenja investicij je torej predpogoj za pridobitev tujih virov financiranja. Osnovni cilj, ki ga bomo zasledovali tudi na tem področju, je, da bomo z uporabo proračunskega denarja in gradnjo novih investicij naredili več in tako povečevali premoženje občine in s tem blaginjo vseh občanov. To bomo dosegli z delovanjem po načelih projektnega vodenja, pri čemer bodo naša glavna vodila dobra in strokovna organizacija, ki se drži postopkov projektnega delovanja, hierarhična razporeditev dela in odgovornosti v smislu projektne pisarne, uporaba učinkovitega, preglednega in transparentnega informacijskega sistema, strokovna usposobljenost sodelavcev ter atraktivna promocija projekta z jasnimi prikazom dodane vrednosti za občane. S programom smo dokazali, da imamo vse pogoje za tak način delovanja, saj imamo jasno vizijo, ki jo bomo spremenili v cilje, ki bodo specifični, merljivi, dosegljivi, realni in časovno določljivi. Tako bomo vsakemu občanu omogočili, da spremlja razvoj občine ter uresničevanje napovedanega volilnega programa.

igor perhaj

- Pridobili bomo preverjene in popolne podatke o finančnem stanju občine (finančnih sredstvih in dolgovi) na presečni dan, pri čemer je treba upoštevati tudi prihodnje odlive iz naslova že sklenjenih zapadlih in nezapadlih pogodbenih obveznosti (vključno z upoštevanjem odplačil najetih dolgoročnih posojil).
- Izdelali bomo celovit operativni načrt poplačila zapadlih neporavnanih obveznosti in ga dosledno izvajali.
- Dali bomo jasno usmeritev vsem odgovornim v OU (vključno z županom), da ne sme nihče prevzemati nikakršnih novih obveznosti, ki bi posegale v spremembo zgornjega načrta poplačil, razen v primeru, ko odgovorni zagotovijo nov/dodatni vir financiranja.
- Oddelek za razvoj bo pripravil popoln seznam občinskega premoženja (predvsem stvarnega).
- Na osnovi seznama/popisa občinskega premoženja bomo izdelali strategijo razpolaganja z njim (odprodaje nepotrebne premoženja – javna dobra, nakup potrebnega premoženja za prihodnji razvoj ...).
- Oddelek za družbene dejavnosti bo pridobil celovite podatke o poslovanju javnih zavodov, javnih podjetij in družb, katerih je MO NM ustanovitelj ali soustanovitelj (v njih poiskati finančne rezerve, oceniti realno potrebnost financiranja ...).
- Od predstavnikov občine v svetih javnih zavodov bomo nedvoumno zahtevali, da ti nadzirajo in usmerjajo delovanje zavodov izključno v interesu MO NM in njegovih občanov, pri čemer je treba vzpostaviti nov način poročanja MO NM (vodji oddelka, direktorju OU, županu) in nov način usmerjanja delovanja teh predstavnikov MO NM (situacija je takšna, da se niti ne ve, kdo so predstavniki, ti ne poročajo, nekateri ravna celo v nasprotju z interesi občine, so popolnoma prepuščeni sami sebi).

gregor macedoni

Mestno jedro je večna tema programov in obljub, uresničene pa je bilo do sedaj malo. Svoj način dela na projektih lahko najlažje predstavim – ne zgolj z besedami, temveč z dejstvi – na primeru oživiljanja Glavnega trga, pri čemer sem dejavno sodeloval pri načrtovanju, pridobivanju sredstev in uresničitvi dveh pomembnih projektov. Leta 2000 smo odprli Knjižarno Goga ter leta 2008 Hostel Situla. Pri obeh je bilo veliko vztrajnosti in zanesenjašstva ter pri vzpostavitvi nobene pomoči in sodelovanja mestne občine. To je treba spremeniti. Mestna občina bo partnerica zasebnikom, ki bodo imeli načrte za programe in investicije v mestno jedro. V zadnjih letih se je pokazalo, da tak zasebni interes obstaja. Manjka ključni občinski prispevek prek jasno zastavljene strategije. Ta mora biti zastavljena fazno z vključevanjem postopnega prometnega izločanja, ureditvijo ustreznih parkirnih površin in predvsem urejanjem javnih površin. Vse to mora vzporedno spremljati programsko oživiljanje, pri čemer je lahko mestna občina glavna koordinatorica in promotorka. Zasebni investitor lahko hitro obupa, če ni hkratnega sodelovanja mestne občine. Glavni trg in ostalo mestno jedro je treba oživiti s premišljenimi potezami. Ljubljanski mestni arhitekt in podžupan Koželj nam je na srečanju povedal, da so lahko ukrepi zelo poceni in učinkoviti, če so pravilno zastavljeni. Prekopani cesti zaradi prenove komunalne infrastrukture lahko sledi ambiciozna in programsko zastavljena prenova javnih površin in tako dosežemo neverjetne učinke. Dokaz so številni projekti prenove mestnega središča v Ljubljani. Eden mojih prvih ukrepov bo prekinitev tranzitnega prometa in zaprtje vsaj manjšega dela Glavnega trga, potem bosta sledili izgradnja parkirnih mest in prenova javne infrastrukture.

5 Izbrali smo tri problematike, ki se nam zdijo pomembne za življenje vseh prebivalcev mestne občine Novo mesto in ki so v domeni občin in županov. Prosimo, izberite dve izmed njih in predstavite, kakšna je vaša rešitev problematike. a) Predstavite svoj program rešitve prometnih zagat v Novem mestu. b) Predstavite svoj program razvoja mestnega jedra. c) Predstavite svoj program razvoja podeželja.

bojan kekec

Rešitev prometnih zagat: Prometna ureditev v mestih je velika slabost večine vseh mest. Novo mesto pri tem ni izjema. Toda žal Novo mesto glede na izredno geografsko lokacijo in gospodarsko središče ni izkoristilo potencialov na tem področju. Tri ključne ugotovitve za slabo stanje prometa v Novem mestu so:

- Novo mesto kot regijsko središče je zadnje povezano z avtocesto z Ljubljano in Evropo.
- Preobremenjene vpadnice v Novo mesto. Vse smeri vodijo prek središča mesta, razen smeri Bršljin-Ločna-Žabja vas.
- Zaradi neustrezne povezave med posameznimi deli mesta in premajhne kapacitete parkirnih mest na vstopih v mestno jedro je prevelika količina prometa čez Glavni trg in Rozmanovo ulico.

Za rešitev prometne zagate Novega mesta je ključno naslednje:

- izgradnja mestnih obvoznic in 3. razvojne osi, kar je ključnega pomena za razbremenitev prometa skozi središče mesta. Zaradi pomanjkanja zunanega obroča obvoznic se sedaj večina prometa odvija po Kandjijski, Ljubljanski in Seidlovi cesti;
- rekonstrukcija mestnih vpadnic, kar je ključnega pomena za izboljšanje prometne varnosti in povečanje pretočnosti cest in križišč;
- rekonstrukcija križišča v Žabji vasi, kar je ključnega pomena za povečanje pretočnosti vzhodnega dela mesta;
- izgradnja parkirne hiše v središču mesta in povečanje parkirnih mest pred vstopom vanj, kar je ključnega pomena za razbremenitev prometa v ožjem središču mesta in osnova za zaprtje Glavnega trga;
- reorganizacija mestnega potniškega prometa, kar je ključnega pomena za razbremenitev prometa v mestu in postopne spremembe prometnih navad ljudi.

Ob vseh teh ključnih projektih je pomembno tudi urejanje kolesarskega in peš prometa. To pomeni nujno izgradnjo kolesarskih stez ob rekonstrukcijah vpadnic in novogradnjah obvoznice.

Razvoj mestnega jedra: Razvoj mestnega jedra je logična posledica več razvojnih dejavnikov, predvsem pa prometa, kulture, turizma. Oživitve oz. razvoj mestnega jedra je možno zagotoviti samo pod pogojem, da ključne dejavnike s pravilnim pristopom in z medsebojno odvisnostjo združimo v pravem razmerju. V mojem mandatu bomo z vidika teh treh dejavnikov naredili:

- izgradnja parkirne hiše v mestnem jedru (pri APT), povečanje parkirnih mest ob vstopu v mestno jedro in delna zapora Glavnega trga;
- obnova narodnega doma in tržnice;
- dvig ravni kulturnega ustvarjanja in udejstvovanja vseh občanov. Največ poudarka pri razvoju mestnega jedra bo na področju kulture. Ključno je povezovanje med ustvarjalci in ustanovami, kar bo kulminiralo v odlične projekte – recimo zanimiv umetniško-kulturni radijski program, pri katerem bi sodelovali vsi kulturni akterji v mestu in ki bi bil nekakšna novost v Sloveniji. To, kar v Novem mestu vsekakor še primanjkuje, je dober umetniški kino, saj je razen hollywoodske produkcije v mestu težko videti še kakšne druge filmske žanre, ki lahko premaknejo naše misli. Poleti pa bi lahko v Novem mestu našli kar nekaj prostorov, kjer bi bil poletni kino z dobrim programom. Prav tako je izjemno pomembno povezovanje ustanov z osnovnimi in s srednjimi šolami, pripravili bi lahko različne učne ure o kulturi po vzoru Cankarjevega doma in mislim, da imamo v Novem mestu dovolj odličnih umetnikov, ki bi jih lahko ustvarili. Publika namreč ne nastane čez noč, ampak jo je treba vzgajati in gojiti. V Novem mestu je še vedno izjemno premalo stalnih prireditev prav za najmlajše. Pravzaprav mora biti dobra in kakovostna kultura na voljo in dostopna vsem generacijam prebivalcev Novega mesta, od najmlajših do najstarejših. Umetnost in kultura v svetu zadnjem času postajata tudi dejaven del različnih pobud za boljše življenje ljudi. Vsekakor morata kultura in umetnost postati pomembni deli mestne politike, saj ustvarjata pogoje za kakovostnejše in bogatejše življenje ljudi. Mesto brez tega ne bo zaživel.

gregor macedoni

Rešitev prometnih zagat: Z dograditvijo avtoceste se je bistveno izboljšala povezanost Novega mesta z Ljubljano, druge medobčinske in medregionalne povezave pa so ostale zapostavljene. V Novem mestu cestno omrežje ni zadostno, da bi omogočalo pretočnost in varnost za vse udeležence v prometu, še zlasti zaradi poteka državnih cest skozi mestno jedro, ki se duši v prometni preobremenjenosti. Na podlagi sprejetega Občinskega prostorskega načrta, ki dolgoročno opredeljuje ključne obvozne povezave, bom lobiral in pospešil pripravo vse potrebne izvedbene dokumentacije ter iskal poti za vključitev izgradnje v ustrezne državne načrte. Izgradnja trase 3. razvojne osi mimo Novega mesta (vzhodna obvoznica) se lahko začne v letu 2014, mi je zagotovil državni sekretar na ministrstvu za promet Jakomin, ob pogoju, da bo sprejet državni prostorski načrt v letu 2012. Izgradnja obvoznic je osnova za izvedbo prestavitve ključnih državnih cest iz mestnega središča, kar bo dalo močan pospešek urejanju javnega prostora. Hkrati pa se lahko popolnoma prekine tranzitni promet prek mestnega jedra. Prometni razvoj bo spremljala izgradnja ustreznih parkirnih površin, kolesarskih in peš poti ter razvoj učinkovitega javnega prevoza.

Program razvoja podeželja: Za občane, ki bivajo izven občinskega središča, so zelo pomembne urejene glavne cestne povezave, ki v mnogočem opredeljujejo kakovost njihovega vsakodnevnega življenja. Postaviti je treba prioriteto listo prenove cestnih odsekov in potem uresničiti zastavljen program – tudi v sodelovanju z državo, ko gre za državne ceste. Prenovi občinskih in državnih cest mora vzporedno slediti izgradnja občinske mreže kolesarskih stez, ki bo dvignila kakovost bivanja prebivalcem krajev izven Novega mesta ter naredila te kraje bolj privlačne za obiskovalce. S tem bo postavljena osnova za zasebne turistične projekte. Enako kot v občinskem središču je treba pristopiti k urejanju javnega prostora krajev izven mesta. Da to niso samo besede, nam je pred kratkim predstavil Tomaž Slak (član moje programske ekipe) na primeru manjšega kraja v sosednji občini, kjer so z lastno pobudo krajanov in dejavno pomočjo občine prišli do ureditve vaškega središča z izgradnjo manjšega večnamenskega objekta. Zelo pomembna za številne kraje v naši občini je dograditev komunalne infrastrukture, ki se mora stalno dograjevati in izboljševati. Nič manj pomembna, posebej v današnjem času, pa je tudi izgradnja širokopasovnega telekomunikacijskega omrežja, ki ga številni kraji v naši občini še ne premorejo in kjer naša občina kljub velikim sredstvom na državni in EU ravni doslej ni bila dejavna.

V vsaki krajevni skupnosti bomo uredili vsaj eno športno/otroško igrišče, spodbujali bomo kakovostno družbeno življenje v naseljih tudi z večjo pomočjo delovanju npr. ljubiteljskih gledališč, pevskih zborov, športnih navdušencev, gasilskih organizacij ...

milena kramar zupan

Razvoj mestnega jedra: Mesto lahko živi polno življenje, samo če v njem živijo prebivalci, še posebej mladi. Torej je prvo treba privabiti mlade v mestno jedro, da si v njem uredijo svoj življenjski prostor. Mestno jedro se lahko razvija, če ima svojo dušo, če ga ljudje čutijo in radi prihajajo vanj. To pomeni, da je treba ustvariti pogoje, da bo lahko mestno jedro zadihalo in zaživelo. K temu bodo prispevale izgradnja parkirne hiše pa tudi nadaljnja ureditev in obnova komunalne in cestne infrastrukture, novomeške tržnice. Morali bomo sofinancirati obnovo fasad in predvsem osmisliti živahno, razgibano življenje in dogajanje na trgu, da bodo mladi in starejši radi prihajali, posedeli ali šli po nakupih, da bodo kotički za mlade z glasbo ali starejše za klepet ali pogovor. V ta namen bo kupljena oprema (oder, streha, tribune/stoli ...), ki jih bomo postavili v mestno jedro in jo ponudili organizatorjem prireditvev v uporabo. Oprema bo premična, tako jo bo mogoče uporabljati za prireditve tudi na drugih lokacijah in za zelo različne namene. Samo na ta način bomo ustvarili pogoje, da bo smiselno razmišljati o zapori Glavnega trga. Celoten projekt zahteva premišljen pristop in vključevanje vseh, ki so zainteresirani za življenje in delo v mestnem jedru. Skupen premislek in predvsem tudi iskanje evropskih sredstev bo omogočil, da bomo mestno jedro čutili kot svoje in bo prenova kot del urejanja našega skupnega dvorišča ali srečevališča lahko tudi gledališča ali druge kulturne prireditve.

Program razvoja podeželja: Podeželje predstavlja z mestom celoto in prav zato je zelo pomembno, da se prebivalci celotne občine čutijo kot enakopravni pri blaginji, ki jo mestna občina ima. Zato bodo razvojni problemi podeželja deležni celovite skrbi. Krajevne skupnosti so izjemno pomemben dejavnik in sogovornik v mestni občini. Treba je nadaljevati urejanje komunalne in druge infrastrukture v posameznih naseljih, poleg tega pa je treba tudi v lokalnih središčih (Prečna, Stopiče, Uršna sela ...) spodbuditi in v večji meri omogočiti tudi bogato družbeno, kulturno in športno življenje, ki prispeva h kakovosti medsebojnih odnosov in zdravja. Še posebej je pomembno omogočanje kakovostnega življenja starejšim občanom, da lahko čim dlje svojo starost preživljajo v domačem okolju. Prav zato bom še v večji meri spodbujala pomoč na domu ter druge oblike družabništva in pomoči starejšim. Občani in občanke ter njihovi izvoljeni predstavniki bodo vedno vključeni v vse procese odločanja v mestni občini, še posebej na tistih projektih, ki so neposredno povezani z njihovimi kraji. V vsaki krajevni skupnosti bomo celovito in kakovostno uredili vsaj eno športno/otroško igrišče, kar bo občutno prispevalo k višji kakovosti bivanja v kraju. Spodbujali bomo kakovostno družbeno življenje v naseljih tudi z večjo pomočjo delovanju npr. ljubiteljskih gledališč, pevskih zborov, športnih navdušencev, gasilskih organizacij, s spodbujanjem prireditvev, kot je denimo praznik češenj v Brusnicah ipd.

Preveč je bilo govora o revitalizaciji mestnega jedra, preveč teoretiziranja, treba je preseči dosedanje prakso in takoj začeti z dejavnostmi. Imenoval bom mestnega arhitekta, ki bo koordiniral in skrbel za dinamiko urejanja vseh dejavnosti, povezanih z ureditvijo mestnega jedra.

igor perhaj

Razvoj mestnega jedra: Mestno jedro mora spet postati zanimiv za tiste, ki imajo željo bivati v njem, za tiste, ki želijo v njem nakupovati, in tiste, ki v njem iščejo nekaj osebnega, razvedrilo in zabavo. Preveč je bilo govora o revitalizaciji mestnega jedra, preveč teoretiziranja, treba je preseči dosedanje prakso in takoj začeti z dejavnostmi. Imenoval bom mestnega arhitekta, ki bo koordiniral in skrbel za dinamiko urejanja vseh dejavnosti, povezanih z ureditvijo mestnega jedra. Imenoval bom mestni odbor, v katerem bodo strokovnjaki iz različnih področij (urbanist, arhitekt, ekonomist, predstavnik Zavoda za ohranjanje kulturne dediščine, predstavniki civilnih združenj, stanovalcev ...). Odbor bo v najkrajšem možnem času pripravil vizijo in strategijo razvoja ter obnove mestnega jedra. Takoj bomo začeli s projektom izgradnje parkirne hiše pod Kapitljem, opravili analizo stanja glede tržnice in pospešili dejavnosti na tem področju. Vzpostavljamo s tem se bo začel pripravljati projekt obnove Narodnega doma na osnovi finančne konstrukcije, ki bo temeljila predvsem na sredstvih evropskih skladov in države. Ocenjujem, da bodo projekti končani do leta 2013, ko naj bi začeli z delnim zapiranjem Glavnega trga.

Program razvoja podeželja: Sem pristaš enakomernega razvoja tako mesta kot podeželja, ki je pridobilo s sprejetim Občinskim prostorskim načrtom nove razvojne možnosti. Občankam in občanom moramo tudi na podeželju ustvariti kakovostno bivalno okolje, opremljeno z ustrežno komunalno in cestno infrastrukturo, prostorske možnosti za razvijanje razvojnih programov, hkrati pa zagotavljati prostorske možnosti za gradnjo. Pri tem moramo ohranjati potrebna razmerja med pozidavo in kmetijsko rabo tal. Na podeželju bomo izkoristili možnosti razvoja turistične ponudbe in programov, vezanih na kmetijsko dejavnost, ohranjali naravo in varovali kulturno dediščino.

6 Kakšen bo vaš model kadrovanja? Kako boste kadrovali v občinski upravi, javnih podjetjih, javnih zavodih, v podjetjih, v katerih ima občina svoj delež. Skratka, kaj boste storili z direktorskimi in drugimi vodilnimi mesti v občini? Kako boste preprečili politično kadrovanje? Bodite konkretni – vprašanje je, kako konkretno boste zagotovili strokovnost, ki si jo vsi želimo.

igor perhaj

Moji kriteriji za kadrovanje v občinski upravi, zavodih in gospodarskih družbah z večinskimi občinskimi deležem bodo strokovnost, izkušnje in reference. Kadrovanje bo opravljeno na osnovi razpisov, v katerih bodo definirani zakonski pogoji in dodatni pogoji, ki jih bo predpisala komisija za volitve in imenovanja. To velja za primere razpisov, ki jih pripravlja komisija. V primeru zavodov ali družb, v katerih se kadruje prek svetov zavodov, bodo člani svetov dobili od MO Novo mesto jasna navodila glede kriterijev izbire. Neposrednega političnega kadrovanja v mojem mandatu ne bo, ne bo pa ovira, če je ustrezen kandidat član politične stranke.

gregor macedoni

Neuspešne direktorje je treba zamenjati, uspešne pa pustiti in jih motivirati k še boljšemu delu. Novi direktorji ne bodo politično kadrovani. Uspešni morajo ostati, ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Osnova preverjanja uspešnosti bodo zgolj rezultati delovanja zavoda ali podjetja, zato ne bo dileme ali je na določeni funkciji potrebna zamenjava ali ne. Sedaj si največkrat merila uspešnosti postavijo kar direktorji sami. Nadzorni sveti in sveti zavodov so premalo zahtevni in usposobljeni. Hkrati od vodstva občine do sedaj ni bilo uskladitve strateških ciljev in dejavnosti na ravni celotne občinske javne sfere. To je treba spremeniti. Postavljeni bodo zelo jasno opredeljeni cilji in merila uspešnosti. Kadrovanja ne vidim ločenega od vodenja. Če je vodenje dosledno in z jasno postavljenimi cilji, se tudi kadrovanje temu prilagodi. Enako velja tudi za občinsko upravo. Tisti, ki nočejo delati, bodo morali zapustiti službe tistim, ki bodo delali, se ni česa bati. Tudi javna uprava ima poti, čeprav bolj zapletene, s katerimi se lahko postavi ekipa, ki bo uresničevala zastavljen program. Ožji del ekipe pa je tisti, ki ga mora določiti župan, saj je za to dobil pooblastilo na volitvah.

bojan kekec

Že ob najavi moje kandidature smo napovedali, da naša kadrovska politika ne bo temeljila na političnih preferencah. Merilo bo strokovnost, dosednji rezultati in neobremenjenost z lokalno politiko in neformalnimi mrežami. Realno je tudi to, da se političnemu kadrovanju v celoti ne bomo mogli izogniti, saj vsi vemo, da bo po volitvah treba oblikovati koalicio. Ne moremo tudi trditi, da v političnih strankah ni strokovnih kadrov. Ima pa že beseda »politično kadrovanje« nek negativen prizvok predvsem zaradi afer, ki so se dogajale v zadnjih letih. Z ekipo, ki sem jo sestavil za pripravo volilnega programa, sem pokazal, kako mislim kadrovati. V tej ekipi so tudi strokovnjaki, ki niso člani političnih strank. Precej razgovorov sem opravil tudi z ljudmi iz drugih političnih strank, ki glede tega delijo moje mnenje. Zagotavljam pa vam, da vseh tistih, ki so vpleteni v minule afere, v primeru moje izvolitve na vodilnih položajih ne bo. Že v predvolilnem času sem prekinil pogovore s tistimi političnimi strankami, ki so to pogojevale. Tu popuščanja tudi po volitvah ne bo.

milena kramar zupan

Osnovni vodili moje kadrovske politike bosta strokovnost in učinkovitost. Že pri kandidiranju sem to načelo postavila kot pogoje in temelj svojega bodočega delovanja v mestni občini. To pomeni, da bodo strokovna usposobljenost, sposobnost in moralne kvalitete posameznika merila za izbor sodelavcev in drugih, ki bodo delovali pod okriljem mestne občine. Racionalizirala bom strokovna opravila, ki jih je mogoče opravljati skupaj za več občinskih ustanov ali zavodov. Gre za rezerve v stroških, ki jih moramo izkoristiti. Strokovno vodenje javnih podjetij ali zavodov bo temeljilo na že omenjenih kriterijih in poslovni uspešnosti, delovanje teh ustanov in zavodov pa morajo voditi izbrani oz. imenovani delavci. Mestna občina bo tam, kjer ima večinske deleže, določala temeljno usmeritev, skrbno nadzirala njihovo delo in uspešnosti ter temu primerno tudi ravnala. To pa pomeni, da samovolje in izigravanja mestne občine nikjer ne bo dovoljeno. Zaposlene v občinski upravi bom spodbudila k delu. Pričakovala bom dobre rezultate in kjer jih ne bo, bom odločno ukrepala. Slabega dela ne bom tolerirala, saj je to krivično do vestnih sodelavcev, neodgovorno z vidika javnih financ in javnega interesa ter usodno za celotno organizacijo in celoten mandat.

7 Vsakemu kandidatu smo dali možnost, da odgovori na očitek, na katerega v javnosti še ni imel priložnosti odgovoriti.

igor perhaj

Zakaj niste odstopili z mesta podžupana, če se niste strinjali z županovim načinom vodenja občine?

Z mestom podžupana se mi je ponudila enkratna priložnost, da dodobra spoznam delovanje občine, občinske uprave, odgovorne ljudi in njihove dolžnosti, politične povezave v ozadju pa tudi nepravilnosti pri vodenju procesov in odločitev. Ni v moji navadi, da ob prvih težavah in nestrinjanjih vržem puško v koruzo, ampak sem poskušal s konstruktivnimi predlogi in z rešitvami pripomoči h kvalitetnejšemu krmarjenju občine. Vse pridobljene informacije sem uporabil pri komunikaciji s strokovnjaki, ki so mi svetovali pri pripravi programa ob moji kandidaturi, ki je realen in dober za občane. Take priložnosti se ne zavrže, ampak se jo izkoristi.

bojan kekec

Nekateri pravijo, da je vaša napaka ta, da ste kandidat SDS. Kako odgovarjate na ta očitek?

Svojega članstva v stranki SDS nikoli nisem skrival, saj sem njen član že več kot 15 let. Neodvisne kandidature so spretni manevri za zavajanje volivcev. Nihče od mojih protikandidatov ni neodvisen in neopredeljen, večina od njih je zamenjala

politične stranke in so na lokalni politični sceni že dolga leta. Navsezadnje pa tudi politične stranke v ozadju podpirajo njihove kandidature. To kaže tudi na neko osebno načelnost, saj je najlažje izstopiti iz politične stranke, ko ji gre slabo. Volivci na županskih volitvah volijo človeka, njegovo dosedanje delo in njegov program. Večkrat sem poudaril, da vnaprej nikogar ne izključujem in si v politiki želim več sodelovanja. Če je po mnenju nekaterih to moja edina napaka, s čimer se seveda ne strinjam, imam lepe možnosti za dober rezultat.

milena kramar zupan

Očitajo vam, da ste Novoteks pripeljali v stečaj. Kako odgovarjate na to?

Priznam, tudi meni postane hudo, ko se spomnim, da nekoč mogočnega Novoteksa ni več. V Novoteksu Tkanina sem začela delati po študiju, to je bila moja prva služba. Novoteksarji, s katerimi sem se spoznavala od pripravništva, dela na izvozu, vodenja izvoza in kasneje na prošnjo sodelavcev kot generalna direktorica, so pustili na meni trajen in nepozaben pečat. Skupaj z njimi smo se učili garanja, odrekanja, trdo smo delali z zastarelimi stroji. Že v osemdesetih letih so tovarne za izdelavo blaga, kar je bil Novoteks Tkanina, v razvitem delu Evrope

zapirala vrata, Novoteksu Tkanina pa je uspelo v težkih pogojih vztrajati še več kot petnajst let. Bil je težko, toda uspelo nam je, ko smo izgubili jugoslovanski trg, pridobili zahteven ameriški trg in izpeljali finančno sanacijo, zagotavljati plače, tehnološke viške smo reševali dogovorno z ljudmi in na res človeški način. In hvala bogu, veliko ljudi se je lahko upokojilo dokaj mladih. Bili so iztrošeni in prav je bilo tako. Da smo delali prav, najbolj dokazujejo današnja srečanja z nekdanjimi sodelavci, ko si stisnemo roko in rečemo: »Bilo je hudo, toda veliko bolj človeško kot danes, saj smo držali skupaj«. Zato pisanje o Novoteksu Tkanina v negativnem smislu ni realno, je le poskus predvolilnega zavajanja ljudi in po svoje tudi žalitev na stotine sodelavcev Novoteksa, ki so si vsak po svoje prizadevali ohraniti delovna mesta čim dlje. Ko sem iz Novoteksa Tkanina odšla, se je za meoj zvrstilo še šest direktorjev.

gregor macedoni

Vaši konkurenti pravijo, da še ni prišel vaš čas, saj ste za župansko funkcijo še premladi. Kako jim odgovarjate?

Pogosto mi očitajo, da sem še premlad ter naj še kakšen mandat počakam s kandidacijo za župana. Mislim, da je mladost ob vseh kompetencah, izkušnjah in

dosežkih moja prednost. Občino je treba voditi z razumom, energijo, voljo in predvsem učinkovito. Ne morem pristajati na to, da je župan zgolj politična in predstavniška funkcija. Jaz sem po naravi garač, ne znam tarnati, probleme sprejemam kot izzive! Projekte je treba zastaviti premišljeno in jih izpeljati. Zato sem si postavil zahtevne cilje in jih nameravam uresničiti.

TISKARNA VESEL

Tiskarna Vesel, d.o.o. Novo mesto
Šentjernejska cesta 15
SLO - 8000 Novo mesto
telefon: ++386 (0)7 33 73 390 (cent.)
telex: ++386 (0)7 33 73 393
e-mail: tiskarna.vesel@siol.net

Od avgusta na novi lokaciji!
Košence 32, 8000 Novo mesto

offset tisk

tisk etiket v roli

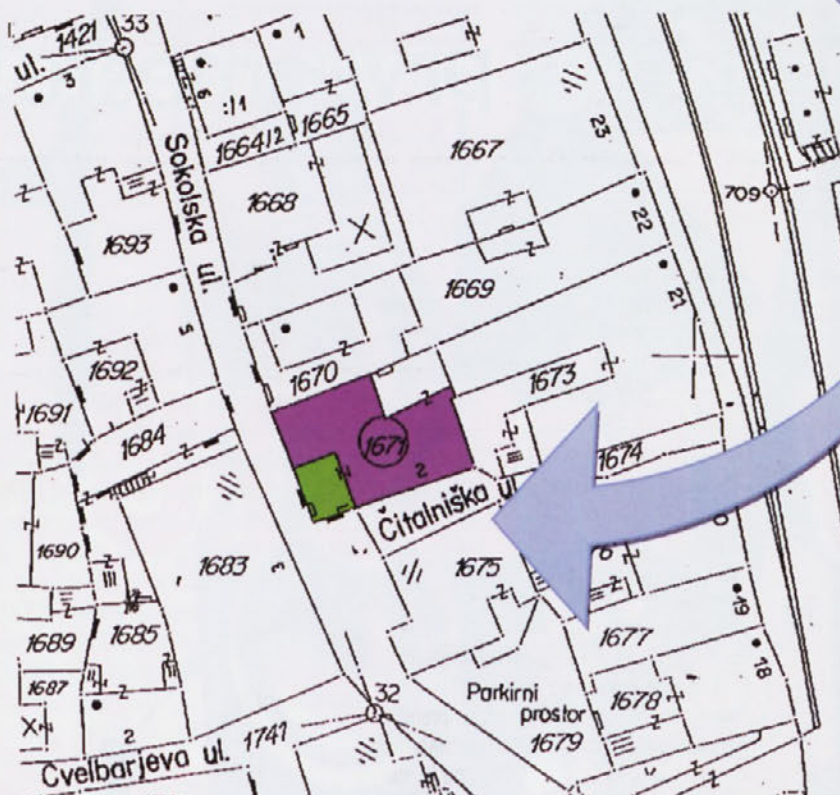
tisk plastičnih kartic

grafično oblikovanje

MI - VI d.o.o.

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO
Čitalniška ulica 2, 8000 Novo mesto

IZDELAVA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE
IZDELAVA TEHNIČNE DOKUMENTACIJE
PRIDOBITEV GRADBENIH DOVOLJENJ
PRIDOBITEV UPORABNIH DOVOLJENJ
LEGALIZACIJE OBJEKTOV
SPREMEMBE NAMEMBNOСТИ OBJEKTOV
NAČRTI PREUREDITEV
IZDELAVA POPISOV DEL
NADZOR IZVEDBE DEL
STROKOVNI NASVETI V ZVEZI Z GRADNJO
CELOVITE REŠITVE OBNOVE STARIH OBJEKTOV

e-pošta : mi.vi@siol.net; tel.: 059/956-056; 040/503-752

O G L A S I

studio

103

Kjerkoli si, shrani ga na prvo mesto!

PRVI V MESTU

Mandat Alojzija Muhiča 2006–2010

Zaključna ocena: Nezdostno (1)

Alojzij Muhič je pred štirimi leti v drugem krogu županskih volitev prepričljivo premagal Janeza Pezlja. Muhič je zmagal z nekaj več kot 60-odstotno podporo. V zmagovalnem govoru v začetku decembra 2006 je izvoljeni župan napovedal, da bo štiriletni mandat zaznamovan z investicijami, s preureditvijo javnih zavodov in podjetij ter trdim delom na področju pridobivanja zunanjih virov financiranja. Toda njegovo delovanje v naslednjih štirih letih je bilo v veliki meri nasprotje te obljube.

Župan, ki je občino pripeljal na predzadnje mesto v Sloveniji

Novo mesto in Dolenjska na čelu s Krko, z Revozom in Adrio veljata za motor slovenskega gospodarstva. Po drugi strani pa je Mestna občina Novo mesto po finančnih kazalnikih ministrstva za finance pri ključnih gospodarskih kazalnikih na predzadnjem mestu med mestnimi občinami Novo mesto. Ne le Ljubljana, Koper ali Celje, ki so velikokrat izpostavljene kot občine s prodornimi in uspešnimi župani, ampak tudi Maribor, Nova Gorica, Kranj, Slovenj Gradec, Ptuj, Velenje in Murska Sobota nas po podatkih finančnega ministrstva prehitujejo z leve in desne.

Pa poglejmo. Mestna občina Novo mesto ima v primerjavi z drugimi občinami izrazito nizek proračun. Gre za podatek, ki pove, koliko sredstev je župan uspel pripeljati v občinsko blagajno in ga potem v taki ali drugačni obliki vrniti nazaj občankam in občanom. Če primerjamo podatke o proračunih za leta 2007–2009, se pravi v treh polnih letih, ko nam je vladal Alojzij Muhič z Zvezo za Dolenjsko in ostalimi podporniki, ugotovimo, da smo s proračunom, ki je imel triletno realizacijo proračuna v višini dobrih 91 milijonov evrov, kar pomeni 2612 evrov na prebivalca, na predzadnjem mestu med vsemi mestnimi občinami. Nižji proračun glede na število prebivalcem imajo le v Murski Soboti, mestu, ki je središče najmanj razvite slovenske pokrajine in se spopada s številnimi gospodarskim in drugimi težavami. Koper je imel v omenjenih letih proračun v višini 4479 evrov na prebivalca, Ptuj 3832, Celje 3814, Nova Gorica 3144, Ljubljana 3089 in tako naprej.

Župan je iz leta v leto ponavljal frazo o »razvojno naravnanih proračunih«. Z drugimi besedami, napovedoval je, da se bo pod njegovim vodenjem v naši občini veliko vlagalo v takšne in drugačne investicije in varčevalo pri tistih stroških, ki okolju ne prinašajo razvoja. A resnica je nasprotna – mestna občina Novo mesto je investirala bistveno manj kot povprečna slovenska mestna občina. Še več, tudi tukaj se uvrščamo na predzadnje mesto med enajstimi slovenskimi mestnimi občinami.

Občinske investicije formalno delimo na dve vrsti. Pri prvi vrsti gre za investicije, ki jih izvaja občina neposredno sama. To so npr. ceste, pločniki in kolesarske steze. Druga vrsta investicij so investicije skozi občinske zavode, na primer obnove in novogradnje vrtcev, osnovnih šol, knjižnice, muzejev in drugih objektov. Pri neposrednih občinskih investicijah je mestna občina Novo mesto na sedmem mestu med 11 mestnimi občinami. Se pravi v spodnjem delu lestvice. Investirali smo trikrat manj kot v Kopru in več kot dvakrat manj kot v Celju, Ptuj, Slovenj Gradcu. Toda veliko huje je pri investicijah prek zavodov. Župan se je hvalil z dvema obnovama vrtcev. A skupni podatki so več kot porazni. Med letoma 2007 – 2009 je iz proračuna na prebivalca prišlo le za 36,25 evra tovrstnih investicij, kar je skoraj 14-krat manj, kot je uspelo Mariboru (501,04), več kot 10-krat manj kot v Novi Gorici (394,23), skoraj 10-krat manj kot v Ljubljani (339,73), Velenju (319,89), skoraj šestkrat manj kot v Murski Soboti (181,65), skoraj štirikrat manj kot na Ptuj (174) in v Slovenj Gradcu (120,65). S tem je »direktor« Muhič svoje »podjetje« uvrstil na zadnje mesto med primerljivimi slovenskimi občinami.

Ko seštejemo obe postavki, pridemo do tako rekoč katastrofalnega rezultata obstoječega županovega man-

Uroš Lubej, fotografija Boštjan Pucelj

Župan Muhič je torej v svojem mandatu Mestno občino Novo mesto pripeljal med najmanj uspešne mestne občine v Sloveniji. Svojih predvolilnih in povolilnih obljub v veliki meri ni uresničil. Zaigral je široko podporo, ki jo v občinskem svetu potrebuje vsak župan, in zaupanje tistih političnih strank, ki bi mu lahko pomagale pri lobiranju v Ljubljani. Poleg tega pa je mandat zaključil z dvema aferama, ki bosta bržkone odmevali še v naslednjih mesecih.

data: samo v Murski Soboti so realizirali manj investicij kot v mestni občini Novo mesto pod vladavino »dobrega gospodarja« iz Birčne vasi.

In nenazadnje: župan se veliko hvali s tem, da naj bi bila občina uspešna pri črpanju evropskih sredstev. A podatki ministrstva za finance so katastrofalni. Na področju pridobivanja sredstev iz evropskih skladov smo spet zasedli šele deveto mesto. Na prebivalca smo »počrpali« samo 8,91 evra, medtem ko je prvovrščena občina Ptuj pridobila kar 433,93 evra, Koper 310,49 evra, Nova Gorica 162,26, Maribor 105,19 in tako naprej. Prav tako slabo smo se odrezali še v drugi kategoriji evropskih sredstev, to je pri črpanju neposredno iz evropskega proračuna. Pridobili smo le 0,34 evra na prebivalca, medtem ko je Ptuj dosegel 4,47, Ljubljana 3,8, Koper 2,09, Maribor pa 1,64 evra. Novo mesto je tudi tukaj v spodnjem delu lestvice, in sicer na 7. mestu.

Župan, ki je manipuliral s svojimi volilci ali pa ni vedel, kaj govori

Župan v svojih ocenah iztekajočega se mandata pravi, da je uresničil vse obljube in napovedi, ki so bile v njegovi

moči, da jih lahko uresniči. S tem priznava, da je pred štirimi leti v predvolilni kampanji in na začetku svojega mandata obljubljal stvari, ki niso v domeni občine. S tem torej priznava, da je občanke in občane Mestne občine Novo mesto zavajal ig z njimi manipuliral. Ali pa po drugi strani pred štirimi leti preprosto ni vedel, kaj je govoril, kar je pa še toliko huje.

Župan, ki je, namesto da bi dejavno lobiral za Novo mesto, tarnal nad svojo usodo

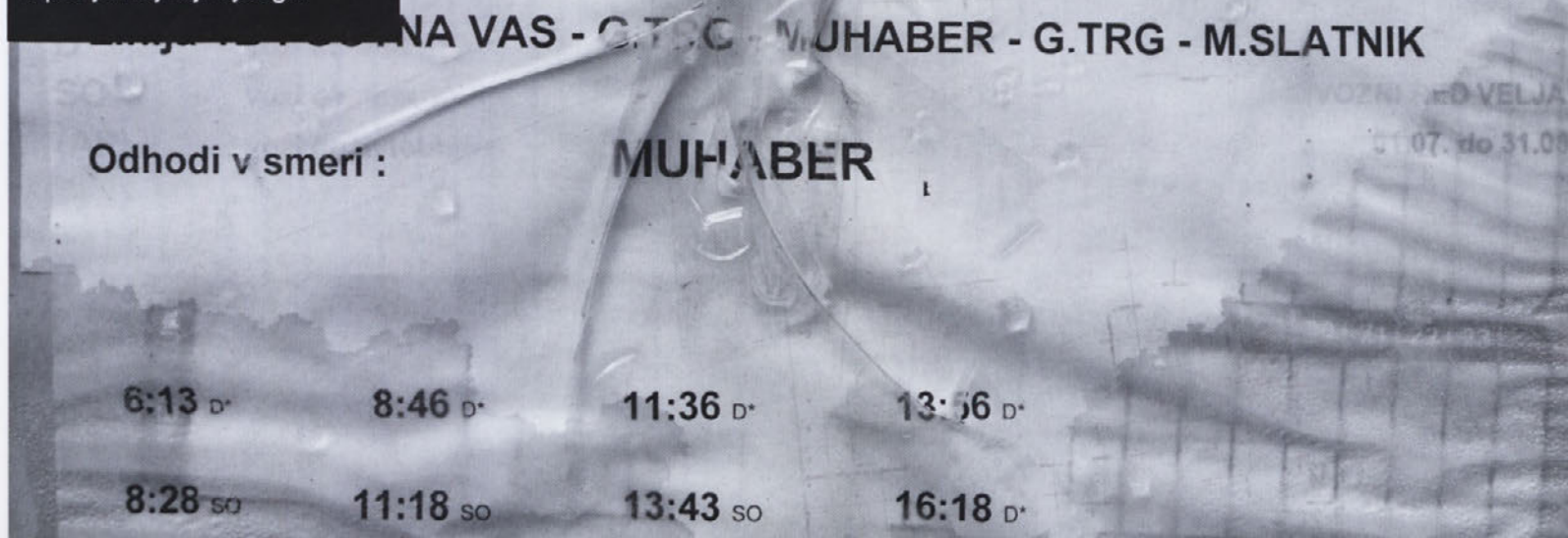
Ko pravi, da ni mogel uresničiti tistih obljub, ki so odvisne od Ljubljane, priznava še nekaj drugega: da pri ljudeh, ki v vrhu države soodločajo o življenju ljudi v naši občini, v veliki meri ni bil uspešen z lobiranjem in s prepričevanjem v prid projektom, ki so dobri za Mestno občino Novo mesto. In to kljub temu, da je imel v koaliciji stranko SDS, ki je prvih dveh letih njegovega mandata (2006–2008) bila vladajoča stranka v slovenski politiki. In to kljub temu, da je bil v koaliciji s stranko SD, ki je bila na oblasti v drugih dveh letih njegovega mandata (2008–2010). Namesto da bi se župan hvalil, kako je uspel v Ljubljani zlobirati denar za ta ali oni projekt, smo iz njegovih ust

Fiasko

Marijan Dovič, fotografija Boštjan Pucelj

▶▶ Namesto urejajočega uma v mestu pustošita neumnost in provincializem, namesto velikopotezne oblikovalne volje triumfira kaos, namesto odločnega zasledovanja jasne vizije imamo stihijno krpanje najnujnejšega.

V spodnjem prispevku želim pristaviti svoj neznan piskrček, zajeti s svojo malo zajemalkico in napolniti svojo goloido; hočem si dati duška in se pridružiti množici, ki bo v teh predvolilnih tednih bolj ali manj upravičeno zlivala gnojnico po dosedanjih mestnih *vladikah*. Toda ne mislim se jih lotiti kar vseprek in počez, ali pa morda vsaj s tistih plati, ki bi jih lahko kompetentno komentiral – kot sta na primer kulturna in izobraževalna politika v minulem mandatu. Ne, vsemu temu se bom ob tej priložnosti izognil in se oglasil le kot povsem navaden stanovalec novomeškega mestnega jedra, ki je kot vsak drug meščan zainteresiran predvsem za kakovost bivanja v mestnem okolju. Le s te, nalašč zelo omejene perspektive se želim lotiti dosežkov aktualne politične garniture; in morda bo to povsem zadoščalo za spoznanje, s kom imamo opravka.

Preden se lotimo ovrednotenja omenjenih dosežkov, nam ne bo škodil primerjalni sprehod po Jankovič-Koželjvi Ljubljani v zadnjem mandatu. Imam namreč to srečo, da mi je kot službeno okolje stara Ljubljana tako rekoč drugi dom, tako da redno spremljam nemajhne spremembe, ki se tu dogajajo. Še prej želim povedati, da mi Jankovičev stil ni pretirano blizu. Pa vendar, dejstva so tu, že stojijo oziroma – stojijo inu obstojijo. Omenil bom le najvidnejše, tako rekoč triumfalne dosežke, ki suvereno plemenitijo topografijo stare Ljubljane: celovita ureditev Brega z novim sprehajališčem tik ob reki, novi mostovi za pešce (in še več jih je na potil), domišljene celovite rešitve tlakovanja. Tu me prav nič ne preseneča, da glede posameznih rešitev obstaja kopica nasprotujočih si mnenj in stališč: ta ali oni se bo pridušal pri duhu Plečnika, ki da ni bil upoštevan, drugi se bo zmrdoval nad kipi Brdarja, tretji bi uporabil drugačen kamen itd.; stanovsko rivalstvo, moč navade in podobno, nič novega – če bi kdo vprašal mene, bi ravno tako imel nekaj resnih pripomb.

Toda niti najmanj ni treba imeti vpisanega absolventa na arhitekturi, da ugotoviš, kako je za celoten mandat značilno, da so spremembe konsistentne, celovito načrto-

vane, izdelane do zelo podrobnih detajlov, skratka, da gre za velik avtorski urbanistični in hkrati mikroubanistični projekt, ki – in tu nalašč podtikam svojo nestrokovno sodbo – že tako srčkano staro Ljubljano spreminja v pravo turistično poslastico evropskega formata. In res, opazujte nekoliko poleti turiste (pa tudi domačine) v preprišnih kavarnicah med Šentjakobskim mostom in Tromostovjem, med nabrežji Ljubljane in gradom, na novih mostičih okrog Plečnikove tržnice – ni kaj reči, vse možnosti so jim dane, da sproščeno uživajo, in prav to tudi počnejo.

Po tem navdihujočem sprehodu se zdaj podajmo še v dolensko metropolo in si oglejmo njene dosežke zadnjih let, ki bi na podoben način prispevali h kakovosti javnega prostora. Je bil zgrajen kateri izmed novih predvidenih mostov za pešce? Je bila morda izvedena trasa pešpoti ob reki Krki okrog celotnega mestnega jedra? Je bil morda umerjen vsaj njen manjši odsek? Je morda nastala kakšna pomembnejša urbanistična rešitev, ki bi presekala nevzdržno prometno situacijo? Je bila sprejeta kakšna pomembna smiselna in celovita rešitev glede tlakovanj? Se je načrtovala nova mikroubana oprema? So se vsaj postavljale klopice ali odpirale nove pešpoti kot v času, ko se je za to s skromnimi sredstvi trudil Tomaž Levičar? Se je odpravila katera od znanih velikih »mestnih sramot«? Bojim se, da je odgovor na prav vsa zgornja vprašanja odločni NE – če zanemarimo nekaj malenkosti, ki so se zgodile bolj *navkljub* sedanji garnituri kot zaradi nje (preverite jih lahko na blogu ravnokar omenjenega).

Oglejmo si le en nazoren in zame v tej fazi že precej boleč primer učinkovitosti in zavzetosti sedanje občinske garniture v zvezi z mestom. Morda se bo kdo še spomnil, da smo v *Parku* pred leti sprožili iniciativo za *Pot od mlina do mlina*, ki naj bi povezala oba mlina v starem mestu in bi pomenila prvi (lažji) korak k svetlemu cilju – pešpoti ob Krki pod celim starim mestom. Etapni cilj se nam ni zdel težko dosegljiv, saj zakonodaja jasno določa, da zasebniki ne smejo privatizirati rečnega brega, strošek izvedbe pa je bil tako rekoč minimalen. Pa vendar smo

se krepko ušteli; stanje je danes še slabše kot takrat, saj zasebna investitorja (bodimo konkretni: slikar Suhy in podjetnik Wachter) že leta protizakonito onemogočata fizičen dostop do reke na omenjenem odseku – očitno nekoliko prenapeti investiciji sta že dolga leta ustavljeni sredi gradnje. Načrtovana pot ob Krki se zdi v tem trenutku oddaljena kot še nikoli. Če se je v prejšnjem mandatu zadeva še nekako premikala, se je v tem povsem ustavila – kljub temu da mi je župan čisto na začetku mandata v telefonskem pogovoru, ki je sledil prispevku v *Parku*, zagotovil, da se bo za zadevo potrudil. Ali se je trudil ali ne, tega v resnici ne vem in me niti ne zanima: vidim le rezultat, ki ga seveda ni. Ali je sploh vredno namigniti, v kakšnem tempu bi z omenjenima investitorjema zaplesala Jankovič in Koželj, če bi si slučajno zamislila takšno pot ob Ljubljani? Staviti si upam, da bi bil en delovni dan veliko predolg za ta ples.

In tako je, ko polagamo končne račune, še marsikje. Namesto urejajočega uma v mestu pustošita neumnost in provincializem, namesto velikopotezne oblikovalne volje triumfira kaos, namesto odločnega zasledovanja jasne vizije imamo stihijno krpanje najnujnejšega. Obstoječa politična garnitura je povsem padla na izpitu mestnega načrtovanja, pri delu za integriteto mesta in dobrobit meščanov, pri ustvarjanju čuta za občestveno. Le ugibamo lahko, ali je povsem *ignorantska* in ji za staro mesto kot tako ni mar, kot menijo urbani sovražniki cvičkarje (jaz ne štejem mednje), ali pa je preprosto tako *nesposobna*. Tako ali drugače, na tem izpitu je Muhičeva klika pogrnila na celi črti, po širini, dolžini in globini; in kar se mene tiče, je ne želim več videti, tako kot sem se že zdavnaj naveličal vseh levih in desnih kadrovskih prilastkov, ki kot sestradani kolibriji krožijo po raznih zarjeh, komunalah in, če se jim ne najde boljšega, po kulturnih ustanovah.

Toda na tej točki se bom raje ustavil in ne bom nadaljeval s komentarji. Verjamem, da so zgornje vrstice dovolj jasne.

Novo mesto in psi

Kako pasje je to mesto

Tomaž Levičar, fotografija Tomaž Levičar in Petra Juvan

Kategorija »psom prijazno mesto« v svetu postaja vse pomembnejša. Tako z vidika interesov, potreb in pravic psov, ki so čedalje bolj izpostavljene in jasno postavljene, kakor z gledišča njihovih lastnikov in celo z vidika turistov, ki neredko potujejo z malimi živalmi, največkrat prav s psi, in si destinacije izbirajo tudi v oziru na prijaznost okolja do njihovih štirinožnih prijateljev.

V novomeški občini danes tacaajo 4903 psi. Toliko je registriranih. Po ocenah poznavalcev pa je v naši občini še vsaj od trideset do štirideset odstotkov psov več, ki pa so neregistrirani, torej brez po zakonu obveznega mikročipa in celo brez cepljenja. Na Veterinarski upravi sicer menijo, da je neregistriranih le okoli pet do šest odstotkov psov. Kakor koli, v vsakem primeru je v novomeški občini prek 5000 ali celo prek 6000 psov, kar je zelo impresivna številka. To pomeni, da ima v povprečju vsako drugo novomeško gospodinjstvo enega psa. Gre za veliko, resda slabo povezano, a vseeno silno vplivno skupnost, ki vsaj subtilno usmerja društveno, trgovsko, turistično, zdravstveno, urbanistično in še kakšno politiko v tem okolju. In eno od vprašanj, ki se ob tem porajajo, je, ali je Novo mesto do psov prijazno mesto.

Kategorija »psom prijazno mesto« v svetu postaja vse pomembnejša. Tako z vidika interesov, potreb in pravic psov, ki so čedalje bolj izpostavljene in jasno postavljene, kakor z gledišča njihovih lastnikov in celo z vidika turistov, ki neredko potujejo z malimi živalmi, največkrat prav s psi, in si destinacije izbirajo tudi v oziru na prijaznost okolja do njihovih štirinožnih prijateljev. Tovrstnih raziskav je kar nekaj, mesta pa vrednotijo skozi številne kriterije. Poglejmo skozi nekatere od teh Novo mesto.

Osnovni zunanji pogoji skrbi za pse so zadovoljivi
Glede osnovne oskrbe psov so pomembni elementi mesta možnost veterinarske oskrbe, šolanja psov, prisotnost zavetišča za pse pa dejavnost organizacij, ki skrbijo za intere-

se psov, recimo društva in tudi javni organi, nenazadnje pa tudi prisotnost trgovske ponudbe, povezane s psi.

Novo mesto ima že vrsto let veterinarsko ambulanto Veterina Novo mesto, nekdanji veterinarski zavod, ki je v Ločni ob tovarni Krka. Pred nekaj leti pa se je tej pridružila še veterinarska ambulanta Jang na Kandijski cesti. Načeloma se ne zdi veliko, da le dve ambulanti skrbita za skoraj 5000 registriranih psov v občini in najbrž še za marsikaterega v kaki sosednji občini in še za mnoge druge male živali, a zaenkrat menda stvari zgledno tečejo glede zdravstvenega varstva, kirurgije in preventive, tovrstna dejavnost pa je tudi v poslovnem smislu prava zlata jama.

Tudi za šolanje psov je v novomeški občini dovolj možnosti. V novomeškem prostoru so tri pasje šole, namreč Klub ljubiteljev psov K-9 z vadiščem v Pogancih, Kinološko društvo Novo mesto z vadiščem na Grabnu ter Klub za šolanje psov Novo mesto z vadiščem v Prečni. Šole nudijo kakovostne nasvete lastnikom psov, pomoč pri socializaciji psov, tečaje vzgoje in šolanja psov, tudi urjenje v agilniju, prirejajo denimo celo pasje frizbi tekme in tekme v agilniju, oblikujejo reševalno enoto in še kaj. Vendarle pa delež šolanih psov, četudi tovrstna odgovornost lastnikov psov vse bolj raste, ostaja skromen. Vsako leto tri novomeške pasje šole nudijo vzgojo le kakim 200 novim psom. Ocenjujejo, da je v novomeški občini psov, ki so bili vsaj v mali šoli, imajo torej vsaj najbolj osnovno stopnjo vzgoje, kvečjemu do 20 % vseh.

Tudi zavetišče za pse oziroma male živali novomeška občina ima. Dobila ga je leta 2002. Bila je praktično prva slo-

venska občina, ki je imela zavetišče z veljavnim uporabnim dovoljenjem, in ena izmed prvih, v kateri je bila uvedena tovrstna skrb. Gre za pomembno pridobitev tudi za pse, ki tvorijo največji del prebivalcev zavetišča. Novomeško, ki sta ga na Zajčjem Vrhu uredila zakonca Turk, ima za pse urejenih 40 boksov, v njih pa je lahko nastanjenih neke med 50 do 60 psov. Zakonodajca sicer terja, da občina v zavetišču zagotovi 1 boks na 800 registriranih psov. V zavetišču z območja novomeške občine na leto nastanijo okoli 100 psov. Od teh jih od 50 do 70 % dobi nove, praviloma skrbnejše lastnike, ki pa ne prihajajo le z območja te občine, pač pa so kar iz cele Slovenije.

V novomeški občini deluje tudi Društvo za zaščito živali. To velik del dejavnosti namenja prav psom. Društvo je bilo ustanovljeno leta 2001, deloma tudi v povezavi z urejanjem zavetišča za male živali, saj naj bi mu nudilo neke vrste pomoč. V društvu svoje poslanstvo vidijo predvsem v izobraževanju oziroma usmerjanju javnosti glede varstva pravic živali. Nimajo ravno kakih posebnih pristojnosti, a s svojo angažiranostjo neredko vendarle strejo kakega povsem neodgovornega lastnika živali ter spodbudijo nekaj več srčnosti in strpnosti do živali.

Na območju Novega mesta deluje tudi Veterinarska uprava RS (VURS) oz. veterinarski inšpektor, ki pa ima za razliko od društva precej kakovostne možnosti ukrepanja tudi proti nevestnim lastnikom psov. VURS je denimo skupaj s policijo in z redarsko službo letošnjega septembra izvedel akcijo preverjanja skladnosti z zakonodajo na javnih površinah (povodec, cepljenje, registracija ...). V akciji je

bilo nadzorovanih 10 psov, od tega kar 5 ni bilo cepljenih v skladu s predpisi (pes mora biti cepljen vsako leto), registrirani pa so bili vsi. Take akcije so sicer redkost, se pa inšpektorji odzovejo na prijave kršitev. V letih 2008/09 so na področju novomeške občine prejeli (le) 12 prijav zaradi neustreznega ravnanja s psi. Prijavitelji so bili Društvo za zaščito živali, fizične osebe in policija. Ugotovljene kršitve pa so bile zanemarjanje oskrbe psa, usmrtilcev na protizakonit način – kazenska ovadba, neprimerni prostori za reja psa. Na VURS pravijo, da v vseh postopkih v zvezi z lastniki psov preverijo tudi ali je pes registriran in cepljen proti steklini (91 ugrizov in 12 prijav neustreznega ravnanja s psi v letih 2008/09 v Mestni občini NM).

Tudi trgovska ponudba za male živali v Novem mestu je precej pestra. To ob dejstvu, da lastnik psa v povprečju porabi kar blizu 100 evrov na mesec za svojega ljubljence, sem so sicer vštete tudi veterinarske storitve, ne more biti presenečenje. Najdemo več specializiranih trgovin za male živali, denimo: Buba in Zlata ribica v Bršljinu, Tukano v Žabji vasi, Goleš v mestnem jedru pa tudi obe veterinarski ambulanti imata nekaj tovrstne ponudbe. Posebej bogata ponudba je v teh trgovinah prav za pse, nudijo vse od hrane, ležišč, posod in krtač prek nekaterih zdravil in povodcev pa tja do raznih igrač.

Mesto z veliko zelenimi površinami

Posebna vrednost novomeškega okolja v povezavi s psi so stanovanjska okolja oziroma mestni javni prostor. V neposredni bližini praktično vseh stanovanjskih naselij so gozdne površine in številni travniki. Tudi sprehajalnih poti, celo ob vodotokih, je kar nekaj. To pomeni relativno dobre pogoje za sprehode psov in načeloma marsikje tudi za njihovo prosto tekanje. Če ne drugod, pa po podgorjanskih travnikih. Tudi psov v enodružinskih hišah z večjim ali manjšim lastnim vrtom je kar nekaj.

Med pomanjkljivostmi javnega prostora pa lahko omenimo vsaj dve. Prva je pomanjkanje koškov za smeti ob sprehajališčih, kar je ob dejstvu, da občina zahteva pobiranje pasjih iztrebkov, malce nenavadno, druga pa popolna odsotnost pitnikov za pse. Najde se kak pitnik za ljudi, žal pa ni tovrstne pitne vode za pse, četudi so v poletni vročini neredko precej potrebni vode.

Psi v turizmu, gostinstvu in prometu

Kakšne pa so možnosti za pse turiste v Novem mestu? Boljše, kot bi si mislili. Mnogi psi postanejo turisti, ker si njihovi lastniki z njimi radi poživijo počitnice in se od njih neradi ločijo oziroma jih neradi pustijo doma ali v pasjem hotelu. Psi bodo brez problema lahko v Novem mestu in okolici, kakor smo izvedeli na Turistično informacijskem centru, prenočili na turistični kmetiji Šeruga, v hotelu Pri Belokranjcu ter pri Vidicu, pripravljeni so jih sprejeti, če pes ni ravno asocialen, tudi v gostišču Vovko in v apartmajih pri Ravbarju, kjer imajo radi kvečjemu majhne pse. Takisto bo pes našel kak prostor v Hotelu Šport na Otočcu, kjer bi, kakor so povedali na recepciji, zavrnili kvečjemu kakega res velikega psa, kot je denimo nemška doga. Za lastnike s psi so namenili tudi eno izmed sob v Hostlu Situla. Psov pa denimo ne marajo za goste v Hotelu Krka, v Domu na Gospodični, v Hostlu Novak in začuda tudi ne v Hotelu Grad na Otočcu, kjer je zato marsikateri petični gost lahko precej začuden, če ne celo ogorčen.

Psom prijaznih restavracij ne poznamo, se pa najde kak gostinski lokal, denimo Čajarna na Glavnem trgu, ki je pripravljen ponuditi svežo vodo za psa.

Če želi pes na kolesih po mestu, ima nekaj težav, a ni nemogoče. Izmed dveh novomeških taksistov je taksist Grubar dejal, da psov ne bo prevažal, taksist Jakše pa je pripravljen prevažati tudi socializiranega psa z lastnikom, pri čemer za psa ne računa nič dodatno. Pse sprejemajo tudi na Rudolfovem splavu. Plujejo lahko psi brezplačno, če

so v spremstvu lastnika. Na mestne avtobuse, kot so nam pojasnili na Veolii, smejo na štirih nogah le službeni psi, torej psi slepih oziroma slabovidnih, ostali pa kvečjemu lepo spravljani v škatle. Kart za pse na avtobusih ne prodajajo, kar pomeni, da se lahko tudi tu vozijo brezplačno.

Nadstandarda bolj malo

Nekaj slabše jo novomeška občina odnese glede nadstandarda storitev za pse. Tako denimo nima hotela za pse; to dejavnost sicer v nekem omejenem obsegu izvaja zavetišče na Zajčjem Vrhu, težko je priti tudi do sprehajalca psa ali pa pasjega frizerja.

Tudi pasjega pokopališča novomeška občina nima. Prvo slovensko pasje pokopališče so leta 2007 odprli v Mariboru. Ljubezni do preminulih štirinožnih prijateljev navkljub pa se ne more vsak lastnik soočiti s precej dragimi pogrebni stroški in stroški najema groba, ki niso tako bistveno manjši kot za pokop ljudi. Zato, kakor je primer tudi v naši občini, mnogi raje in najraje svoje ljubljence pokopavajo kar v bližini doma, na domačem vrtu, pa četudi zato lahko pridejo navzkriž z zakonom.

Možnosti za izboljšave dovolj

Vse navedeno dovolj jasno kaže, da so pogoji za pse v novomeški občini dovolj zgledni. Nekaj pa je tudi še prostora za izboljšave. Kaj bi bilo moč še storiti? Na Veterinarski upravi izpostavljajo, da bi bilo treba še bolj osveščati lastnike psov o odgovornem ravnanju s psi. Tudi čimprejšnje prijavljanje ljudi, ki neprimerno ravna s psi, na veterinarsko inšpekcijo, bi lahko bil pomemben korak k izboljšanju stanja. V šolah za pse poudarjajo, da bi moral večji del lastnikov psov, če ne kar vsi, pse že kar v najzgodnejšem obdobju razvoja vključiti vsaj v malo šolo za pse, kasneje pa morebiti tudi v kak nadaljevalni tečaj. Ljubitelji psov posebej izpostavljajo, da bi bilo treba imeti ob sprehajalnih poteh več koškov za smeti, v katere bi lahko odlagali vrečke s pasjimi iztrebki – kultura pobiranja pasjih iztrebkov pri nas sicer še ni dobra. Kak pitnik za pse bi poleti tudi prav prišel. Pomembna je tudi kaj boljša ureditev dežurstva oziroma nujne pomoči za pse v veterinarskih ambulantah, torej za pse, ki imajo probleme recimo ponoči oziroma izven rednega delovnega časa ambulant. Pojavlja se tudi ideja o ureditvi parka za pse, gre za ograjen, vzdrževan prostor, ki je namenjen tekanju psov brez vrvic in medsebojnemu druženju, pa denimo tudi ideja o ureditvi agilni poligona. S takimi in podobnimi ukrepi bi še dodatno izboljšali razmere za pse v Novem mestu.

Boljše čase za pse pa bo dejansko še najlažje zagotoviti v smislu izboljšanja neposrednega odnosa med psi in njihovimi lastniki. Ko pač ne bo več psov, ki jo lahko le redko uberejo na sprehod z lastnikom, ki ostajajo pozabljeni v razgretim avtu ali samotnem stanovanju, ki ne vidijo pasje šole, ki so fizično in psihično maltretirani, ki ne dobivajo sveže vode in primerne hrane, ki nimajo udobnega in toplega ležišča, ki niso cepljeni proti steklini in parazitom, ki imajo lastnike, ki s psi zdravijo le svoje komplekse ali pa celo nimajo pojma, zakaj so si jih sploh izbrali, in ki ne znajo pobrati niti njihovega dreka s pločnika, tedaj bo marsikatera druga ugodnost in pomanjkljivost morda vsem tem novomeškim psom manj pomembna.

Nasprotni interesi pri umeščanju trgovskega centra v Veliki Bučni vasi

Hofer ali prebivalci Tržiške ulice?

Tomaž Golob, foto Jaka Šuln

V zadnjem času je eden bolj perečih prostorskih problemov prav gotovo umestitev Hoferjeve trgovine v Veliki Bučni vasi, ki je porodila silne polemike med prebivalci Tržiške ulice in Mestno občino Novo mesto. Še zlasti je sporna cestna navezava novega trgovskega središča na krožno križišče in Andrijaničevo cesto.

Trgovsko podjetje Hofer namerava v Novem mestu zgraditi dve trgovini. Če je umeščanje trgovine v Žabji vasi potekalo brez težav, pa je načrtovanje v Veliki Bučni vasi sporno vsaj iz dveh vidikov. Najprej je ponesrečen izbor mesta na še ne pozidani parceli med Tržiško ulico, ulico Velika Bučna vas in Andrijaničevo cesto. Hofer namreč želi graditi na njivi, ki je nepozidan otok sredi manjše stanovanjske soseske. Po mojem mnenju bi morali sporni prostor nameniti stanovanjski gradnji in tako funkcionalno poenotiti ta predel Velike Bučne vasi. Je pa res, da je namera Hoferja povsem legitimna, saj izgradnja objekta za trgovino in oskrbne dejavnosti na tej parceli predvideva Občinski prostorski načrt Mestne občine Novo mesto iz lanskega decembra. Res je tudi, da v postopku sprejemanja omenjenega temeljnega prostorskega načrta naše občine ni bilo pripomb na predvideno rabo parcele ne od prizadetih okoličanov ne od druge zainteresirane strokovne in širše javnosti.

Ponesrečena izbira lokacije

Pa vendar obstaja občutek, da smo v našem mestu priča še enemu v vrsti ponesrečenih prostorskih načrtovanj. Poseganje v urbano tkivo mesta ali posameznega mestnega predela mora temeljiti tako na izdelani morfološki analizi prostora kot na načrtovanju dolgoročnih urbanih procesov v tem prostoru. Če se pogledamo v morfološke značilnosti Velike Bučne vasi, lahko ugotovimo, da gre v osnovi za gručasto vaško naselje, ki je bilo pozidano na terasi ob levem bregu Bršljinskega potoka. Vas, ki se je po ustnem izročilu nekdaj imenovala Tržič, se vse do nedavna ni bistveno spreminjala, saj je ohranila prostorsko organizacijo, ki je prepoznavna že v Franciscejskem katastru iz leta 1825. Opisa vasi v Krajevnem leksikonu Dravske banovine iz leta 1937 in v Krajevnem leksikonu Slovenije iz 1971

nas seznanjata, da se ljudje preživljajo s kmetovanjem, vinogradništvom in delom v Novem mestu, večinoma pri železnici. Večje spremembe je v povojnem obdobju doživljala sosednja Mala Bučna vas, od katere danes ni ostalo ničesar. Niti ime. Plačala je davek širitve Novega mesta proti severu, saj sta na spremembe v prostoru vplivali tako bližnja železnica kot severozahodna cestna vpadnica. Vas se je postopoma v celoti urbanizirala. Ob železnici so zgradili skladišča trgovskih podjetij (danes trgovski center BTC), ob cesti poslovne objekte Cestnega podjetja Novo mesto, kasnejšega CGP, podjetja Kovinar in garaže prevoznega podjetja Gorjanci, v zaledju pa je zraslo novo naselje stanovanjskih hiš. Ali enaka usoda čaka tudi Veliko Bučno vas? Enaka ravno ne, če bo boljša, pa bo pokazal čas.

Velika Bučna vas obsojena na počasno umiranje?

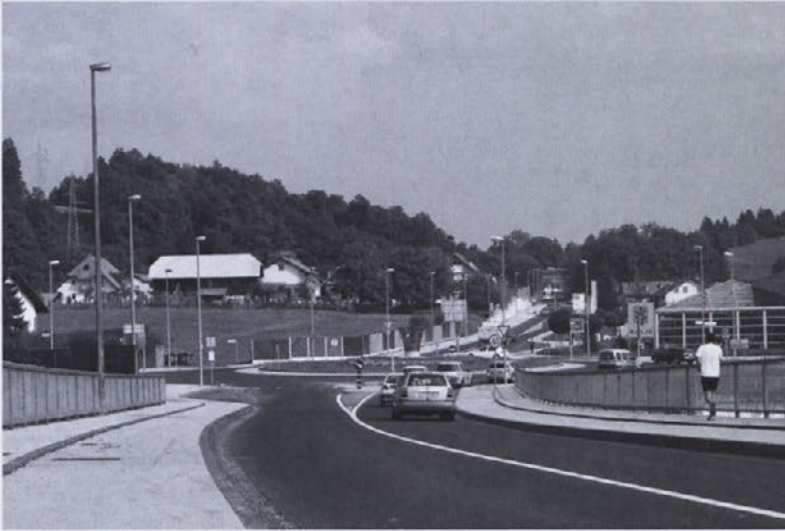
Občinski prostorski načrt narekuje izdelavo večfaznih podrobnejših občinskih prostorskih načrtov za staro vaško jedro Velike Bučne vasi in za novi urbani predel, ki naj bi zrasel na bližnjih travniških površinah. Tu je predvidena izgradnja stanovanjskih objektov in objektov za potrebe centralnih dejavnosti, kot so cerkev, trgovina in storitve za potrebe pokrivanja potreb soseske, pri čemer je treba poslovno ali poslovno-stanovanjske objekte urejati predvsem na območju ob severni obvoznici in Ljubljanski cesti, da se tako ustrezno oblikujejo tudi obcestne fasade. Vsekakor pravilno razmišljanje prostorskih načrtovalcev, ki želijo vse bolj propadajočo nekdanjo obmestno vas z načrtovano reurbanizacijo vključiti v urbano celoto mesta. Vprašanje je le, kdo bo naročnik in plačnik omenjenih občinskih podrobnejših prostorskih načrtov, saj v prenovi omenjenega mestnega predela zaradi narave predpisanih vsebin zelo verjetno ne bodo vključeni predstavniki kapitala. Logično

bi bilo, da bo to storila Mestna občina Novo mesto, kar pa dvomim in se zato bojim, da bo nekdanje vaško središče Velike Bučne vasi še dolgo časa zapisano počasnemu umiranju. Očitno pa ni bilo Mestni občini Novo mesto težko dobiti plačnika za izdelavo Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo Ljubljanske ceste v Novem mestu, ki je bil predmet prve obravnave občinskega sveta na juljski seji, saj predlagane spremembe in dopolnitve odloka financira podjetje Kranjska investicijska družba, d. o. o., ki v imenu trgovskega podjetja Hofer vodi vse dejavnosti v zvezi z izgradnjo nove trgovine na omenjeni lokaciji.

Nasprotje interesov med krajanji in Hoferjem

Na tej točki pa smo priča očitnemu nasprotju interesov med krajanji Tržiške ulice in trgovskim podjetjem Hofer. Glavni vzrok za pristop k spremembam in dopolnitvam omenjenega odloka je nova prometna ureditev v krožnem križišču ter v območju Ljubljanske in Andrijaničeve ceste. Kot je mogoče razbrati iz osnutka odloka, so bili za rekonstrukcijo predvideni preboj čez vzpetino Tržič, zaprtje Tržiške ulice in njena navezava na novo prečno cesto severno od omenjenega stanovanjskega naselja, to pa bi povezali z rekonstruirano Ljubljansko cesto. Krožno križišče v Veliki Bučni vasi je bilo zgrajeno že v sklopu projekta izgradnje severne obvoznice Novega mesta (Andrijaničeva in Mirnopska cesta). Težava je nastopila, ko je podjetje Hofer ugotovilo, da predvidena lokacija nove trgovine ne omogoča izgradnje povsem ustreznih cestnih priključkov na Andrijaničevo cesto in krožno križišče. To je tudi razlog, da so naročili idejno tehnično zasnovo preveritve priključevanja na državno prometno omrežje v obravnavanem območju. Študijo z naslovom Prometna študija prometne

navezave TC Hofer na Andrijaničevo cesto in Tržiško ulico v Novem mestu je izdelal Lineal, d. o. o., oktobra 2008. Ugotovili so, da bodo ob upoštevanju sedanjih prometnih obremenitev ter 3-odstotni povprečni letni rasti prometa ob koncu načrtovane dobe leta 2029 kapacitetni parametri v krožnem križišču preseglili mejno vrednost, zato bo treba krožno križišče rekonstruirati s priključki v glavnih smereh. Zanimivo pa je, da je Mestna občina Novo mesto v tem času tudi naročila izdelavo prometne študije Novega mesta z navezavo na variantne poteke 3. razvojne osi v območju mesta Novo mesto (Omega consult, junij 2008), ki je pokazala, da se bo prometni pomen severne obvoznice še povečeval, s tem pa se bo povečeval tudi promet v krožnem križišču Bučna vas. Sledi logično vprašanje, zakaj sta bili skoraj sočasno potrebni dve prometni študiji oziroma zakaj ni zadostovala že študija, ki je bila izdelana po naročilu Mestne občine Novo mesto. Kakor koli že, Direkcija RS za ceste je prometno študijo, ki je bila izdelana po naročilu Kranjske investicijske družbe, sprejela in podala pobudo Mestni občini Novo mesto, da začne s postopkom sprememb in dopolnitev omenjenega občinskega prostorskega akta. Ta predvideva priključevanje novega trgovskega centra v dveh fazah: pred in po rekonstrukciji Ljubljanske ceste. V prvi fazi bo dvosmerna cesta, ki vodi iz krožnega križišča v Tržiško ulico, služila tudi kot uvozna cesta za novi trgovski center, sočasno pa bodo zgradili tudi uvoz na parkirni prostor nove trgovine iz Andrijaničeve ceste, pri čemer izgradnja zavijalnega pasu iz smeri krožnega križišča, ki bi zahtevala ustrezno razširitev ceste v tem delu, v osnutku odloka ni predvidena. V drugi fazi pa bodo po rekonstrukciji Ljubljanske ceste uvoz za novi trgovski center ohranili, zaprlj ga bodo le za Tržiško ulico, ki se bo poslej na Ljubljansko cesto navezovala severno od naselja. Po drugi strani pa iz dokumenta ni razvidno, kdaj bodo zaradi v študiji ugotovljenih novih prometnih obremenitev rekonstruirali krožno križišče.

Pismo prebivalcev Tržiške ulice

Prebivalci Tržiške ulice so v pismu Mestni občini Novo mesto 12. julija 2010 posebej opozorili, da so se iz gradnje severne obvoznice in krožišča pogoji bivanja v njihovi ulici bistveno poslabšali, saj jih bremenita tako hrup kot smrad. V dopisu so postavili zahteve, in sicer da protihrupna ograja ostane v istem obsegu, kot je sedaj, in da se po rekonstrukciji še preostalega dela Ljubljanske ceste protihrupno zapre tudi uvoz na Tržiško ulico. Posebej so opozorili na dejstvo, da bo ob morebitnem predvidenem uvozu v trgovski center iz krožnega križišča zelo vprašljiva varnost pešcev in otrok na poti v šolo. Pojasnili so, da imajo velike težave pri vključevanju iz ulice v krožno križišče in obratno, saj je pritisk vozil iz Andrijaničeve ceste tako agresiven, da

so vedno na meji prometne nesreče. V pismu predlagajo, da se zaradi prometne varnosti in da se izognejo še dodatnemu poslabšanju bivalnih razmer sporni uvoz v Tržiško ulico takoj po rekonstrukciji Ljubljanske ceste v celoti zapre, za potrebe novega trgovskega centra pa se zgradi levi zavijalni pas iz smeri krožnega križišča na Andrijaničevo cesti. K njihovim ugotovitvam bi dodal le, da se jim bodo bivalne razmere prav gotovo še dodatno poslabšale po rekonstrukciji Ljubljanske ceste, ki bo po novem potekala tik ob njihovi ulici, in po razširitvi krožnega križišča. Zavedati pa se tudi morajo, da se bo zaradi vsega naštetega precej zmanjšala tudi ekonomska vrednost njihovih hiš. Sredi letošnjega meseca septembra je glede tega Krajevna skupnost Bučna vas sklicala sestanek s predstavniki Mestne občine Novo mesto, vendar nanj niso povabili prizadetih prebivalcev Tržiške ulice in, koliko mi je znano, jih tudi niso seznanili s sklepi sestanka.

Nauk zgodbe: V ospredje čedalje bolj prihaja agresivni tržno naravnani kapitalski interes

In kaj je nauk te zgodbe? Že v prejšnji številki (Tomaž Golob, Mesto v senci nebotičnikov, Park, št. 8, letnik 13, junij–julij 2010, str. 13–14) sem pisal o spremenjeni praksi prostorskega načrtovanja, ko nekdanje družbeno načrtovanje z javnimi sredstvi vse bolj zamenjuje na eni strani fleksibilen, na drugi pa odprt, obenem pa tudi naporen in zamuden sistem občutljivega družbenega dogovarjanja, ki na eni strani zmanjšuje neposredno vlogo in vpliv države kot tudi lokalne skupnosti, na drugi pa v ospredje potiska tržni, agresivno naravnani kapitalski interes. V praksi se v fazi prostorskega načrtovanja, kar dokazuje tudi ta članek, to najbolj odraža v dejstvu, da pri načrtovanju novih posegih v mestno substanco ni več obče veljavnih pravil, temveč je (bo) treba za vsako lokacijo posebej tehtati argumente za in proti in ob tem jasno ločevati javni interes od kapitalskega. Nova prostorska praksa nam torej narekuje, da moramo biti čuječi in nadvse kritični do dogajanj v našem mestu. Žal smo vse bolj primorani, da se moramo za zaščito naših pravic, če ne drugega, vsaj pravice po ohranitvi oziroma izboljšanju naših bivalnih razmer, organizirati v razne civilne iniciative in združenja. Res je, da je imelo Ministrstvo za okolje in prostor nadzorno vlogo v fazi priprave občinskega prostorskega načrta, in dokler ta ni dostil državni prostorski politiki, soglasja ministrstva pač ni bilo. Od tu naprej, zlasti pri izdelavi podrobnejših občinskih prostorskih načrtov, pa ima Mestna občina Novo mesto večjo moč. In če občinski prostorski načrt za določen mestni prostor zahteva izdelavo občinskega podrobnejšega prostorskega načrta, naša lokalna skupnost po navadi izstavi račun za izdelavo omenjenega prostorskega akta stranki, ki v prostoru izkazuje svoje poslovne interese. In če nekdo

plača, seveda tudi želi, da se upoštevajo njegove želje in potrebe. In tako smo priča povsem izkrivljeni praksi, ko Mestna občina Novo mesto servilno nastopa do investitorjev in je prav nič ne moti, da so zaradi tega prizadeti prebivalci določenega mestnega predela in da je njihovo ravnanje ne le kratkovidno, temveč tudi v nasprotju z javnim interesom. Če povzamem: ni sporen novi trgovski center Hofer, je pa sporna njegova umestitev v prostor, ki zahteva ponesrečene prometne rešitve, zaradi katerih bo kakovost življenja tamkajšnjih prebivalcev še dodatno prizadeta.

Viri in literatura:

- Zdenka Badovinac, Umetniški prostori v mestu (www.ppmol.org).
- Krajevni leksikon Dravske banovine, Ljubljana 1937.
- Krajevni leksikon Slovenije, II. knjiga, Ljubljana 1971.
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Novo mesto (Uradni list RS, št. 101/2009).
- Odlok o spremembah in dopolnitvah lokacijskega načrta za rekonstrukcijo Ljubljanske ceste v Novem mestu – glavne ceste GII-105 (Uradni list RS, št. 68/2007).
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o lokacijskem načrtu za rekonstrukcijo Ljubljanske ceste v Novem mestu – regionalne ceste R3 651 – gradivo za 1. obravnavo dopolnjenega osnutka odloka na občinskem svetu Mestne občine Novo mesto.
- Pismo prebivalcev Tržiške ulice Mestni občini Novo mesto 12. julija 2010.

Popravek in opravičilo.

V prejšnji številki Parka je v tej rubriki pri članku Mesto v senci nebotičnikov pomotoma izpadel podpis avtorja Tomaža Goloba. Avtorju se opravičujemo.
Uredništvo

Hotel Kandija: nevaren za življenje

Besedilo in fotografije: Tomaž Levičar

V Novem mestu se številnih danes marsikomu odvečnih pomnikov preteklosti lotevajo na podoben način – z metodo izčrpavanja. Tudi Hotel Kandija je en takih žalostnih primerov. Če vse ostalo pustimo v nemar, pa vseeno ne moremo mimo dejstva, da odpadajoč strešni venec in omet nista nezanemarljiva grožnja pešcem, ki hodijo ob objektu. Če je prenova prevelik zalogaj za lastnika, tedaj bi moral ta ali pa kdo drug na njegov račun vsaj ustrezno zaščititi mimobežne pešce. Še preden bo za prvega med njimi prepozno.

Ostanki ostankov

Pred skoraj letom dni je bil končno, po mnogih letih, le odstranjen zapuščen kiosk na Trdinovi ulici. Toda ne povsem. Betonsko ploščad so pozabili. Ali vsaj pustili. Da bi jo pozabili, se zdi še nekako pričakovano, da bi jo pustili, pa precej manj, saj bi v tem primeru pričakovali, da bi po vseh teh mesecih le zmogli reč nekako spraviti v kako novo funkcijo. Zaenkrat nič.

Trg smeti

Če se človek okrepča v kitajski restavraciji na Dilančevi ulici, se mu že ob izhodu lahko obrne želodec. Pogled na povsem neprilučno skupino smetnjakov, ki so poleg tega le lučaj od Hostla Situla in seveda od Glavnega trga in blizu še marsičesa, je daleč od prizora, ki si ga želi človek ugledati po porciji kitajske kulinarike in še manj sredi starega mestnega jedra. Bi se pa že končno lahko naučili te smetnjake z nekaj več okusa in pameti razpostavljati po mestnem jedru.

Parkiranje ob vodnjaku

Pred leti je občina, da bi preprečila divje parkiranje na občinski parceli ob nekdanjem vodnjaku, ki stoji v prostoru med kaščo in stavbo školije, prostor zamejila z rožnimi koriti. Nekaj časa je reč zdržala, še dlje časa pa je spet vse po starem. Namesto da bi prostor postal prijeten koticček za posedanje na vrhu griča pod mogočnim zvonikom cerkve, je spet vse polno pločevine. Redarjev pa od nikođer.

Neslana šala

Najbrž si Karel Slanc zasluži kako spominsko obeležje. Pa tudi staromestne hiše si zaslužijo nekaj bolj okusnih poseganj, od tega, ki smo mu priča na fasadi eni od hiš na spodnjem delu Glavnega trga. Kako lahko nekdo ob asistenci novomeške občine tako brezčutno namesti spominsko ploščo, in to celo ob ostrem očesu nadzorne kamere, je posebne vrste vprašanje. Enake vrste vprašanje pa je, koliko časa rabi odgovorni konzervator ustanove, ki jo imamo, da varuje kulturne spomenike, da uspe to reč sklatiti dol in nekam drugam.

Vaške vragolije

Katja Martinčič

Vseeno mi je za politiko, to naj bo jasno že na začetku. Če ne bi bilo vsesplošnega pompa predvolilnega obdobja, sploh ne bi vedela, da se ima kaj zgoditi. Tako pa me povsod, kamor grem, pozdravljajo razni gospodje, ki jim ne vem imen – menda kandidirajo –, in so mnenja, da je (trenutno) treba biti vljuden in priazen do volivcev. V roke mi tlačijo letake z meni nezanimivo vsebino, sosednja miza v kavarni poltiho sika o tistem in onem kandidatu, blogerji imajo polne roke dela s pravočasnim odgovarjanjem na provokacije. Vrstijo se (uradno) nepolitične prireditve, javne zabave zasebne organizacije, medijsko pljuvanje in zbadanje nasprotnikov, izpostavljanje tujih napak in prikrivanje svojih ... Klasični predvolilni sindrom.

Do neke mere me vse skupaj še zabava, po drugi strani me plaši. Večkrat imam občutek, da predvolilni hvalospevi temeljijo predvsem na zavajanju volivcev. Volitve so kot ultimatum – izberi med kulturno dejavnostjo in trgovskim centrom, raje neurejen promet ali kanalizacija?, odločaj se med arhitekturo uglednega mesta (kar je tako ali tako bolesta utopija, dokler imamo v središču stavbo, ki se že več let podira sama vase, med tednom cvička pa orjaško pletenko na Glavnem trgu) in utilitarnimi stavbami na periferiji. A ni tako, da je mesto Mesto šele takrat, ko ubrano deluje na vseh teh ravneh, in ne ko se proslavlja z enkratnim uspehom v izgradnji novega »nevemčesaže« ali nekajkrat letno z množičnim popivanjem na trgu v imenu kulture.

Seveda lahko izbiram, bom sploh volila ali raje ne? Če ne greš na volitve, si neodgovoren, tako pravijo. Meni se zdi dosti slabše, da voliš za nekoga na podlagi tega, kar napiše v svojo predvolilno reklamo, na podlagi njegove simpatičnosti, ali najhuje – samo zato, da ne bi slučajno zmagal njegov nasprotnik, ki ti gre na živce. Tukaj ni niti ščepca racionalnosti. Voli se za prihodnost skupnosti, ne pa za osebne preference in v skladu s tradicionalno družinsko politiko, ki se še kar deli na »tabele« in »tardeče«. Zakaj bi volil, če ti nobeden od kandidatov ne ponuja tistega, kar se tebi zdi pravičen odgovor? Med zlom izberi manjše zlo, med palčami najkrajšo.

Za piko na i lahko pred iztekom mandatov vedno znova občudujemo panične ukrepe županov, še posebej manjših občin, ki čutijo bolesto

»Apatija? Me ne briga.«

Mitja Drab

Smo v času, ko nas z jumbo plakatov nagovarjajo takšni in drugačni potencialni šerifi in šerifinje, ko že marsikje diši golaž in na shode vabijo pisane zastavice in okrašene stojnice. Spet so pred vrati lokalne volitve, na katerih bomo odločili o novih županih občin in članih občinskih svetov. A kar zadeva politiko, je zgoraj napisano največ, kar premorem povedati. Ker več enostavno ne vem. Da pa bo moja sramota popolna, naj še priznam, da tudi, kar zadeva shode in pisane zastavice – o njih sem kvečjemu slišal in nikoli zares videl. Tudi za golaž ne vem, kdo ima boljšega. In prepričan sem, da nisem edini. Zakaj vsakič znova in znova poslušamo o vsesplošni apatiji mladih, še posebej ko pride do politike oziroma do političnih tem? Prepričan sem, da je vsak od nas vsaj nekajkrat že slišal za kaj podobnega, največkrat pa očitki pridejo prav iz starejših generacij.

»Ko sem bil jaz mlad, smo se znali boriti za svoj prav.« mi večkrat potoži oče, ki se bliža abrahamu, »današnja mladina pa samo lenari in brezpredmetno tava okoli. Pa imate toliko možnosti.« Za začetek se moramo zavedati dejstva, da se časi spreminjajo in z njimi tudi mladi. Tega vsekakor ne nameravam jemati kot poceni izgovora, a zdi se mi bistveno, da grobo osvetlimo nekaj značilnih potez življenja mladine tedaj in danes. V socialistični Jugoslaviji je bila pot odrasčajočega mladeniča ali mladenke v primerjavi z današnjimi časi veliko bolj linearno načrtana. Vzporedno z osnovno šolo si bil sprejet med Titove pionirje, sluzenje vojaškega roka sploh ni bilo vprašanje, šolo ali študij so ti nemalokrat določili starši (če so študij sploh odobrili), če se ti je zahotelo po-

slušati popularno glasbo ali se oblačiti po modi, si bil v represivnem političnem režimu primoran plošče in kavbojke švercati iz Trsta ali Avstrije. Po raznih pričevanjih pa si bil največji car na vasi že, če ti je v študentskih letih uspelo priti do fička (pri katerem si se lahko odločal za eno od dveh možnih barv). Na kratko povedano, študent izpred 30 ali 40 let je imel možnosti veliko manj in upal bi si trditi, da so se razna čustva in težnje, ki jih je tovrstna represija povzročala, učinkovito kanalizirala v skupni imenovalec večine mladih. To je bila nekakšna univerzalna mladostna adhezija, lepilo, ki je mašilo razlike in jim hkrati dajalo vedeti, da so združeni močnejši in posledično lažje prek takega ali drugačnega angažmaja vplivajo na družbeno oziroma politično dogajanje v državi. To je seveda v popolnem nasprotju z današnjo dobo, ko je najbolj kul biti kar se da drugačen od večine, kar tudi botruje dejstvu, da je kolektivnih čustev in teženj veliko manj in da so veliko bolj raznolika. Dejstva, da lahko študiramo praktično kjer koli po svetu, da z internetnih strani v nas butajo reklame in že od malega poslušamo televizijske agitacije v zvezi s pralnim praškom in tuno tudi ne pripomorejo – kvečjemu nas še dodatno dušijo. Plakat ob cesti, na katerem piše Volite za pravo stvar ali Skupaj zmoremo s priloženo fotografijo smejočega se zabuhleža popolnoma zvodeni iz konteksta, saj v miriadi odločitev, ki jih mladi danes moramo sprejemati (in filtrirati) na vsakem koraku, močno izgubi na teži. Vseeno nam je, ali plakat od nas zahteva denar ali volilni glas, saj sta plakata na las podobna. Pa ne, da nam je vseeno – samo razlikovati ju več ne znamo. Postali smo odporni

Kar tako se pojavijo krožišča, kjer jih nihče ne rabi, javna razsvetljava sredi gozdne poti, pločnik ob cesti, kjer se sprehodijo trije na leto, spomeniki in obeležja tem in onim neznanim pomembnejšem. Končni izdelek je dostikrat povsem drugačen od seznama obljub na predvolilnih letakih, ampak važno, da smo »nekaj« naredili.

potrebo po tem, da dokažejo, kaj vse so naredili v času vladanja. Kar tako se pojavijo krožišča, kjer jih nihče ne rabi, javna razsvetljava sredi gozdne poti, pločnik ob cesti, kjer se sprehodijo trije na leto, spomeniki in obeležja tem in onim neznanim pomembnejšem. Končni izdelek je dostikrat povsem drugačen od seznama obljub na predvolilnih letakih, ampak važno, da smo »nekaj« naredili. Važno, da se na slavnostnih sejah ob koncu v nedogled bere popise vseh zakrpanih vaških poti, odmašenih vodnjakov, privitih žarnic in seveda, pomembnih imen, ki so pri tem sodelovala.

Res je, da jaz v Novem mestu preživim dosti manj časa kot nekoč. Zato pa prestrežem mnogo komentarjev in opazk ljudi, ki so zgolj opazovalci od zunaj. Največkrat slišim, da smo eno tako – vaško mesto. Zakaj, imamo APT, Kulturni center Janeza Trdine, muzej, galerijo, hostel, Sokolski dom ... (malomeščanstva je tudi zadosti), kaj nam pa manjka, sprašujem. Ha, še kar nas vsi poznajo predvsem po cvičku. Pri nas so zidanice, dosti se pije, to je pa to. Če si slučajno premislim in mi ni več vseeno, potem bi rada župana, ki bo iz Novega mesta naredil nekaj več kot pa prestolnico pivcev cvička in oračev njiv. Saj sta obe dejavnosti v redu, a ne vidim smisla v tovrstni prepoznavnosti, ko pa je naše mesto polno boljših reči. Škoda, res, da vsake volitve bolj spominjajo na vaške vragolije kot pa na razumno odločanje o prihodnosti mesta in prepoznavnosti njegovih atributov.

Kopernikanski obrat za Novo mesto

Matic Kastelec

Ne moreš
razložiti, ne
moreš razumeti,
ne moreš voditi
občine, če se
vse vrti okrog
cvička. Ali bolje,
če se vse meša
v njem. Mnogo
bistvenega
nujno izpade,
utone, ker
ne plava.
Sprašujete,
kaj je tisto
bistvenejše
Novega mesta,
kaj je njegov
nebesni svod?
To smo mi, ki
tako ali drugače
prebivamo tu.

Popravek in opravičilo.

V prejšnji številki Parka so v tej rubriki pomotoma izpadli naslovi člankov. Članek Katje Martinčič bi moral nositi naslov Čas za sanje, članek Petre Božič pa Pobeg ali upor. Za napako se avtoricama in bralcem opravičujemo.

Uredništvo

kot bakterije, če bolnik poje preveč antibiotikov. Še najlaže je morda mladim z močnim družinskim ideološkim zaledjem, saj jim to pomaga izbrati »pravo« stranko, če že ne kandidata.

Seveda ne trdim, da gojijo vsi mladi do politike in do politično obarvanih tem zgoraj opisanega odklonilnega odnosa. Se mi pa dozdeva, da je ta v veliki meri pomemben za analizo današnjega zeitgeista. Nekateri bi morda ugovarjali, da tisti mladi, ki pri politični tematiki ne skoparijo s klevetami in ki trdijo, da jim je politika brezvezna in nesmiselna, že s tem početjem izražajo močno mnenje in ne apatije. Tako vsesplošno občutje se je do zdaj konkretno utelesilo le enkrat, in sicer sredi maja tega leta, ko so se študentske demonstracije sprevrgle v sramoten pogrom sredi Ljubljane, kjer pa so bili mladi daleč od enotnega mnenja (če ne štejejo sle po alkoholu). Škoda bi bilo tudi izgubljati besede z razglabljanjem o študentski angažiranosti ŠOU, saj sem prepričan, da je bila nedavna afero dovolj zgovorna. Iz srednješolskega čtiva se spomnim stavka, ki pravi, da modernemu človeku ni na svetu ostalo ničesar plemenitega, za kar bi se še lahko boril. Morda pa nas na obzorju čaka revolucija, kdo ve? Največ, kar lahko rečemo je to, da smo se mladi vsekakor znašli v zanimivem zgodovinskem trenutku mnogih pasti in dilem, v času, ko imamo takorekoč svet prinešen na pladnju, a hkrati ne vemo, kaj bi s svetom počeli. Očitno je, da je energija med mladimi še vedno prisotna, le naučiti se jo moramo usmeriti v nekaj oprijemljivega in stvarnega, ločiti zrnje od plev, pljuniti v dlani in poiskati novo pot.

Danes je najbolj kul biti drugačen od večine, kolektivnih čustev in teženj je veliko manj in so bolj raznolika. Dejstva, da lahko študiramo praktično kjer koli po svetu, da z internetnih strani v nas butajo reklame in že od malega poslušamo televizijske agitacije v zvezi s pralnim praškom in tuno, tudi ne pripomorejo – kvečjemu nas še dodatno dušijo. Plakat ob cesti, na katerem piše Volite za pravo stvar ali Skupaj zmoremo s priloženo fotografijo smejočega se zabuhleža popolnoma zvodeni iz konteksta, saj v mirijadi odločitev, ki jih mladi danes moramo sprejemati (in filtrirati) na vsakem koraku močno izgubi na teži.

Novomeški cvičkocentriem je passé. Nočem reči, da bomo vsi rešeni tistega dne, ko se nam bo sredi veselega ževanja naenkrat ustavil požirek, ko si bomo s pomirjeno in z odločno kretljivo obrisali kapljice ljubega z brade, zarinili pluto v steklenico in jo nesli nazaj v klet, to zaprli in za večne čase zapečatili, naj se z ljubim zgodi, kar se že ima, češ, jaz se ga vnaprej izogibam kot hudič križa. Ne, cviček je dobra in kislja tekočina, ki jo je resnično greh skrivati in ne biti ponosen nanjo. Kleč je drugje, govorim o tem, da bi končno lahko, v naše dobro, izvedli ta očitno izredno težaven obrat, ki bi stvar dal svoje mesto. Ne vrti se vse okrog cvička, cviček je sicer menda najboljša med dobrimi in kislimi stvarmi, ki pa se tudi sama vrti okrog tistega, kar je veliko bolj bistveno. Stari Kopernik je imel velike težave in ni napredoval, ko je hotel nebesna gibanja razložiti tako, da je svod vrtil okrog opazovalca. Prešinila ga je čudna misel in poskusil je srečo narobe, pustil je zvezde pri miru in pognal opazovalca. Nadaljevanje poznamo. Izkazalo se je, da je bila tista Kopernikova misel ena najpomembnejših misli v zgodovini človeštva, misel, močna, da je ustavila vesolje, misel, ki je bistveno preobrnila naš pogled na svet in ki ji je, sicer s parstoletno zamudo, začuda, prikimala tudi Cerkev.

Ne moreš razložiti, ne moreš razumeti, ne moreš voditi občine, če se vse vrti okrog cvička. Ali bolje, če se vse meša v njem. Mnogo bistvenega nujno izpade, utone, ker ne plava. Sprašujete, kaj je tisto bistvenejše Novega mesta, kaj je njegov nebesni svod? To smo mi, ki tako ali drugače prebivamo tu. Mesto ustvarjamo ljudje. Meščani, delavci, otroci, turisti, Romi, študentje pa kmetje z vasi, strojevodja, natakarica, profesor, hišnik in brezdomec, čevljar, redarka, pisatelj, poštarica, župnik, sosedov norček, voznik tistega splava ... Kličem hvalo naključju, da smo tako barvita družina. Vsi Novomeščani, vsak tako edinstven. Drugačnost ne ogroža, drugačnost ni divja prasica, ki ti bo z njive pokradla krompir, ali visokobrati pav, ki na prehodu čez tvoj travnik pušča za sabo pasje dreke, niti ni ptičje strašilo slamatih možganov na njivi sredi hoste, ki ne vidi in ne ve prek svojega posla. Kako že gre tista, do te mere zdršana, da se niti več ne sliši – drugačnost bogati? Novomeška občina je prostor mnogih barv in različnih okusov, ki ne odzvajajo z isto frekvenco. Ampak prav to daje naši sliki okusno melodijo. Kdo uživa v pogledu na uokvirjeno črmino? Kdo je samo sol in kdo si v slušalke predvaja en ton? Novo mesto mora izkoristiti različnost svojih ljudi. Ljudje moramo najprej vstati vsak zase, pokazati, kaj in kdo smo, naslednji trenutek pa prisluhniti drugemu. Ne govorim o pomehkuženju toleranci, češ, dopuščam vse, poljub vsemu, kar se spomni laziti po svetu. Ne, toleranca mora temeljiti na pripoznanju, na spoštovanju. Naučiti se moramo opaziti, razumeti, pospeševati to, kar kaže željo po biti, vse dokler ta raznolikost še vedno živi v oblikah, ki vsaka

med njimi prispeva k plemenitjenju drugih. Te zadnje zahteve se največkrat ne zavedamo prav mi sami. Vse drugačno skušamo utišati in preobličiti v nam enako, ker bi drugače bila ogrožena naša lastna posebnost. Tako samovoljno pokažemo na tisto, kar naj bi bila nujna žrtev za ohranitev nas samih, to je drugačnost drugega. Nekako ne doumemo, da s to gesto delamo prav to, kar bi ne hoteli, da se zgodi nam. Uničujemo raznolikost, delamo sliko črno, juho preslano in spreminjamo melodijo v šum. Prosto po Levi-Straussu, ne poslušamo trave, kako raste.

Če nam je za lepše mesto, za lepšo občino, ne bomo mogli prek vsega tega. Najprej moramo postaviti stvari na svoje mesto, zaobrniti pogled od obrobni stvari, naj bo to cviček ali kaj njemu sorodnega, se posvetiti tistemu, kar je res naše bogastvo. Pripoznanje edinstvenosti eden drugemu je naslednji korak. Treba je spoznati tuje prek žive meje. To je velik izziv. Mnogo večji od ureditve bregov Krke, zahtevnejši od organizacije Tedna cvička, zanj je potrebna večja odločnost kot za začetek gradnje stopiške telovadnice. In, resnici na ljubo, zanj izgovor o proračunskem primanjkljaju nekako ne stoji. Če mi je dovoljeno izraziti svoje mnenje, bi rekel, da ne bo dobrega župana pred človekom, ki se bo lotil tega. Dati pod skupni imenovelec različno. Mesto in vas, mlado in staro, verno in neverno, majhno in veliko, naše in tuje, pismeno in nepismeno, lepo in grdo, bolno in zdravo. Vse to ni nezdravljivo, ampak lahko eno drugega plemeniti. Žal pa ne vidim, kako bi se lahko to oplajanje lahko godilo v mestu, ki nima prostora, kjer bi se vse to različno srečevalo. Ki razmišlja o univerzi, ki ne potrebuje humanistike in ki ji ne gre za študentskost. Kaj na trgu, utopljenem v hrupni pločevini in bencinskih hlapih, ostane od eko pridelane pšenice, kako lahko prisluhnem čebelarjevim besedam o njegovih čebelicah, ko pa ga ne slišim, ker me preglaši hupa avta, ki me je ravnokar za pol metra zgrešil? Kako lahko razumem romsko kulturo iz črne kronike? Kako naj si upam na literarni večer v tisti lepi meščanski knjigarni, ko pa sem le navaden kmet, ki tam ne pozna nikogar? Kako naj mi bo Novo mesto dom, ko pa me vsi tako čudno gledajo?

Slavko Grum leta 1926 v nekem pismu piše: »Novo mesto, to je čudno mesto. Mesto, kjer se rodi in zraste, ali ne živi v njem. Kamor se misli vse življenje nazaj, ali ne gre nikdar tja.« Ni preveč utopično, če vprašate mene, zamisliti si Novo mesto, kamor se vrneš dobrodošel od glave do pet. Kamor vrniti se v mislih ni dovolj, ker bi si rad spočil oči na mavrici, zavohal domač kruh in okusil najboljšo kislost, kjer bi rad slišal račke na Krki, ki s svojim okljukom ne duši, ampak mesto objema.

Moj kratek stik

Natalija Mikec, fotografija Boštjan Pucelj

Ne samo čas, nekdanje ulične skupine vrstnikov so odtujili tudi nekateri urbanistični posegi v soseskah kot tudi – sicer banalno – naše žive meje, ki so z leti zrasle v dvo- in več metrska grmovja. Sosed več ne govori s sosedom.

Vedno znova se je lepo vračati domov, saj je rojstni kraj samo en. Čeprav je živeti v njem, potem ko si izkusil delček sveta, povsem druga zgodba. Težko je, pa ne nujno po lastni krivdi, saj te »tuja izkušnja« kvečjemu obogati. (Neki ljubljanski »strokovnjak za misli« je dejal, da je eno leto v tujini glede na življenjske izkušnje enakovredno petim letom v domovini.) Spremeni se namreč odnos domačega okolja do tebe, kar je težko razumeti, če je tvoj namen širiti nova (spo)znanja.

Že tri tedne po vrnitvi s podiplomskega študija v Londonu konec prejšnjega tisočletja sem doživela »hladen tuš« v poklicni karieri. Kot tedaj vrhunska anglistka sem poslala vlogo za delo učiteljice angleškega jezika in neimenovan ravnatelj srednje šole v moji soseski me je po telefonu zavrnil rekoč, da »je bilo prek sto prijav in da ni bilo nobenega razloga za vabilo na razgovor«. Zaradi bornih prihodkov v letih, ki so sledila, je postala aktualnost moje angleške magistrske teze preživeta (ali pač ne?) in je nikoli nisem nostrificirala na ljubljanski univerzi.

Ko mi je čez nekaj let vendarle uspelo poučevati, sem se vedno znova znašla v konfliktni situaciji z vodstvom šole. Saj ne, da bi bili moje opazke in predlogi za izboljšanje učnega procesa neutemeljeni. V prid temu gre dejstvo, da so jih upoštevali in korenito spremenili svojo prakso, po tem ko so me odslovili. To mi pravi, da novomeški delodajalci ne marajo naprednih ljudi, konstruktivnih nergačev, temveč imajo raje podrejene, ki jim milozvočno zatrjujejo, da je vse v najlepšem redu, pa tudi če je vse narobe. Vam zveni znano?

Od tod tudi mrtvilo v Novem mestu, saj se večina utaplja v sivini monotonega vsakdana, ker nam izkušnje govorijo, da se ni preveč pametno izpostavljati. Izpadeš kot outsider, z drugega planeta, če imaš ideje, voljo ter vztrajnost, da jih uresničiš. Stare nomenklature, ki vla-

dajo v Novem mestu, ne želijo sprememb, saj ogrožajo njihov obstoj. Tako vsaj ti nazadnjaki mislijo. Novo mesto že lep čas ni več »novo«, temveč je zastarela enklava s svojimi nenapisanimi in preživetimi zakoni.

In vendar ga imamo radi – to staro Novo mesto. Če nič drugega, smo v njem preživeli svoja najlepša leta: otroštvo in mladost. Mnogokrat se sprašujem, kje so vsi moji vrstniki in ali jim je življenje naklonjeno. Hecno, v nekem letnem almanahu sem zasledila, da po kitajskem horoskopu pripadam generaciji ognjenega konja, ki so jo ženske v Indiji in na Kitajskem množično splavile, ker naj bi postali zavožena generacija mafijcev in prostitutk. Še dobro, da sem se rodila tu, pod Gorjanci!

Po končanem srednješolskem usmerjenem izobraževanju, ki je bilo s svojim učnim idealom »vsestransko razvite osebnosti« pedagoška utopija, smo se vsak po svoje skušali otresti sindroma »zafurane prve generacije poskusnih zajcev«, kot so nas imenovali nekateri gimnazijski profesorji. Eni smo šli v tistih težkih časih (brez študentskih bonov za prehrano) na fakultete, drugi spet s trebuhom za kruhom delat. Po tolikih letih gre naša generacijska odtujenost tako daleč, da četudi se sovrstnika, ko se naključno srečata, prepoznata, a se ne spomnita imen, se ne pozdravita. Ne samo čas, nekdanje ulične skupine vrstnikov so odtujili tudi nekateri urbanistični posegi v soseskah kot tudi – sicer banalno – naše žive meje, ki so z leti zrasle v dvo- in več metrska grmovja. Sosed več ne govori s sosedom.

Ker nimamo več stikov – pri čemer dvomim, da so avtomobili glavni problem, da se ljudje več ne srečujemo in družimo –, nas je nekaj nadobudnežev združila skupna ideja, da povežemo generacije vrstnikov ne glede na letnico rojstva. Gre za povezovanje vrstnikov in ne za medgeneracijske vertikalne povezave. Tudi ne gre zgolj za

obletnice valet in matur, čeprav so (tudi kakšni zastareli) podatki o naslovih, ki jih hranijo šole, še kako dobrodošli. Sodobna tehnologija in internet nam tudi prideta zelo prav, saj je dostop do osnovnih podatkov o posameznikih lažji. Projekt je še v povojih in je dolgoročen, a že kaže prve rezultate. Pri tem je zanimivo, da najhitreje reagirajo Novomeščani, ki ne živijo v svojem rojstnem kraju.

Zaenkrat pripravljamo tematske četrtkove večere za posamične generacije. Seveda so dobrodošli tudi nevrstniki. Ti debatni krožki razen pijače in dobre glasbe omogočajo predvsem priložnost za srečanja in obujanja spominov, ko poskušamo vsaj za en večer skorajda nemogoče: če že ne ustaviti časa, pa ga vsaj obrniti nazaj, saj je stična točka generacijska preteklost. Vse informacije o srečanjih in dogodkih prejmete prek mojega elektronskega naslova: natalija_mikec@hotmail.com (Zadeva: Moj stik) oziroma na spletni strani /www.facebook.com/mystic.bartgovina/. Torej, če menite, da vaš kratek stik s sovrstniki traja že predolgo, se prijavite, da bomo hitreje in lažje organizirali še več generacijskih srečanj Novomeščanov.

ZAKONSKI IN DRUŽINSKI INŠTITUT NOVO MESTO (tudi enota Krško)

vabi k vključitvi v DELAVNICE IN TERAPEVTSKE
SKUPINE:

- delavnica za zdravo samopodobo,
- skupina za mlade mamice (skupaj z dojenčki),
- skupina za ženske,
- delavnica za mlade pare,
- delavnica za zakonce,
- skupina za ločene,
- skupina za zdravljene alkoholike.

INDIVIDUALNA, PARTNERSKA IN DRUŽINSKA
TERAPIJA in svetovanje v primeru:

- konfliktov, nezvestobe in drugih težav v medosebnih odnosih,
- težav pri vzgoji otrok in odnosu z njimi,
- ločitve, izgube partnerja ali druge bližnje osebe,
- depresije, tesnobičnih motenj ali drugih čustvenih stisk,
- čustvenega, fizičnega ali spolnega nasilja,
- odvisnosti (alkohol, droge, motnje hranjenja, nekemične zasvojenosti).

07/332 11 33 ali 031 489 309 ali info@zdi-nm.si

Verjamemo v odnose!

www.zdi-nm.si

park

PODJETNIKI. POZOR! PARKOV NAROČNIŠKO OGLAŠEVALSKI PAKET JE MED NOVOOMEŠKIMI PODJETNIKI PRAVA USPEŠNICA. BODITE TUDI VI DEL UGLEDNE DRUŽBE. S PARKOVIM NAROČNIŠKO OGLAŠEVALSKIM PAKETOM DOBITE ZA MALO DENARJA VELIKO OGLAŠEVANJA IN DOSTOP DO NAJBOLJ PRODORNEGA LOKALNEGA MEDIJA NA DOLENJSKEM. ZA PONUDBO POŠLJITE POUPRAŠEVANJE NA PAK@PARK.SI ALI SI JO OGLEJTE NA NAŠI SPLETNI STRANI V RUBRIKI »OGLAŠEVANJE«.

triglav

ZAVAROVALNICA MARIBOR

Zwittrova ulica 1, 8000 Novo mesto
tel: +386 7 332 53 30
fax: +386 7 332 53 31
e-mail: pe-novo-mesto@zav-mb.si

NOVI MEDIJ

Glavni trg 14

8000 Novo mesto

E: novi.medij@siol.net

Zarja d.d.

Stanovanjsko podjetje

Prešernov trg 5

Novo mesto

info@stia.si

tel.: 07 39 34 780 • fax: 07 39 34 789

HEJ, TUDI TI LAHKO POSTANEŠ NAROČNIK PARKA! UKLUČI SE U PARKOVO AKCIJO TRI MESECE BREZPLAČNO IN PREJEMAJ EDINI PRAVI POLITIČNI MAGAZIN NA DOLENJSKEM. REVUJO BOŠ PREJEMAL TRI MESECE ZAPORED. BREZ USAKIH OBVEZNOSTI. ČE TI REVUJA NI UŠEČ, POŠLJEŠ PO TREH MESECIH ODPOVEDNI MEJL NA PARK@PARK.SI IN NIČ SE TI NE BO ZGODILO. V NASPROTNEM PRIMERU POSTANEŠ NAROČNIK PARKA. POŠLJI IME, PRIIMEK IN SVOJ NASLOV NA PARK@PARK.SI ALI PA IZPOLNI NAROČILNICO NA PARKOVI SPLETNI STRANI. DESNO ZGORAJ.

hostel Situla

Organizirate obletnico?
Praznujete rojstni dan?
Bi imeli zabavo?

Se vidimo!

Hostel SITULA
Dilančeva ulica 1
8000 Novo mesto
T: + 386 7 394 20 00
M: + 386 51 607 869

situla@situla.si

srečajte zgodbe daljne preteklosti

www.situla.si

KUPITI, KAR SE PONUJA ALI KAR NUJNO POTREBUJEM?

KOMUNALA
NOVO MESTO

Komunala Novo mesto vse svoje dejavnosti usmerja v ljudi in njihovo prihodnost. Med pomembne programe s področja varovanja okolja smo uvrstili odpadke s poudarkom na ločenem zbiranju ter njihovi ponovni uporabi. Ozaveščanje občanov je na tem področju ključnega pomena. V septembru smo vsem gospodinjstvom posredovali zloženko z ekološkim sporočilom ohranjanja okolja na način, da se naučimo razlikovati med tem, kar hočemo in tem kar potrebujemo. Seveda najmanj obremenjujemo okolje z odpadki, če kupimo toliko stvari, kot jih potrebujemo. S tem preprečimo, da odpadki sploh nastanejo. To je moto, ki naj vsakega posameznika spremlja zdaj in v prihodnosti.

Tudi podatek da na 1 tono recikliranega papirja prihranimo 17 dreves in 40 m³ čiste vode je zelo zgovoren.

S spremembo načina življenja, ki naj bo trajnostno naravnan, bomo zmanjšali odpadke in CO₂, živeli pa bolj kakovostno. Zakaj nas bi skrbelo prihodnost, če jo lahko oblikujemo že danes? Šele ko bomo dojeli, da smo lahko varčnejši pri porabi vode, energije, naravnih virov, produkciji odpadkov, bomo spoznali odvisnost od narave, del katere smo.

Predvsem želimo, z našimi ekološkimi aktivnostmi spremeniti stvari na boljše. Ozaveščenost o okoljskih posledicah se povečuje, zato verjamemo, da se bo vedenje občanov kmalu odražalo tudi na zmanjšani količini odloženih odpadkov.

Vedoč, da je možno človeške potrebe zadovoljevati tako, da naravo poživljamo, smo se odločili za pravo stran življenja – krepimo lepi krogotok narave.

Za mojo lepo dolino,

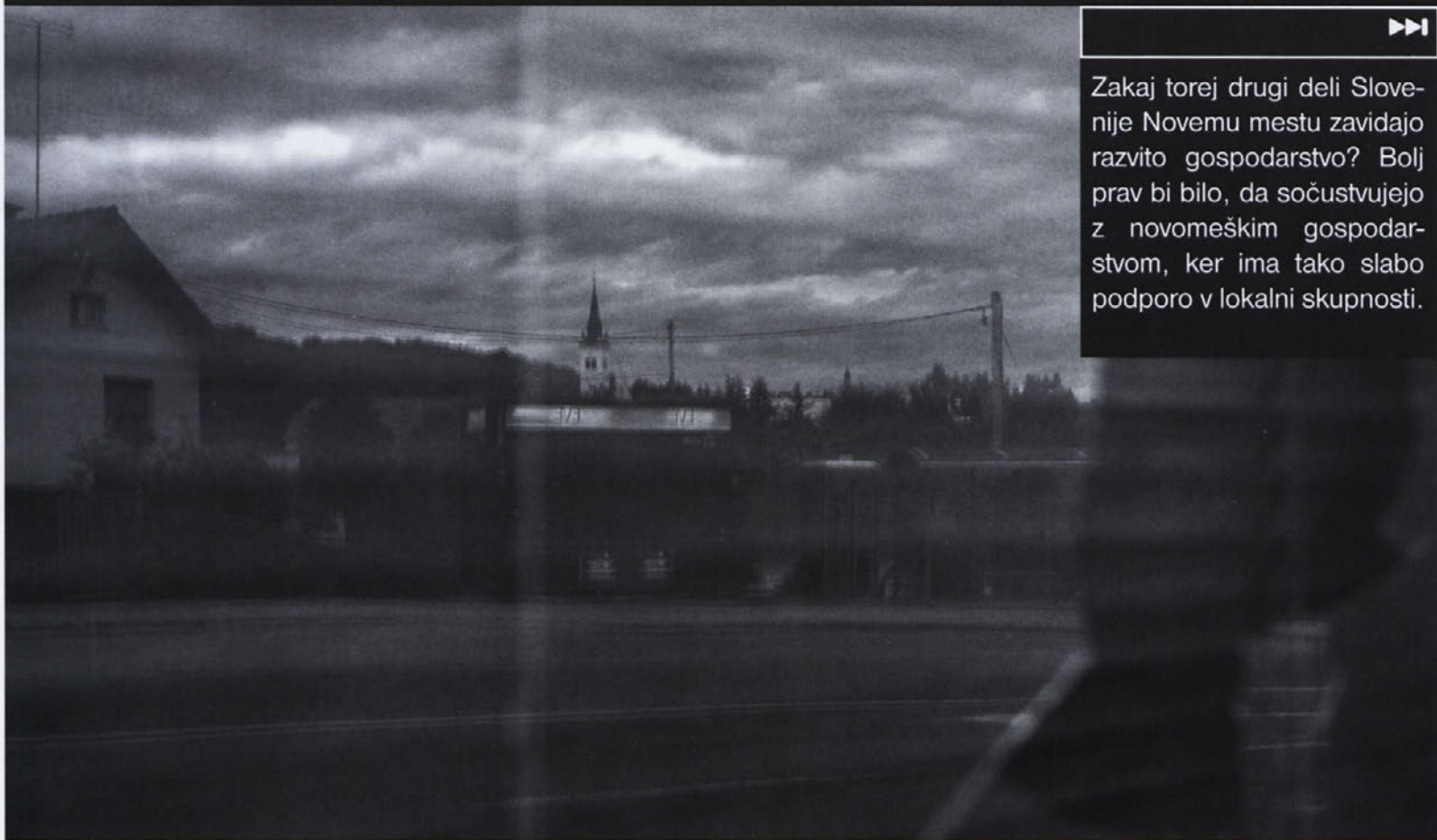
Direktor, Bojan Kecek

Evropska razvojna sredstva po novomeško

Gregor Macedoni, fotografija Boštjan Pucelj

▶▶▶
Zakaj torej drugi deli Slovenije Novemu mestu zavidajo razvito gospodarstvo? Bolj prav bi bilo, da sočustvujejo z novomeškim gospodarstvom, ker ima tako slabo podporo v lokalni skupnosti.

Evropska unija z delom sredstev, ki jih prispevamo iz vseh držav članic, spodbuja splošno sprejeta in opredeljena področja razvoja. Del teh sredstev je razdeljen po regijah (in prek opredeljenih projektov po občinah) kot regionalna razvojna spodbuda, ostali (večji) del denarja pa se deli najboljšim projektom na posameznih razpisanih vsebinah in področjih. Ta sredstva so tisti razvojni priboljšek, ki ga vsaka regija ali občina koristi za hitrejše razvojne korake. Pomembno je, da razumemo glavne usmeritve EU razvojne politike in predvsem da ne pripravljamo vsebin in projektov, prilagojenih le posameznemu razpisu, ampak s pridobljenimi sredstvi pokrivamo čim večji del financiranja že določenih razvojnih projektov.

Zanimivo je pogledati, kako pripravljani smo v Novem mestu pričakali zadnje tri velike razpise. V vseh treh primerih gre za sredstva EU skladov, ki jih prek razpisov deli slovenska vlada. Prvi je »javni razpis za razvoj kompetenčnih centrov v obdobju 2010–2013« Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, drugi je »javni razpis za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – Razvojni centri slovenskega gospodarstva« Ministrstva za gospodarstvo in tretji »javni razpis za sofinanciranje vzpostavitve in delovanja kompetenčnih centrov za razvoj kadrov za obdobje od 2010 do 2013« Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Vsi trije razpisi so rezultat nove nacionalne razvojne politike, ki je predstavljena z osnovnim vodilom »od zidov k inovativnosti, delovnim mestom in trajnosti«. Slovenija se je po prvih letih izvajanja EU kohezijske politike znašla pred dejstvom, da je veliko zgrajenih objektov in komunalno opremljenih podjetniških con praznih. Sami zidovi ne pomagajo dosti, če ni prave vsebine in dejavnosti, ki bi jih napolnili. Hkrati je EU politika jasna: ne sme se izvajati nelojalne konkurence na evropskem trgu na način, da bi posamezna podjetja dobivala državno pomoč. Tako se z evropskimi sredstvi ne sme neposredno financirati razvojne dejavnosti posameznih podjetij. Seveda so razvite države že davno iznašle načine, kako s svojo gospodarsko diplomacijo ter malo bolj zapletenim sistemom

donacij in razvojnih pomoči javno in malo manj javno širijo pot svojemu gospodarstvu na tuje trge.

Kako se v regiji JV Slovenija lotevamo pospeševanja inovativne dejavnosti in odpiranja delovnih mest, ki sta predmet zgoraj navedenih razpisov? Najbolj odgovorna za pripravo razvojnih programov je regionalna razvojna agencija. V regiji JV Slovenija to nalogo opravlja Razvojni center, d. o. o. Če pogledamo dejavnost agencije na področju razvoja gospodarskega okolja, imamo na spletni strani (www.rc-nm.si) objavljeno zelo obširno dokumentacijo na temo Gospodarskega središča JV Slovenije. Gre za dokumentacijo, v kateri so tudi študije izvedljivosti, ki opredeljujejo naslednje projekte: razvoj visokega šolstva z izgradnjo univerzitetnega središča, izgradnja znanstveno-tehnološkega parka, regijski mrežni inkubator in poslovno-industrijska cona v Novem mestu. Še januarja je bila na predrazpisu Ministrstva za gospodarstvo izpostavljena novica, kako se bo Dolenjska prijavila na razpis s poslovno-industrijsko cono v Novem mestu in Mirni Peči. In potem hladen tuš. Država se je odločila – stran od zidov; k inovativnosti in delovnim mestom. Le kako, če pa bi mi gradili zidove in opremljali zemljišča? In kar na enkrat smo bili bosí. Ker papir zelo lahko navidezno prikaže povezovanje različnih subjektov za potrebe gradnje, ki jo tako ali tako vsak po malem obvlada. Toda navidezno povezovanje ne more podpreti realnih projektov za inovativnost in delovna mesta.

In smo spet pri povezovanju in dialogu med občino, regionalno razvojno agencijo in gospodarstvom. Tega je v mestni občini odločno premalo. Nekoliko je krivda tudi na ravni gospodarstva, pri čemer je največje farmacevtsko podjetje v razvojnem smislu preveč superiorno glede na kadrovske in intelektualni potencial javnega razvojnega podjetja, največji avtomobilski proizvajalec pa ima omejene možnosti na področju razvoja. Vsi ostali bi želeli (in si zaslužili) bolj intenzivno povezovanje, pa tega ob premalo dejavni občini in regionalni razvojni agenciji ne dobijo.

Morda zveni zgornje pisanje splošna kritika, ki se naslanja na premalo dejavno občinsko politiko zadnjega manda-

ta. Vendar govorijo moje izkušnje drugače. Pred kratkim sem se kot predstavnik Trima dejavno vključil v pripravo prijave projekta razvojnega centra slovenske energetike s sedežem v Posavju. Ta prijava bo temeljila na že nekaj let trajajočem sodelovanju občine Krško, Fakultete za energetiko in močnega lokalnega energetskega sodelovanja. Na sestankih z ramo ob rami sedita dekan Fakultete za energetiko Andrej Predin in župan občine Krško Franc Bogovič. Občina je pred leti fakulteti zagotovila prenovljeno stavbo v starem delu Krškega in letos še komunalno opremljeno parcelo za izgradnjo novega energetskega inštituta. Kljub temu da je večina posavskih energetskih podjetij v državni lasti, jih vodijo lokalni kadri. Ti so ne glede na politične barve najprej lokalpatrioti, ki hočejo še naprej zagotavljati kadrovske in infrastrukturni razvoj energetike v Posavju. In morda jim bo uspelo že kmalu ta prizadevanja kronati z novim nacionalnim raziskovalnim in razvojnim inštitutom za področje energetike.

In tako bomo v prihodnjih tednih lahko spremljali, koliko prijav za kompetenčne centre, razvojne centre in kompetenčne centre za razvoj kadrov bo oddanih iz Novega mesta po zaslugi povezovanja novomeške občine in regionalne razvojne agencije z novomeškim gospodarstvom. Bom malo drzen in napovedujem, da take prijave ne bo. Bo pa najverjetneje prijava za razvojni center pripravljena v okviru farmacevtskega podjetja in več novomeških podjetij bo iskalo partnerstvo oz. manjšinske deleže v prijavih drugih regij v različnih dejavnostih. Zakaj torej drugi deli Slovenije Novemu mestu zavidajo razvito gospodarstvo? Bolj prav bi bilo, da sočustvujejo z novomeškim gospodarstvom, ker ima tako slabo podporo v lokalni skupnosti.

Damjan Fink

Maja Regina, fotografija Boštjan Pucelj

Spojiti okus podeželja in smernice letnega časa ter to spojino edinstvenih okusov modernizirati

Damjan Fink je osemindvajsetletni Novomeščan, ki ga je že kot otroka močno zaznamovala kulinarika. Kakor se lahko le ženska preda moškemu, pove o njem njegovo dekle Tanja Kos, se je Damjan kot človek z dušo in s telesom uklonil opojnosti kuhinje. Vodi številne kulinarične projekte, je direktor Zavoda Okus in pobudnik za razvoj regijske kuhinje. Prisega na okus podeželja in smernice letnega časa, to kombinacijo pa želi prenesti na krožnike naših restavracij in gostiln. Je priznan in uspešen kuhar ter človek, ki s svojo energijo in z norimi idejami združuje ljudi in ustvarja dinamične poglede na kuhinjo.

Kje in kako se je začela tvoja kuharska kariera?

S kuharsko kariero sem najbrž začel že kot otrok, ko sem staršema kaj (za)kuhal po njuni končani službi (smeh). Zares se je začelo po končani Srednji gostinski šoli v Novem mestu, ko sem se zaposlil v Termah Krka in končal še dveletno šolanje za gostinskega tehnika. Znotraj podjetja sem prehajal od Šmarjeških in Dolenjskih Toplic do Otočca, kjer sem s 1. julijem 2008 z odprtjem gastronomsko fotografske razstave pomlad – poletje na gradu Otočec poslovil.

Odločitev za poklic kuharja, še posebej pri fantih, ni ravno najbolj običajna. Kdo te je navdušil?

Moja starša. Oče je mojster za mesnine, mama speče najboljši kruh. Ob takih vzornikih in učiteljih je bila odločitev za srednjo gostinsko šolo razumljiva. Očitno imam to v sebi.

Zatem si se odpravil na izobraževanje oz. izpopolnjevanju v Kobaridu. Zakaj ravno tja?

V Kobaridu, natančneje pod kobariskim Stolom, je znamenita gostilna Hiša Franko, gastronomsko središče, ki jemlje iz okolja, v katerem živi in dela. Ana Roš in Valter Kramar svojim gostom ponujata mojstrovine okusov. Tu sem nabiral znanja in izkušnje ter osvojil tisti kanček, ki mi je v kuharski praksi manjkal – detajl okusa.

Kaj naredi dobrega kuharja?

Kuhati z veseljem, obvladovati kuharske tehnike ter večšine ni dovolj. Biti kuhar zahteva odprto in komunikativno osebo, ki prisluhne svojemu gostu in dobavitelju. Z gostom moraš biti nenehno v stiku, saj je njegovo mnenje nadvse pomembna usmeritev k zadovoljevanju njegovih želja. Nikakor ne smeš biti samovšečen.

Kakšna je tvoja filozofija hrane?

Meni osebno je pomembno spojiti okus podeželja in smernice letnega časa ter to spojino edinstvenih okusov modernizirati.

Kakšna je hrana v slovenskih restavracijah, gostilnah? Dobra ali slaba?

Slovinci, ki se prehranjujejo v restavracijah in gostilnah, zelo dobro vedo, kaj je dobra hrana; presneto dobro ločujejo oziroma ločujemo med dobrim in slabim. Slovenci si ne želimo gostiln ali restavracij, v katerih imamo na izbiro vse mogoče jedi, ki pa ne sodijo ne v sodobno restavracijo ne v kakovostno domačo gostilno. Dobre so tiste, ki so specializirane in temeljijo na regijski hrani.

Kaj pa naša regija?

Tudi mi imamo idealne priložnosti, da bi gostom ponudili kakovostno lokalno hrano, a je ne. Kot regija bomo zelo težko uspeli, čeprav imamo na tem področju idealne

možnosti, da se zunaj regije predstavimo kot enotni. Kulinarika je naš velik potencial. Letni časi nam omogočajo nuditi gostom živila dodatnih vrednosti. Na primer nabiranje gozdnih jagod ali jurčkov, ki jih lahko sveže čez uro že vključimo v ponudbo. Preveč se uporabljajo uvožena živila, zanemarljivo ali spregleda se darove, ki nam jih nudi regija. Le združiti bi bilo treba moči mnogih akterjev, a žal vsak posameznik gleda le nase.

Katera je tipična dolenjska hrana?

To so jedi z različnimi odojki, jagenjček, ribe iz Krke, seveda tudi divjačina, kot sta jelen in divji prašič, pa teletina in govedina. Seveda ne smemo pozabiti na zelenjavo, trenutno so to stročji fižol, bučke, zelje ter seveda gobe itd. Imamo širok spekter živil, ki so na voljo, a jih ne znamo izkoristiti.

Do sedaj sva govorila o hrani, ki naj bi bila na voljo v naših restavracijah oz. gostilnah. Kako pa se Slovenci prehranjujejo doma?

Mislím, da se v domačih kuhinjah, posebej na podeželju, še vedno kuha »po domače«. Jemo jedi, ki so vezane na letni čas, torej sezonsko hrano, in stremimo k doma pridelani hrani. Tu se mi stvari zdijo še zelo čiste, torej čistih okusov.

In ravno te »čiste okuse« bi želel prenesti tudi na jedilnike gostinske ponudbe?

Natančno to. Prav v tem bi morali iskati smernice za razvoj. Na jedilnikih bi morala biti hrana brez umetnih sestavin, temelječa na regijski in sezonsko pridelani hrani.

Omenil si projekt Kulinarični zakladi Slovenije. Za kakšen projekt je šlo?

O tem projektu je bilo povedanega in napisanega že mnogo. Projekt, ki smo ga izvajali mladi kuharji in gostin-

ci do starosti 25 let, je trajal približno eno leto. V želji po spoznavanju kulinarčne dediščine smo se zbrali in dali pobudo, da raziščemo avtohtona slovenska živila in jedi ter prehranske navade naših prednikov, ki bi drugače šle v pozabo. Hodili smo po Sloveniji, torej po restavracijah in gostilnah, ki ponujajo slovenske jedi in jih preblikovali. Bistvo tega projekta je bilo dokazati, da imajo mladi slovenski kuharji in gostinci možnost razvoja tako na področju gastronomije kot tudi vinarstva. Rezultat našega dela pa je knjiga naših receptov Igra okusov.

A niste ostali samo pri receptih na papirju ...

Tradicionalne slovenske jedi, ki smo jih posodobili, smo ponudili restavracijam. Tako jih približno 57 po vsej Sloveniji ponuja po 1 izbrano jed iz naše knjige.

Če bi se moral postaviti z eno samo jedjo, katera jed bi to bila?

Če se naslonim na trenutni letni čas – karpačo jurčka, goveji file z jabolkom in domačo majonezo. Gre za krožnik svežine in prvobitnih okusov.

V kolikšni meri pa je pri hrani pomembna vizualnost?

Na prvem mestu je gotovo okus. Hrana lahko zglejda še tako privlačna, a če ni pravega okusa, potem ne doseže svojega namena. Vizualnosti seveda ne smemo zanemariti; hrana mora biti privlačna za brbončice in oči.

Razmišljaš morda tudi o tečajih, delavnicah za vse tiste, ki bi si želeli pridobiti nekaj kuharskih veščin?

Seveda. Množica povpraševanj nas je privedla do oblikovanja sheme smernic delavnice; želim se približati vsakemu človeku, ga zadostiti, zato splošno postavljen načrt o izpopolnjevanju ne pride v poštev. A do uresničitve še ni prišlo.

Se strinjaš s trditvijo, da naj bi bili moški boljši kuharji kot ženske?

Ne strinjam se. Morda imamo moški v primerjavi z ženskami malo ostreje okuse, v nasprotju pa so ženske v kuhinji v prednosti predvsem s svojo mehko, s katero lahko na okusu naredijo mnogo več kot moški. Povezava moški – ženska je tako v kuhinji idealna.

Je delo kuharja (lahko) prestižno ali podcenjeno?

Zagotovo je lahko prestižno. V zadnjem času celo opažam, da nekateri kuharji izsiljujejo svoj položaj, kar se mi ne zdi pošteno. Dober kuhar na trgu lahko doseže svojo ceno, le lastniki lokalov morajo kakovostnega kuharja znati pravilno ovrednotiti.

Kaj pa plača kuharjev?

Obogateti ravno ne moreš, vendar so kakovostni kuharji tudi dobro plačani. In ne vidim nobene ovire, da se vsak posameznik, če se seveda želi, kot kuhar ne bi mogel dokazati.

Je v Sloveniji dovolj kakovostnih kuharjev?

Povpraševanje in potreba je veliko. Že jaz bi potreboval vsaj pet dobrih kuharjev, ki bi bili seveda dobro plačani. A jih naš trg ne premore.

Zakaj jih po tvojem mnenju primanjkuje?

Primanjkljaj je posledica dejstva, da se zadnjih petnajst let na področju izobraževanja kuharjev ni delalo praktično nič. Tudi ni primerno usposobljenega strokovnega kadra, ki bi kuharstvo poučeval. Na tej točki se zadeve ustavijo. Mladi, ki pridejo v gostinske obrate, niso narejeni kuharji. Daleč od tega. Z njimi je treba delati še vsaj pet let, da jih oblikuješ v kuharje. Rabijo precej kilometrine. V času šolanja pa je mnogo premalo tudi prepotrebne povezave med realno prakso in šolami, ki prakso poučujejo. Na tem področju Slovenija močno zaostaja.

Je med Slovenijo in ostalimi evropskimi državami na področju kulinarike kakšna bistvena razlika?

Kulinarika je naš velik potencial. Letni časi nam omogočajo nuditi gostom živila dodatnih vrednosti. Na primer nabiranje gozdnih jagod ali jurčkov, ki jih lahko sveže čez uro že vključimo v ponudbo. Preveč se uporabljajo uvožena živila, zanemarja ali spregleda se darove, ki nam jih nudi regija. Le združiti bi bilo treba moči mnogih akterjev, a žal vsak posameznik gleda le nase.

V tujini je že beseda kuhinja ali kuhar na trgu dobro pozicionirana. V Sloveniji poznamo le pečico lokalov, kamor se lahko odpravimo jest namensko, torej izbrano. V tujini ima kuhinja veliko večjo težo kot pri nas, saj se veliko več vloga vanjo. Očitno pri nas še ni pravega interesa, čeprav se zadnje čase dogaja premik tudi na tem področju. A zelo počasi.

Leta 2006 je bila po naročilu Slovenske turistične organizacije izdelana Strategija gastronomije Slovenije. Kaj je njen prispevek?

V Zavodu Okus se kar močno naslanjamo nanjo. Je kot biblija kulinarike Slovenije, edinstven dokument, ki kaže pomembnost kulinarike v razpoznavnosti Slovenije nam in tujcem.

Leta 2008 ste celo pripravili fotografsko razstavo?

Šlo je za gastronomsko fotografsko razstavo z naslovom Fižol, kulturna rastlina, ki napenja ustvarjalnost. Za tematiko fižol smo se odločili, ker je v Strategiji gastronomije Slovenije fižolov štrukelj opredeljen kot ena temeljnih gastronomskih prepoznavnosti Dolenjske. K projektu smo se prijavili mladi kuharji iz cele Slovenije in naša naloga je bila ustvariti fižolov štrukelj 2008. Okusi, načini priprave in zgodbe končnih jedi so bile neverjetno domiselni. Skozi druženje smo ustvarili mrežo novih kuharjev, jim dali zalet za ustvarjanje v prihodnosti ter širili promocijo Dolenjske skozi gastronomijo.

Znan pregovor pravi, da gre ljubezen skozi želodec.

Imaš zaradi kuharskih veščin kaj prednosti pri osvajanju ženskih src?

Zagotovo. Tanjo Kos sem spoznal ravno pri projektu Kulinarični zakladi Slovenije. Skupaj sva naredila knjigo Igra okusov, v kateri sva se na ta račun družila nepretrgoma in vedno v družbi okusov hrane in vina. Danes je moja zaročenka. Sva močan in nerazdružljiv tim zasebno in poslovno, kar je idealna povezava za razumevanje in podporo pri delu drug drugemu.

Bistvo tvoje kuhinje je izvirnost, ki temelji na tradiciji.

Od kod ideje?

Ideje se porodijo in ne izbirajo trenutka. Včasih v sanjah, obisku tržnice, največ pa se jih rodi v krogu kuharskih kolegov.

Si izkušnje pridobil tudi v tujini?

Tujino sem že okusil. Leta 2008 sem popeljal člano, ki so sodelovali v projektu Kulinarični zakladi Slovenije, na izvedbo izjemno zahtevnega t. i. slovenskega večera v Milano. Leto kasneje sem z ekipo postavil pogostitev v Slovenski hiši v Bruslju ob obisku Aktualnega vinskega kraljestva. Izmed vseh popotovanj bi morda izpostavil hotel Melcher v Avstriji, kjer sem delal pred štirimi leti. Karin in Martin, lastnika hotela, sta nas izjemno podprla pri izdaji nemške verzije knjige Igra okusov. Z njima še danes poslovno sodelujem in ravno v teh dneh se odpravljamo k njima. Kaj več pa v tujini nisem deloval.

Pa si to želiš? Možnosti gotovo so.

To seveda ni neumno razmišljanje. S Tanjo sva vabljen na različne konce Slovenije pa tudi izven, vendar si oba želiva ostati in delovati doma, v Novem mestu, ker si morava (očitno) ustvariti bazo, ki pa so jo v drugih krajih že prepoznali.

V kakšnem smislu? Morda v obliki svoje restavracije?

Možnosti so velike in čas bo naredil svoje.

Kako kot priznan kuhar gledaš na poplavo kuharskih oddaj na televiziji?

Takšne oddaje so trenutni trend. Kuhinja je privlačna in trenutno popularna. Voditelji teh oddaj pa niso vedno iz stroke. Pri takih obstaja strah, da pri ustvarjanju jedi publiki podajajo napačne informacije, kaj je dobro in kaj je prav, in jih narobe izobražujejo.

Si direktor Zavoda Okus. Kakšne naloge ste si zadali?

Zavod Okus je neko središče gastronomije povezovanja, v katerem sodeluje pet stalnih sodelavcev, poleg tega pa še nekaj zunanjih, ki prihajajo iz različnih slovenskih regij. S svojim delom želimo prispevati k razvoju regije, v kateri delujemo. Z ustvarjanjem oziroma oživitvijo regijske kuhinje ter s promocijo Dolenjske in Bele krajine želimo dodati svoj vložek, kjer si nas želijo in kamor nas pokličejo. Naši prednostni nalogi sta razvoj in promocija regije na področju kulinarike.

Kje lahko preizkušamo mojstrovine izpod tvojih rok?

Zavod Okus je znamka, skozi katero se trenutno predstavljamo in prek katere sem dostopen, in sicer na pogostitvah raznih dogodkov, večerov, festivalov in projektov.

V zadnjih mesecih te srečujemo tudi na novomeški tržnici. Kaj pravzaprav počneš tam?

Festival okusov Dolenjske in Bele krajine zajema štiri vsebinsko zaokrožene sklope, blagovne znamke Okus novomeške tržnice, Okusen dan na Ljubljanskem gradu, Umetnost okusa na vrtovih Dolenjskega muzeja in Okus poletne noči na Krki. Okus Novomeške tržnice poteka vsak prvi petek v mesecu od maja do oktobra na novomeški tržnici poleg branjev. Kuhamo iz živil, ki se jih da dobiti tisti trenutek na tržnici. Za Okusen dan na Ljubljanskem gradu smo ob podpori Revoza, d. d., prvič zunaj regije v središču Slovenije predstavljali povezavo med Dolenjsko in Belo krajino skozi okuse hrane in pijače. Umetnost okusa je povezoval glasbeni festival v produkciji LokalPatriota in okuse. Z dogodkom Okus poletne noči pa smo se ob podpori TPV Avta iz Novega mesta priključili tradicionalnemu dogodku Noč na Krki.

Gre za enkratni Festival okusov ali ga nameravate narediti tradicionalnega?

Znamka Festival okusov združuje in povezuje akterje in ponudnike omenjenih dveh regij. Naše delovanje v Zavodu Okus vselej deluje z mislijo povezovanja lokalcev (zelenjava in zelišča kmetije Pleško, olja Pečarič iz Bele krajine ipd.), pri znamki Festivala okusov pa gre predvsem za organizirano povezovanje in koordiniranje ponudnikov. Odzivi, ki sem jih dobil na teh dogodkih, me zavezujejo, da speljemo Festival okusov 2011.

Kaj največkrat ali najraje kuhaš?

Kuham. Res rad kuham, to sem jaz. Ko kuham, sem preprosto srečen. Najbrž najraje pripravljamo dobro, hitro ter enostavno hrano, na primer pašto.

Prednosti, priložnosti, pomanjkljivosti, slabosti in bojazni

Miha Japelj, fotografija Boštjan Pucelj

V tokratni številki revije Park objavljamo še drugi del prispevka iz zbornika Novo mesto – možnosti in priložnosti, ki ga je izdalo Društvo Novo mesto in uredila Joža Miklič.

Želja številnih intelektualcev in gospodarstvenikov v Novem mestu in jugovzhodni regiji je, da čim prej zagotovimo vse pogoje za ustanovitev javne univerze, nove vrhunske univerzitetne izobraževalne ustanove, ki bi vzgajala in izobraževala mlade ljudi ter jih seznanjala z novimi dosežki znanosti, tehnologije, tehnike, visokih tehnologij in družboslovja. Študijski programi bi morali biti zasnovani na vseh za naš prostor že visoko uveljavljenih smereh, kot so farmaceutika, kemija, biosinteza, avtomobilska industrija, strojništvo, informacijske in sistemske tehnologije, kakovost in odličnost v gospodarstvu, upravljanje z okoljem, ekologija in drugo. Prav na teh področjih dosega jugovzhodna regija v Sloveniji in razvitem svetu zelo vidne dosežke. Naša univerza v Novem mestu naj bi bila nekaj izjemnega, povsem specifična, drugačna od obstoječih velikih in gigantskih univerz, zaposlovala naj bi eminentne strokovnjake, ki bodo sposobni uresničevati smotrni razvoj tržno zanimivih novih in kompetitivnih projektov z novimi tržnimi nišami. V nadaljevanju bom skušal prikazati svoja osebna razmišljanja in stališča o nadaljnji usodi naše univerze. Po svoje sem priredil analizo SWOT o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih, ki naj bi vplivale na možno uresničitev naše osnovne želje.

Naše prednosti so:

- vrhunska kulturna, razumniška in šolska preteklost naših velikih prednikov in njihov velik vpliv na naše generacije,
- visoka raven in organiziranost celotnega gospodarstva na Dolenjskem in v Beli krajini, uspešna dejavnost GZDBK, dosledno in trajno uveljavljanje poslovne odličnosti in mojstrstva,
- sodobni programi industrije in obrtne dejavnosti, kot so farmacevtska in kemijska industrija, avtomobilska industrija, strojna industrija, gradbeništvo, specifični proizvodi naše obrti, uspešna uporaba visokih tehnologij in procesov, odličnost v proizvodnji,
- optimalni nabor in izraba sedanje zvrsti industrijskih dejavnosti, njihova izvornost, in predkonkurenčnost v Sloveniji,
- dokazano sposobni in priznani poslovni in proizvodni menedžerji,
- uveljavitev našega gospodarstva v Evropi in svetu,
- uveljavitev številnih načel in norm za uspešno gospodar-

stvo (GMP, GLP, drugi kriteriji kakovosti, patentno pravo, industrijska lastnina, ekološki standardi itd.),

- odobrena lokacija in zasnova izgradnje Univerzitetnega kampusa,
- vrhunski raziskovalci, znanstveniki, profesorji, inženirji, strokovnjaki, ki so doma iz te regije, delujejo pri nas, družje v Sloveniji in v tujini,
- številne in dobro organizirane srednje šole,
- uspešno delovanje višjih in visokih šol, ustanovitev prve državne fakultete.

Naše slabosti so lahko:

- prešibko sodelovanje URS in VS,
- premalo dejavna občinska politika in njeno pomanjkljivo sodelovanje z državno politiko (usmerjenega lobiranja sploh ni zaznati),
- celotna politika naše države do kompleksnega razvoja naše jugovzhodne regije je mačehovska (z vključeno cestno problematiko),
- zelo pomanjkljivo angažiranje poslancev in ministrov iz našega okolja za uveljavljanje univerzitetnega študija pri nas (z nekaterimi častnimi izjemami iz prejšnjega mandata in le nekaj iz sedanjega),
- premalo odločno in dejavno sodelovanje dolenjskega gospodarstva z ustanovami, ki so odgovorne za razvoj visokega šolstva in univerze (tudi z občinsko in državno politiko),
- slovenska politika ni sprejela večsrediščne vizije razvoja države,
- odločna nasprotovanja večjih obstoječih slovenskih univerz novim univerzam, celo takšnim, ki uveljavljajo sodobnejše strategije razvoja in so bistveno bolj povezane z gospodarstvom,
- klientelizem med politiko, obstoječimi velikimi univerzami in gospodarstvom ter skupen pritisk na male univerze.

Naše priložnosti pa so:

- organizacija najsodobnejših in specifičnih študijev na področjih visokih tehnologij, ki so značilne za naše lokalno gospodarstvo,
- fleksibilnost in sprotno prilagajanje dejanskim potrebam in možnostim naših gospodarskih in obrtnih panog,
- organizacija razvojnih in raziskovalnih enot za posamezne zvrsti specifičnih tehnologij, kot so t. i. high-tech

farmacevtske in kemijske tehnologije, biotehnologija, nanotehnologija, strojništvo, avtomobilska industrija, informacijski inženiring, ekologija, novi pristopi v energetiki itd.,

- ustvarjanje realnih pogojev za nove zaposlitve na propulzivnih področjih, privabljanje ustvarjalnih mladih ljudi in študentov v Novo mesto,
- načrtno spreminjanje številnih družbenih dejavnosti v Novem mestu, dvig kulturne in izobrazbene ravni občanov in pomlajevanje mesta z mladimi študenti z drugih koncev Slovenije in Evrope,
- izgradnja univerzitetnega kampusa, ki se lahko vidno uveljavi v celotnem prostoru,
- odlični geografski, državni in mednarodno politični položaj, ki ga ima Novo mesto,
- postati moramo izvorni, neodvisni, drugačni in samostojni.

Kakšne so (lahko) naše bojazni:

- preslaba organizacija vseh potrebnih dejavnosti v našem prostoru pri uresničevanju želja,
- ali bomo lahko za najbolj pomembne projekte dobili primerne in sposobne menedžerje,
- ali bomo (končno) sposobni stopiti skupaj in se zavzeti za iste cilje,
- prevelik odpor v Sloveniji do oblikovanja novih univerz,
- možna negativna mnenja in stališča svetov in komisij, ki bodo reševali nove predloge za nove in zanimive fakultete,
- podcenjevalen odnos središč odločanja do propulzivnih zamisli in predlogov,
- možna (realna) načelna nasprotovanja v naših sredinah, možna osebna nasprotovanja, nekoordinativnost posameznikov in njihova usklajevanja,
- skladen razvoj slovenskih regij bi lahko spet postal problematičen in za našo politiko še vedno neizvedljiv.

Zaključek

Posebej bi rad poudaril, da bomo uspešni le, če bomo prav vsi delovali med seboj usklajeno, da ne bomo podvajali naših dejavnosti. Obstoječim in že registriranim ustanovam je treba zagotoviti optimalne pristojnosti, ki bodo ustrezale naši premišljeni in novi, dogovorjeni strategiji razvoja prihodnje univerze v Novem mestu. Z uresničitvijo naših programov visokošolskega in univerzitetnega študija bo Novo mesto in naše širše okolje zaživelo v drugačnem, bolj spodbudnem utripu, k nam bodo prihajale nove generacije študentov. Z novo univerzo bomo pridobili nova znanja, vrhunske tehnologije in nove strokovnjake. K nam bodo prišli mladost, novi izzivi, nova pričakovanja, nova upanja in nove generacije sposobnih mladih ljudi. Na osnovi vsega naštetega in vseh pokazateljev izkažimo naš skupni cilj in pogum, sprejmemo našo skupno zavezo in ustanovimo državno univerzo v Novem mestu!

Pripis uredništva: Prof. dr. Miha Japelj je predsednik društva Dolenjska akademska pobuda.

»S ŠTIPENDIJO DO DELOVNEGA MESTA«

REGIJSKA ŠTIPENDIJSKA SHEMA ZA DOLENJSKO

Štipendijska shema za Dolenjsko je instrument regije, ki temelji na partnerstvu med delodajalci, nosilci regijske štipendijske sheme in državo, skladno z zakonom na področju spodbujanja skladnega regionalnega razvoja in predstavlja izjemen pomen za razvoj regij v Sloveniji.

Njen glavni namen je, da omogoča usklajevanje izbire poklicev dijakov in študentov s kadrovskimi potrebami delodajalcev. Delodajalcu omogoča zaposlitev potrebnih kadrov, štipendistu pa po končanem šolanju takojšnje in ustrezno zaposlitev. **Naloga štipendijske sheme so** povečanje možnosti štipendiranja, zaposlovanje v domačem okolju ter zmanjšanje zaostajanja izobrazbene ravni prebivalstva v regiji. Štipendijska shema ustvarja pogoje za učinkovitejše usklajevanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela in obenem poskrbi za gospodarski in socialni razvoj regije. **Osnovni cilj štipendijske sheme je** šolanje za potrebe gospodarstva in omejevanje bega možganov iz regije. Štipendije pa se podeljujejo za konkretna delovna mesta, za celotno ali preostalo dobo šolanja štipendista po izobraževalnem programu. **Nosilec programa je** Razvojni center Novo mesto d.o.o. Kot štipenditor pripravlja pogodbe o štipendiranju, spremlja in zagotavlja njihovo izvajanje, obračunava in izplačuje štipendije

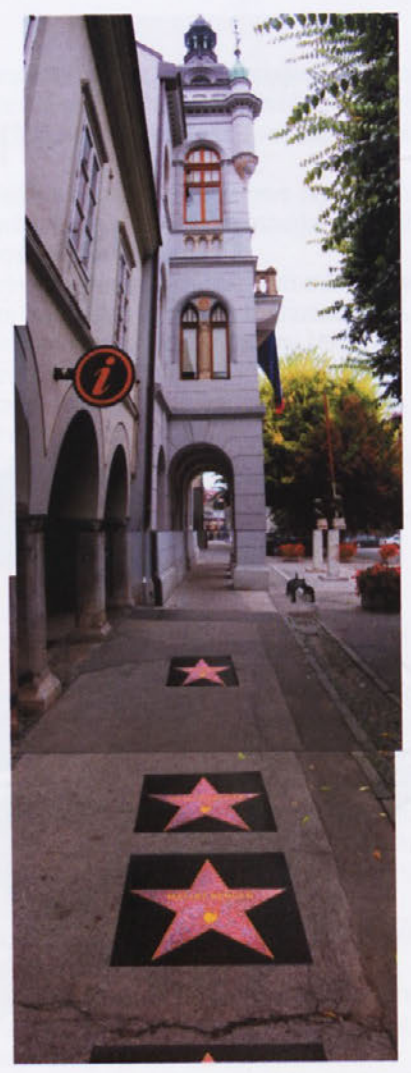
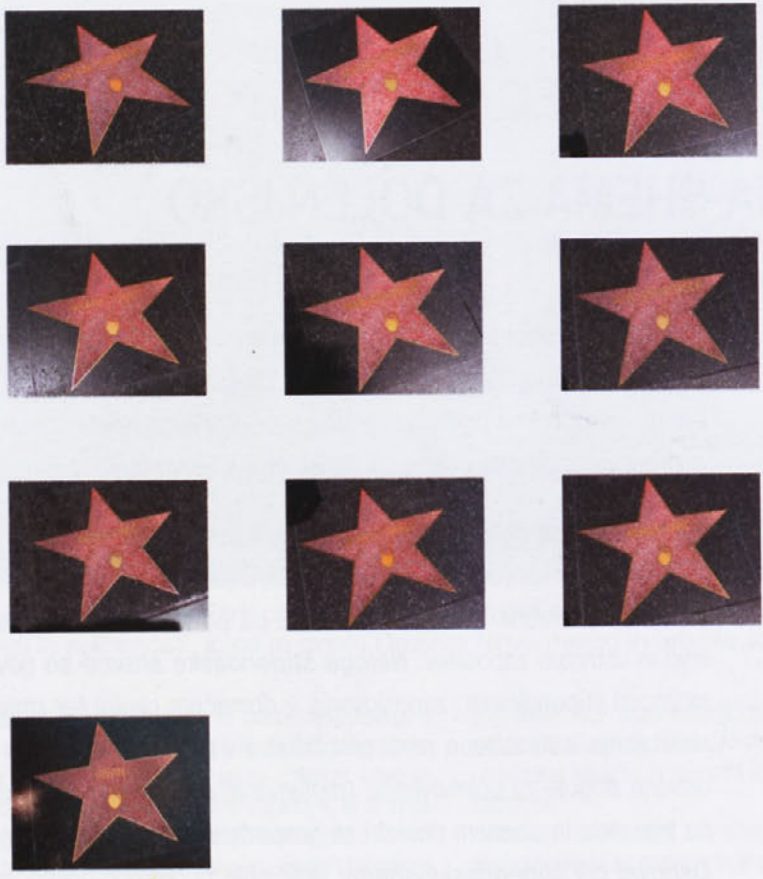
ter vodi evidence o delodajalcih in štipendistih. Letno poziva delodajalce, da podajo svoje potrebe po kadrih. Na podlagi podanih potreb se razpišejo kadrovske štipendije, na katere se prijavijo potencialni štipendisti. V začetku šolskega/študijskega leta se štipendije podelijo tistim, ki izpolnjujejo kriterije ter jih delodajalci izberejo. Za delodajalce je sodelovanje v Regijski štipendijski shemi za Dolenjsko privlačno, saj sami izbirajo štipendiste in po štipendijski pogodbi zagotavljajo le 50 % sredstev za štipendijo. Preostalih 50 % sredstev zagotovi Razvojni center Novo mesto d.o.o. iz Evropskega socialnega sklada. Štipendistom pa Regijska štipendijska shema nudi ugodno finančno pomoč tekom šolanja ter jim po končanem šolanju pri delodajalcu zagotavlja zaposlitev ustrezno njihovi izobrazbi.

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO/ŠTUDIJSKO LETO 2010/2011

Na spletni strani razvojnega www.rc-nm.si so objavljene potrebe delodajalcev po štipendiranju. Prav tako je na spletni strani objavljen Javni razpis štipendij, enotnih Regijskih štipendijskih shem za šolsko/študijsko leto 2010/2011, **namenjen dijakom in študentom JV Slovenije** ter vsa razpisna dokumentacija javnega razpisa in prijavi obrazec. Dodatne informacije dobite na Razvojnem centru Novo mesto d.o.o., Ljubljanska cesta 26, 8000 Novo mesto, tel. 07 33 72 984.

Vabljeni dijaki in študenti!

Bojan Radovič
Slovenian Dream. American Dream.

“Because what you really are afraid of is the America inside of you.”

Quote from Iranian film Pan directed by Darius Mehrizi

Več ambicioznosti, prosim

Tina Ban, fotografija Boštjan Pucelj

Kakor koli že, mesto bo svoje želje in cilje lahko uresničilo le, če jih bo znalo tudi jasno izraziti. Zato bi številni predvolilni programi kandidatov in list/strank lahko brez zadrege pokazali več artikuliranosti in ambicioznosti. Novo mesto bi si lahko želelo, da postane več kot le udobno provincialno mesto, ki ima zgledno urejene ceste, zdravstvene ustanove in kanalizacijo. Videlo bi se lahko kot mesto, ki se zaveda svojega enkratnega značaja, mesto, ki ga vsaj v določenih vidikih lahko imenujemo presežno.

Čeprav kolumne navadno posvečam praznikom, ki jih praznujemo v tekočem mesecu, se je uredništvo tokrat odločilo, naj bodo tema meseca volitve. Naj bo, tudi volitve veljajo za svojevrsten praznik – praznik demokracije.

Jaz jih sicer ne doživljam tako, saj volilna odločitev skoraj nikoli ni lahko, še manj pa se mi zdi praznično opravilo. Predvolilne dileme so lahko velike. Še posebej v zadnjih letih, ko se ni več mogoče zanesti na klasične politične definicije o levem, desnem, socialnem, nacionalnem ... Glas stranki, ki se imenuje socialna, še ne pomeni tudi glas za socialno politiko, ki zagovarja delavske pravice. Tudi stranke, ki veljajo za desne, ne sledijo vedno pregovornemu patriotizmu, ideje o razprodaji domačega javnega premoženja pa jih ne spravljajo v zadrego. Vendar se dileme tu šele začenejo. Naslednja v vrsti je tista, ali je bolj smiselno voliti program ali osebnost. Program lahko zveni udarno, vendar ljudje, ki so pod njim podpisani, ne zbujajo nujno občutka, da ga bodo uspešno uresničili. Je zato bolje staviti na osebnost kandidata? Toda koliko v politiki sploh šteje osebnost, četudi karizmatična, če se ne opira na močne ideje in močan tim (stranke ali liste)? Letos volim v Ljubljani, kjer so se številni znašli pred naslednjim vprašanjem. Naj volijo za politiko, ki sicer prinaša razvoj in v marsičem izboljšuje življenje prebivalcev, vendar ji to uspeva na račun pretiranega zadolževanja, rušenja ekološkega ravnovesja in očitkov o okoriščenju? Ali pa naj volijo za manj provokativno politiko brez posebej vznemirljivih projektov, ob kateri bo mesto spet potonilo v sivino? Vedno pogosteje volitve pred nas postavljajo tudi vprašanje, ali sploh voliti. Zaradi razočaranja nad prevladujočim stanjem političnega duha številni na dan volitev obmolknijo. Če pa se že odločijo oddati svoj glas, to pogosto ni glas podpore, ampak glas nasprotovanja. Glas proti je navadno izraz strahu in takšne volitve nas bodo težko prepričale o svoji prazničnosti. Kakor koli že, na koncu se bo treba odločiti in izbrati med tistim, kar je na voljo. In če ne drugega, je vsaj na lokalni ravni pomanjkanje relevantnih idej in kandidatov mogoče dopolniti tudi z lastnim udejstvom na volitvah.

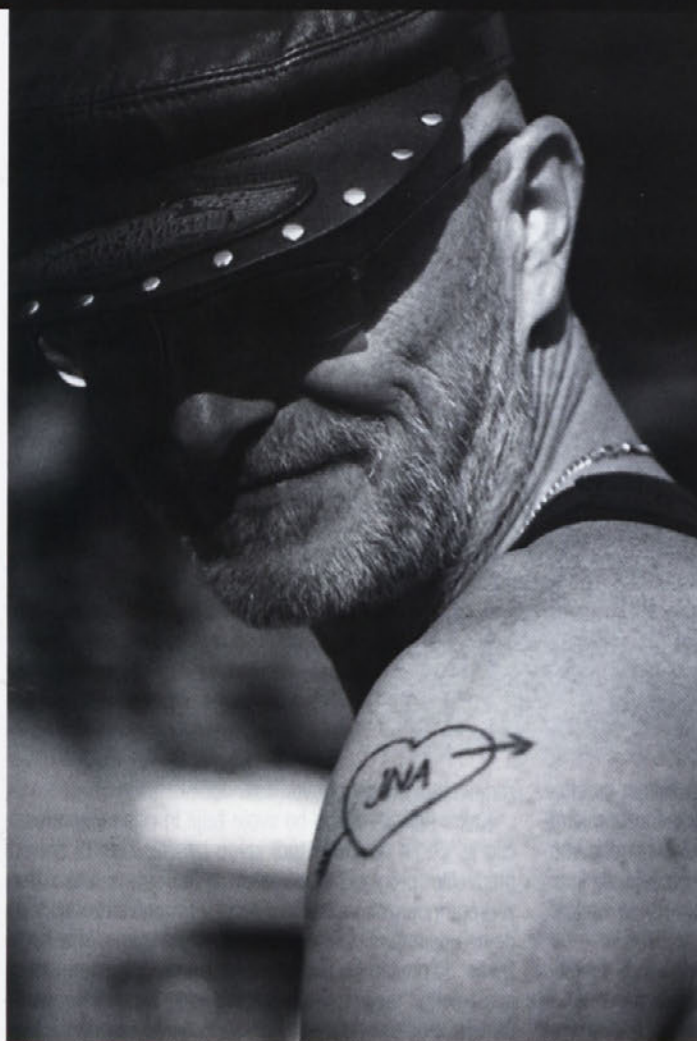
Lokalna politika se veliko bolj intimno dotika vsakdanje-

ga življenja ljudi kot tista, ki se kroji v oddaljenih prestolnicah. Lokalne volitve so v primerjavi z državnoborskimi tudi manj ideološko obarvane. Na njih nastopa vedno več neodvisnih lokalnih združenj in list, ki se zavedajo, da ljudi na lokalni ravni zanima predvsem to, kako bodo urejeni servisi, ki jih potrebujejo v vsakodnevnem življenju – ne glede na to, ali bodo zanje poskrbeli levi, desni ali neodvisni. Bodo naslednje leto lahko vpisali otroka v vrtec ali pa bo zanj spet zmanjkalo prostora? Ali bodo v naslednjem mandatu končno prenovili domačo knjižnico, uredili parkirnišča ter zgradili cesto, ki bo skrajšala jutranjo pot od doma do delovnega mesta? Programi lokalnih kandidatov postajajo tudi bolj konkretni. Ne le da jasneje predstavljajo projekte, ki se jih bodo lotili, ampak omenjajo še, kje bodo poiskali sredstva zanje, nekateri pa tudi, v katerih časovnih rokih jih bodo uresničili. Tudi novomeški županski kandidati in njihove stranke/liste so izrekli nekaj besed, za katere jih bo mogoče zgrabiti ob koncu mandata. Večina obljublja izgradnjo parkirne hiše, vendar le plašno namiguje na izgradnjo nove obvoznice. Vsi v en glas podpirajo univerzo, le redki pa imajo tudi jasen načrt, kako se lotiti projekta. In zanimivo, kako strumno si vsi želijo oživljati mestno jedro! Večina omenja njegovo prostorsko in prometno ureditev – med idejami pa je ena zanimivejših ta o ureditvi mestne plaže ob Krki. Predvolilni programi ne kažejo, da bi Novo mesto – po zgledu večjih slovenskih mest, ki so v zadnjih letih uspešno kandidirala na tujih razpisih – načrtovalo organizacijo dogodka večjih (morda evropskih) razsežnosti. Ljubljana je pred kratkim postala svetovna prestolnica knjige, Maribor bo evropska prestolnica kulture, se morda tudi Novo mesto upa promovirati z naslovom, ki bi presegel meje nacionalnega? Obstaja še nekaj vprašanj, ki so se jih predvolilni programi komaj upali dotakniti. Glede na zahtevnost in kompleksnost odnosov z romskim prebivalstvom bi od kandidatov za novega novomeškega župana pričakovala podrobnejše načrte, kaj bo storil za njegovo integracijo. Zanimivo pa bi bilo slišati tudi, kako se bo spopadel s problematiko zaposlovanja mladih, ki je vedno bolj pereča v nacionalnem in širšem svetovnem merilu, ter, sklepam,

zadeva tudi mlade v novomeški občini.

Kakor koli že, mesto bo svoje želje in cilje lahko uresničilo le, če jih bo znalo tudi jasno izraziti. Zato bi številni predvolilni programi kandidatov in list/strank lahko brez zadrege pokazali več artikuliranosti in ambicioznosti. Glede na gospodarsko moč, ki jo Novo mesto ima, bi si lahko želelo, da postane več kot le udobno provincialno mesto, ki ima zgledno urejene ceste, zdravstvene ustanove in kanalizacijo. Videlo bi se lahko kot mesto, ki se zaveda svojega enkratnega značaja, mesto, ki ga vsaj v določenih vidikih lahko imenujemo presežno. Mesto, ki se ne izgublja v povprečnosti, ampak je prepoznavno tudi na evropskem (ali vsaj srednjeevropskem) zemljevidu. Mesto, ki zaradi tega svoje prebivalce navdaja s svojevrstnim ponosom ter tako zagotavlja, da bodo v njem radi ostajali in bodo za njegov razvoj tudi dobro skrbeli.

Obletnica

Kmalu bo minilo dvajset let, kar sem osvobajal Slovenijo, in to je obletnica, ki se jo spleča obeležiti na primeren način. Recimo s scenarijem za film, po katerem bo film tudi zares nastal in ne bo obležal v predalu, kakor se rado dogaja. Od besed k dejanjem in konec avgusta je padla prva klapa. Zame je bil to prvi takšen velik projekt, vse je bilo novo in sem bil navdušen, vsak dan znova sem spoznaval kaj novega in si širil obzorja. Res. Tipično slovensko prek vez sem si izbral tudi majhno vlogico, ki sem jo potem, ko so mi jo tudi uradno dodelili, sicer debelo debelo razširil s polurnim monologom in nekaj komičnimi gegi, a je režiser seveda zradiral zadevo, ker iz enega tam nekega obskurnega lika pač ne moreš čez noč narediti glavne vloge, kar sem skrivaj poskušal! Izbral sem si vlogo šoferja, ki izreče en kratek stavek, kar ni pretežko, a sem šele na vajah ugotovil, da bom v filmu glavna pizda, skoraj negativec, izdajalec Slovenije. Teritorialci namreč bežijo pred letali in me, šoferja, zaustavijo s prošnjo, če jih odpeljem v mesto. In jaz seveda rečem ne. Izdajalsko, evo, ampak o tem prej nisem razmišljal, dokler ni bilo prepozno. Podpisal sem pogodbo in izbrali so mi tudi kostum. Sem ga moral pomeriti na sedežu televizije, kjer imajo v kleti ogromne zaloge raznoraznih oblek in vsega ostalega. Tam so mi deklice zauzale, da imajo težave zaradi činov, ki sem jih nametal v scenarij kar tako malo brez veze, in da so nekatere komaj pridobile. Pa sem bil dobrohoten in predlagal, da čine še zmeraj

lahko spremenim, a ni šlo več. Zgodba ni bila več moja. Je zaživela z nešteto ljudmi, ki so postali del tega procesa. In je bilo, kar je bilo. Mi je Miha M. povedal, da je v nekem svojem scenariju postavil dva junaka na neko polje, kjer sta se pogovarjala, vmes je pa zapisal, da zadaj pelje vlak. Ker se mu je to zdelo kul in ker je moral tisti dialog na papirju malce poživiti, saj so scenariji zelo neliterarno branje. In ko je prišel potem na snemanje, se je kar prestrašil, ko je ugotovil, da so zaprli del proge, najeli vlakovno kompozicijo in jo šibali gor in dol. Jih je vprašal, zakaj to počnejo, in so mu odgovorili, da zato, ker tako piše v scenariju. Z občutkom krivde zaradi dodatnih nepotrebnih stroškov je predlagal, da bi to zradiral, a je bilo že prepozno. Zgodba ni bila več njegova ...

Moj film se je seveda začel ustvarjati kar nekaj časa pred prvim snemalnim dnevom, kar je logično, saj je pri projektu sodelovalo toliko ljudi, da je moral vsakdo natančno vedeti, kaj bo počel in kdaj in da prostora za improvizacijo praktično ni bilo. Milijonkrat smo se sešli, izbirali igralce, zapisovali in naštevali zahteve in potrebe, nazadnje so bile še vaje z igralci, s katerimi smo dodobra prečesali scenarij in iskali nejasne oziroma nepotrebne dele. In je nekdo tako mimogrede pripomnil, da naj filmski albanski begunci, ki v filmu malo pred vojno bežijo iz Juge, s sabo namesto ruma nosijo albanski konjak. Skenderbeg. Da je to bolj pristno in logično. Seveda nisem imel nič proti, ker mi je bilo popolnoma vseeno, sploh več ne vem, zakaj sem v scenariju zapisal, da imajo begunci s sabo rum. Za scenarij je bilo pomembno le to, da je alkohol, ker jim ga vojaki zaplenijo in se napijejo. In mi je šele kasneje doma kapnilo. Jasno. Le kdo bi pil rum, vas vprašam, če lahko pije dober, kaj dober, vrhunski albanski konjak?! Igralci ga seveda ne bodo pili na snemanju, domnevam pa, da ga bomo po koncu snemanja družno požrili. In če lahko izbiramo, pač izberemo boljšo pijačo, ne?!

No, potem se je končno začelo prevajanje mojega scenarija na Pervanjev film. Prvič sem lahko svetil pri tako velikem filmskem projektu in sem bil fasciniran do nezavesti. Koliko ljudi, kakšen aparat, vse je pa teklo kot dobro podmazan stroj. Prvi dan sem ves navdušen pričakoval akcijo, ki je pa potem seveda ni bilo. Vsi ljudje so seveda delali do nezavesti, ampak posname se en kader pa potem vse premakne pa bližnji posnetki pa pogledi iz drugih kotov pa totali, v katerih nastopijo tudi statisti, pa pogled glavnega junaka pa popolnoma obstranska zadeva na drugi strani ... Snemanje je trajalo krepko čez šest ur, dobili pa smo posnetke za 58 sekund v filmu. No, morda malo več, morda za 59 sekund, je bil negotov Jurij! Za 58 sekund v filmu pa pošteno boli rit, res! Igralca, za

katerega sem zapisal, da se spotakne in pade (ker se mi je med pisanjem zazdelo, da to bi pa res bilo komično!), pa je verjetno bolelo še kaj drugega, ker so njegov kader ponavljali kar nekajkrat. Nisem šel pofirbat, kako je bil videti njegov padec, ker me je že pri ene tretjem tresku začela peči vest ...

V eni sceni smo potrebovali gajbo Uniona, ki pa so jo prinesli celo iz muzeja. Da je bila iz muzeja, vem zato, ker je Borut Veselko pri vsaki ponovitvi odprl novo flašo za filmskega soseda, in ko je ta hotel nagniti (bilo je vroče, ali pa samo navada, kdo bi vedel?!), so ga opozorili, naj tega ne počne, no, že pri drugi steklenici je pa rekviziter opazil, kaj počnejo, in preprečil nadaljnje delanje škode. Potem so posnetek malo prilagodili in je »sosed« dobil pivo, ga podal nazaj Borutu, da bi ga ta odprl, ta pa ga ni odprl, ker se je kader končal in smo tako rekvizite iz muzeja rešili ...

Potem smo začeli snemati vojaške prizore na Počku in smo snemali po cele dneve, da bi izkoristili lepo vreme, le zaradi ene moje majhne napakice se je zadeva po nepotrebnem malce podaljšala. Z Robertom sva ležala v senci drevesa in opazovala dogajanje, že rahlo dolgočasna. Bilo je vroče in že cel dan smo snemali en prizor iz milijon različnih kotov. Igralci so malo streljali, potem je prišlo premirje, med katerim eden od njih po scenariju prdne in pove, da mora iti. In odide. In smo to ponavljali nešteto krat, jaz sem pa, dolgočasen, ves čas poskušal prdniti, da bi malce Roberta pohecal. Saj nekajkrat mi je uspelo, ampak potih, jaz pa sem hotel malo bolj glasno, da bi mu lahko rekel, da sem ga ustrelil. In sem se napejal in napejal in je to nenadoma postal moj najpomembnejši projekt in me sploh ni več zanimalo, ali igralci pravilno izgovarjajo tekst in sploh in sem se napejal in napejal ... Potem je prišla komanda, da kamere tečejo in je bila zahtevana tišina in se je vse umirilo, preden nastopi akcija, jaz sem ga pa pritisnil. Materbuhnazaj! Sem pritisnil takšnega kot še nikoli v življenju menda, počilo je, da se topovski strel skrrije pred mojim izdelkom. Res. Pa še vse tiho je bilo in napeto, vsi so spremljali, kaj bo, vmes pa jaz! In itak so vsi crknili od smeha in so jim šle solze na oči, meni pa tudi, se tako smejal že dolgo nisem, čeprav si sploh nisem upal gledati okoli ...

Potem sem Roberta čez nekaj dni nekaj zmerjal, da je kmet pa to, ne vem več, zakaj, in sem od njega dobil odgovor, da kmet je tisti, ki sredi snemanja prvega igranega celovečerca, posvečenega dvajseti obletnici osamosvojitvene vojne za Slovenijo, spusti rezek plinski mehurček tako naglas, da 150 m stran vojak na prižganem tanku razmišlja, če se je on usral ...

Kar je v bistvu res, ampak v svojo obrambo naj povem, da filmarji mislijo, da se je usral Robert, ker sem medtem, ko se je on rolal, jaz s prstom diskretno kazal nanj ...

PREJŠNJO SOBOTO SO V NOVEMMESTU KONČNO SPRAVILI ZA ZAPAHE ZAPORA GROGA 3 ZNANE NEPRIDIPRAVE. MESTO JE PO LETIH BOJA ZOPET NAŠLO DUŠNI MIR. KRIMINALCI ŠE ČAKAJO NA RAZSODBO VRHOVNEGA STRANIŠČA.

GADNE SCENE

GS1; ZGODBA: JURIJ SMRKE, MATIČ KASTELEC, PETRA BOŽIČ, KATJA MARTINČIČ, ILUSTRACIJA IN OBLIKOVANJE: KATJA MARTINČIČ

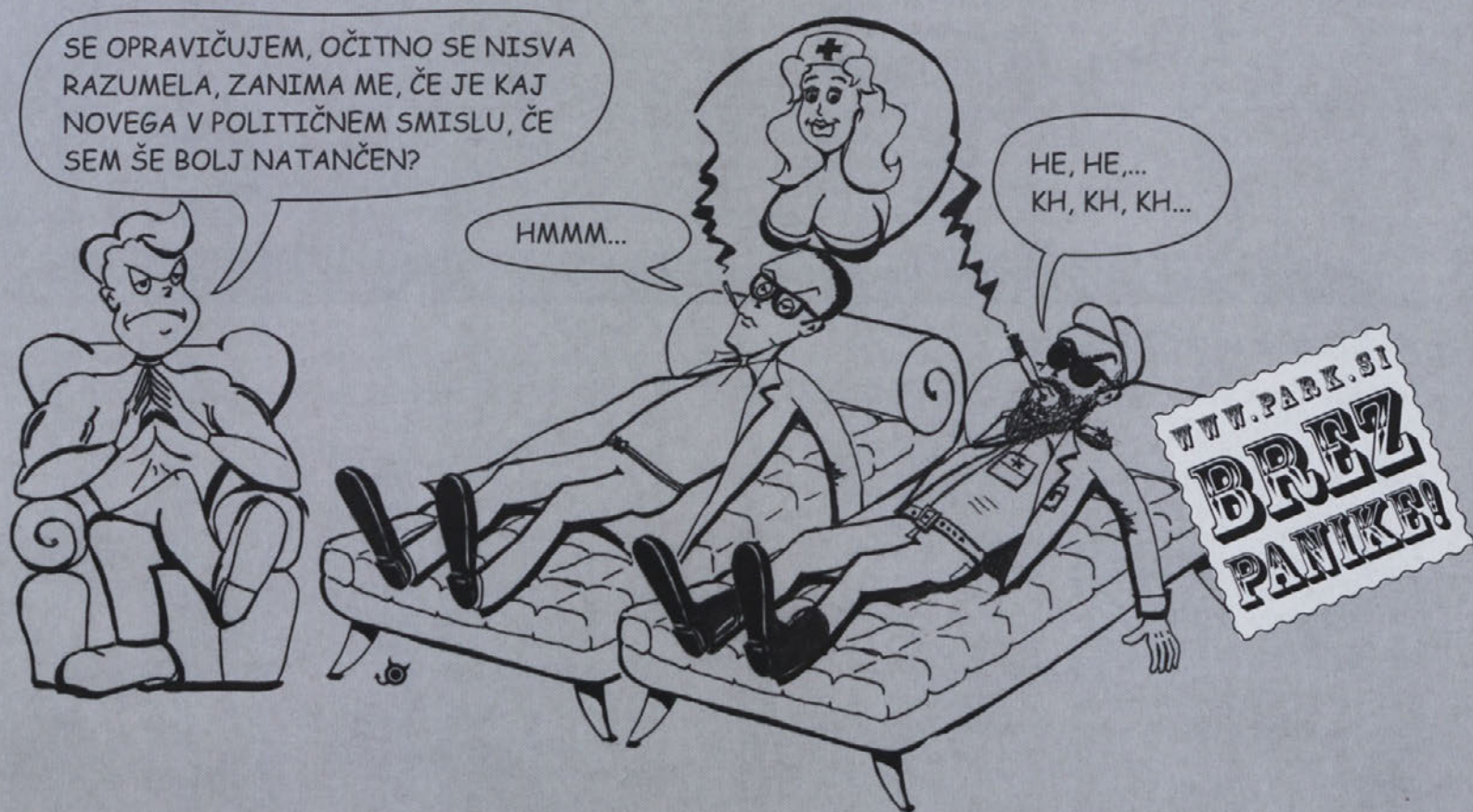
Ilustracija Nejc Smodiš
VAŠ KANDIDAT - PRAZNE OBLJUBE?

Mega objektivno, ultra volilno, preiskovalno

Intervju z Dr. Novškom: Spet bo zmagal Kekec

ROMSKA SKUPNOST BREZJE - CENTER V LUFT - KULI MONTIRAL ŠE BAKREN SOD - JASNA ŠČINKOVEC: »ČIV« - RAFAEL KRIŽANI POČIVA, UTRUJEN OD DOPUSTA

SE OPRAVIČUJEM, OČITNO SE NISVA RAZUMELA, ZANIMA ME, ČE JE KAJ NOVEGA V POLITIČNEM SMISLU, ČE SEM ŠE BOLJ NATANČEN?

HMMM...

HE, HE,...
KH, KH, KH...

WWW.PARK.SI
**BREZ
PANIKE!**

»Danes je dan za sranje, jutri je nov dan,« je pred štirimi leti rezultate lokalnih volitev v Novem mestu komentiral najbolj natančen in objektivni levičarski komentator novomeške politične scene legendarni Dr. Novšek, ko je prepričljivo zmagal današnji župan Lojz super Muha. Seveda je takrat Novšek edini pravilno napovedal rezultat. Kakor ga je pravilno napovedal pred osmimi leti, ko je predvidel zmago Francija Kocine, kar bi se tudi zgodilo, če ne bi bilo slavnega in znamenitega zapleta na moškem wc-ju na Ragovski 27a, kjer je prišlo do nepričakovane driske med člani volilne komisije, ki je zahtevala, da se 1300 glasovnic z obkroženim imenom Francija Kocine porabi namesto toaletnega papirja. Nekateri mediji so takrat napačno poročali o nekakšni domnevni volilni prevari.

Kakor koli že, ker je danes nov

dan, za nami pa so štiri leta velikih sanj, smo se odločili, da je čas, da Dr. Novška obiščemo na rehabilitaciji pri njegovem dobrem prijatelju na Kubi, ki je tudi na rehabilitaciji, in ga malo povprašamo o prihajajočih volitvah, napovedih rezultatih pa tudi o projekciji političnega življenja v naslednjih štirih letih v našem mestu. Kot vedno nas tudi tokrat naš sogovornik ni razočaral, zato bralce opozarjamo, da gre za vsebinsko močan intervju, namenjen sladokuscem z močnimi želodci in nadstrankarsko miselnostjo. Želimo vam dober tek.

Dr. Novšek, se je po vašem mnenju zgodilo kaj prelomnega v teh štirih letih?

Veliko, sinko, veliko, ti si še mlad, zato boš težko razumel. V teh štirih letih so mi zamenjali levo pljučno krilo in odstranili desno, vsadili nov pankreas, zamenjali ve-

čino kostnega mozga, vgradili nov srčni spodbujevalnik, v lobanjo so mi lansko leto sondirali možganski pospeševalnik, tako da lahko že sam berem kakšen Upokojevski list, čeprav še vedno raje vidim, da mi jih berejo medicinske sestre, če se razumemo, he, he, he, kh, kh ...

Se opravičujem, očitno se nisva razumela, zanima me, če je kaj novega v političnem smislu, če sem še bolj natančen.

Eh, politika, to v Sloveniji koga sploh še zanima? Vi ste še mladi, kolega, zakaj se ukvarjate s temi dolgočasnimi temami. Zakaj se raje ne igrate s playstationom, duvate po fejsbooku in rešujete svet v kakšnem fensi kafiču. Ampak če že hočete, povedal vam bom nekaj, kar vas bo naredilo za bajno bogatega, ne pa tudi nujno živlega, če boste le imeli jajca objaviti: res

je, z gotovostjo lahko potrdim, da sta Obama in Osama dvojčka, in to enojajčna, da ne bo pomote. Sta nesrečen izdelek določenih kubansko-ruskih-top-sekret genskih poskusov, ki so potekali pred dobrimi štirimi desetletji. Če ne verjameste meni, vprašajte Fidela tu zraven mene. (Castro je pri tem čisto narahlo pokimal s svojo na pol ugašlo dolgo tresočo cigaro, up. ur.) **Ne, ne, ne, ne, mene zanima novomeška politična scena, razumete? Zanima me, kako komentirate zadnja štiri politična leta v Novem mestu?**

Ah, to, res, kam gre današnja mladina. Ni kaj dosti komentirati. Kot sem že povedal pred štirimi leti, fantje, ki so trenutno še na oblasti, nimajo stila. In kar je najhujše, so brez humorja.

Kar hude obtožbe, se vam ne zdi?

Ne, treba je le preveriti javne finance. Poglejte tudi razne mestne

<<< Začetek na prejšnji strani!

skulpture v narekovajih, ki jih minister za turizem Kuli pospešeno namešča po vpadnicah in v središču mesta ter troši vaš denar. Maksi pletenka, tabletka, bakreni štamperle v Bršljinu ... Morda teh šest fantov, kot pravi moj dober prijatelj Sašo Murtič, blede v kakšnem od vzporednih svetov, do katerih peljejo zgolj vinske poti in transversale?

Kljub temu se večina novomeških analitikov strinja, da župan super Muha ni kriv, da so krivi ljudje iz ozadja. Kaj vi menite o tem?

Absolutno se strinjam z njimi. Tudi jaz mislim, da župan Muha pojma nima, kaj se dogaja v njegovi super občini.

Kako to mislite, ste lahko bolj natančni?

Sem lahko še bolj natančen?

Dobro, kaj pa menite o teh ljudeh iz ozadja?

Mislite na tako imenovano novomeško hobotnico iz Zarje?

Tega nisem jaz rekel, omenjal sem le ljudi iz ozadja, ne pa tudi Zarje, da se

razumemo, zanikam kakršno koli namigovanje in ...

Je že v redu, sinko, le brez strahu: kaj mislim o gospodarstvenikih iz Zarje, ki v svojem življenju še nikoli niso delali ali v gospodarstvu ali v zasebnem sektorju, kjer bi dokazali svoje menedžerske vrline, znanje in sposobnosti, ampak so se vedno pojili zgolj in samo v javnem, da ne rečem občinskem koritu, in še to samo na podlagi svojih političnih preferenc, ki so jih po potrebi menjali približno na vsaki dve leti? Vse najboljše. Seveda to nima zveze s tem, da sem tihi vlagatelj v tej perspektivni novomeški branži in tovrstna namigovanja nelojalne konkurence vnaprej v celoti zanikam, vsako drugačno mnenje pa bom kazensko in civilno preganjal.

V redu, ne moreva mimo najpomembnejšega vprašanja, najini bralci to od naju pričakujejo: kakšne so vaše napovedi volilnih rezultatov, kdo bo zmagal?

Kekec.

Kako, prosim?

Lepo. Ključ teh volitev je v Kek-

cu. Vi ste še mladi, toda verjetno ste kdaj gledali filme o Kekcu? Potem veste, da Kekec vedno zmagaja. In vidite, kaj so lokalne volitve drugega kot film o lokalnem otroškem junaku, ki bo premagal zlo in dobru vrnil vid. Lahko pa greva še dlje v tej primerjalni rekonstrukciji. Verjetno vam ne bo težko uganiti, kdo je pri teh volitvah Bedanec, kdo Mojca ali pa Rožle ali pa Kosobrin?

No, ja ... Torej bo po vašem zmagal Kekec?

Ne, zmagala bo Mojca.

Toda rekli ste Kekec.

Seveda, Kekec je tisti, ki bo prinesel zmago. Brez Kekca Mojca ne more spregledati. Niti kdo drug ne. In ker to Kekec ve in ker to vedo tudi vsi ostali, bo Kekec glavni. Če gledamo s tega snemalnega kota, bo Kekec v vsakem primeru zmagal, pa naj bo rezultat volitev takšen ali drugačen.

Hudo.

Se strinjam, to pa še ni vse. Pozoren opazovalec bi lahko zelo hi-

tro sprevidel, da se počasi, a zanesljivo in brez prevelikega pompa, na prizorišče vračajo stari obrazi, stare sile, stara razmerja, stari duhovi, bolj živi kot kadar koli. Kot da bi bile te volitve spet posnete v, hm, črno-rdeči tehniki, če se drživa filmskega diskurza.

Ne razumem.

Pomislite vendar, mladi kolega. Na politično sceno se vračajo Metadoni, v nekaterih krogih imenovan kar Metafizični, s svojo ekipo in dolenski slavček Franci Kocina na eni strani, na drugi pa LeviCar, Dolfi TeleŽupan, Mirko in Slavko, direktorica Mojči.

Hočete reči, da, da, da ...

Tako je, točno to sem hotel reči.

Kaj pa naš župan Super-Muha in vladajoča družina? Kakšno vlogo imajo oni v naslednjih letih?

Takšno, kot so jo imeli vedno. Vedno bodo zgolj (bolj ali manj dolga) opomba velikim zgodovinskim dogajanjem v mestu in širše.

Združeni za prvo županjo

Skupaj znamo, zmoremo in bomo:

- uredili mestni promet,
- obnovili en vrtec/šolo na leto,
- ustanovili Univerzo Novo mesto,
- dogradili velodrom v Češči vasi,
- zgradili vadbeni bazen v Portovalu,
- zgradili nov dom starejših občanov,
- obnovili avtobusno postajo Novo mesto,
- društvom ponudili spodobne pogoje dela,
- postavili nov most čez reko Krko v Novem mestu,
- uredili mestne gozdove Portoval in Ragov log,
- pričeli z ureditvijo arheološkega parka na Marofu,
- zaključili deponijo v Leskovcu in postavili čistilno napravo!

Naročnik oglasa: SD, LDS, DeSUS, DRUŠTVO JULIA

3

dr. Milena Kramar Zupan

www.milena.si

liberalna
demokracija
slovenije

LDS

www.lds.si/novomesto

VSI AKTIVNI
VSI NA BOLJŠEM

ZNAMO IN ZMOREMO

Oddajte svoj glas na www.vsinaboljsem.si

14

Mojca Novak, Slavko Gegič, Nevenka Kulovec, Slavko Mihalič, Renata Čampelj Jurečič, mag. Janez Pezelj, Mira Retelj, Leonard Jože Kukec, Emilija Luzar, dr. Boris Dular, Katarina Merlin, mag. Gregor Božič, Slavka Baržič, Zdenko Picelj, Jožica Čampa, Igor Vesel, mag. Jožica Rešetič, Marko Habjan, Karmen Vidmar, Jožef Preskar, Ivanka Mestnik, Stanislav Lazič, Sonja Simčič, Bojan Radovič, Majda Pirc, Blažo Tasev, Meta Uhan, Anton Starc in Gorazd Štangelj

Vse na enem mestu: izleti, potovanja, sejmi, letovanja, zimovanja, letalske vozovnice za posameznike in skupine!

KOMPAS NOVO MESTO d.o.o.

tel. 07/39 31 520

TURISTIČNA AGENCIJA
NDE MONDIAL TRAVEL
Glavni trg 14
Tel.: 07 33 72 740

ACER

Prostorsko načrtovanje, projektiranje in varstvo okolja Novo mesto, d.o.o.

ARCH LINEA

projektiranje, načrtovanje, oprema, design
Ljubljanska cesta 26, 8000 Novo mesto
tel 07 30 -79-811, 041 671-321

ARHITEKTON d.o.o.

Brod 76, 8000 Novo mesto
tel.: 07 33 71 520
fax: 07 33 71 521
gsm: 041 671 338

projektiranje
inženiring

BAKS

mednarodni transport, logistika,
inženiring in storitve Novo mesto d.o.o.
tel.: 07/ 33 70 700; fax: 07/ 33 70 701

Branko Tratar s.p.
projektiranje,
posl. posredovanje, nadzor
Ul. talcev 2, Novo mesto
tel.: 07 33 80 900
PROJEKT biro

NOVO MESTO
LoGing
PODPIRAMO KULTURO

PARMA
VARNOSTNI INŽENIRING
preventiva regulativa

tel./fax: 07 33 44 220
mob.: 041 649 277

PARMA Rudi IVANČIČ s.p.

Mala Cikava 17c, 8000 Novo mesto

ib Investbiro

Ulica Mirana Jarca 33, Novo mesto
07 332 81 97

COM LAN
COMPUTERS
tel.: 07 33 21 638

h harlem računalniški inženiring
Foersterjeva ulica 10
8000 Novo mesto
tel: 07 3382 900
http://www.harlem.si/

INFOTEHNA

Glavni trg 20, Novo mesto
tel.: 07 39 30 600

moba

POSTELJNI SISTEMI
www.moba-bm.si

SOPHOS

SOPHOS ANTI-VIRUS
Pooblaščen distributer za Slovenijo
www.sophos.si

ToMAS

PRODAJA IN SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKE OPREME
PRODAJALNA LOČNA, Seidlova 48
Tel.: 07/30 20 190 • www.tomas.si

ZAPIS PLUS

Podjetje za poslovne storitve d.o.o.

- Vodenje poslovnih knjig
- Poslovne študije in načrti
- Podjetniško svetovanje

Tel. 07 33 70 150 • Fax. 07 33 70 151
e-mail: zapis@insert.si

ORIKS

VODENJE POSLOVNIH KNJIG ZA PODJETJA IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER POMOČ OD USTANOVITVE DO REGISTRACIJE PODJETJA
Mira Lalič

Danila Bučarja 22 tel.: 07 / 33 73 380, 33 73 381
8000 Novo mesto fax: 07 / 33 73 382

GSM: 041 / 682 - 470

UPOŠTEVAMO KARTICO OBRTNIK OBRTNIKU!
Podružnica Žužemberk tel.: 07 / 36 91 960

DARO BIRO

računovodske in knjigovodske storitve
izvajanje in nadzor gradbenih instalacij
GSM: 041 643 133

Rozalija Judež s.p.
Velika Cikava 12B
8000 Novo mesto
tel./faks: 07/33 72 930, mobil: 031 293 661
delovni čas: od pon. do pet. od 8. do 15. ure
e-mail: dara.biro@siol.net

KODA KNJIGOVODSTVO ORGANIZACIJA IN TRGOVINA d.o.o.
NOVO MESTO, ŠEGOVA 90, TEL.: 07/33 75 960,
FAKS: 07/33 75 961, e/mail: koda@siol.net
VODENJE KNJIGOVODSTVA ZA PODJETJA IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE ZA DOMAČI IN TUJI TRG

GIMNAZIJA NOVO MESTO
Seidlova cesta 8
8000 Novo mesto

Glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto

EKONOMSKA ŠOLA
Novo mesto
Ulica talcev 3/a
07 39 33 264

CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA
Sevno 13
Novo mesto

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM
Ulica talcev 3
Tel.: 07 332 15 27

Šolski center Novo mesto
Šegova 112
Novo mesto

ISER ECCL
Jakševa 12, Novo mesto
☎ 07-33-74-051
www.iser-ak.si
Računalniško izobraževanje, svetovanje in inženiring
POOBLAŠČENI IZPITNI CENTER
Evropsko računalniško spričevalo

RIC Novo mesto
Ljubljanska c. 26, Novo mesto
tel.: 07 39 34 550
www.ric-nm.si
Razvojno izobraževalni center Novo mesto

Visoka šola za upravljanje in poslovanje
Dodiplomski in podiplomski visokošolski programi
Na Loko 2, Novo mesto
tel.: 07 39 30 020

YURENA
šola tujih jezikov
33 72 100 Glavni trg 11, Novo mesto 33 72 102

OŠ Dragotin Kette
Šegova 117, 8000 Novo mesto
T: 07 373 0850, F: 07 373 0860
Tajnistvo-os.dk@guest.arnes.si

Šolski center Novo mesto
Šegova 112
Novo mesto

OŠ Brusnice
Velike Brusnice 101
Velike Brusnice

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE

Novi trg 5, Novo mesto
www.kulturnicenter.com

liberal
democracy
of slovenia

LDS

Mestni odbor Novo mesto

OŠ Šmarjeta
Šmarjeta 1, Šmarjeta
tel.: 07 38 44 180

**GASILSKO REŠEVALNI CENTER
NOVO MESTO**

Seidlova cesta 29, 8000 Novo mesto

Slovenska demokratska stranka

SDS

Mestni odbor
Novo mesto

VRTEC CICIBAN NOVO MESTO
Ragovska ulica 18, 8000 Novo mesto

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Območna enota Novo mesto

SLS.

Slovenska ljudska stranka
Mestni odbor Novo mesto

WWW.**Luminus**.si

**ZP
MS**

Rozmanova ulica 10, Novo mesto
Tel.: 07 33 71 470, 041 643 969
e.mail: dpm.mojca@siol.net
www.drustvopm-mojca.si
*Društvo prijateljev mladine
"Mojca" Novo mesto*

N.Si
Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

*Zaupamo v
moč
dobrega*

Konvikt

REKLAMNA AGENCIJA

Rozmanova 26/28,
Novo mesto
tel: 07 393 46 74

Cvetličarna Cvetnik

Ljubljanska 27,
Podbevškova 4,
Novo mesto

NOUN

reklamna agencija

07 33

21 391

DOLENJSKI MUZEJ

Muzejska 7, Novo mesto
www.dd.muzej.com

**Trgovina
VIVA**

SPECIALIZIRANA
TRGOVINA S PERILOM
(v trgovski hiši Bršljin)

tel.: 07/393-17-96

agencija **m** servis

Novo mesto: Prešernov trg 6,
Trebnje: Baragov trg 1,
Črnomelj: Kolodvorska c. 35,
Brezplačna tel.št.: 080 22 16
www.mservis.si

Galerija Božidar Jakac

Grajska cesta 45, 8311 Kostanjevica na Krki

TEL.: 07/49 87 008, FAX: 07/49 87 335

Ogled razstav in stalnih zbirk:
vsak dan razen ponedeljka od 9. do 18. ure.

www.galerija-bj.si, e-pošta: info@galerija-bj.si

ŠPES
grafični studio

041 722 801

Osnovna šola GRM

Trdinova ul. 7,
8000 Novo mesto
Tel.: 07 39 35 900

SILVER

Novi trg 1, Novo mesto
BTC Ljubljanska 27, Novo mesto

Slavka Gruma 63, Novo mesto
tel.: 07/ 39 35 860
fax: 07/ 39 35 876
e-mail: info@os-drska.si

ID - INTERIER DESIGN d.o.o.
ARHITEKTURA & DESIGN
GERMOVA 3, 8 000 NOVO MESTO
t: +386 (0)7 393 20 80
f: +386 (0)7 393 20 89
e: info@id-design.si
w: www.id-design.si

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

英氣立 **EIKIRYU**

Šola notranje moči

www.eikiryu.si

Zavarovalnica TILIA, d. d.
Seidlova cesta 5
8000 Novo mesto

www.zav-tilia.si

TILIA

Zavarovalnica Tilia, d.d.
Clanica skupine SavaRe

Razvoj in socialna povezanost

PARK

III 895/2009/2010

201100151,8

COBISS o

KNJIZNICA M. JARCA
ŠTUDIJSKI ODDIJEK

dr. Milena Kramar Zupan

nosilka svetniške liste SD

skupna kandidatka za županjo

MO Nm SD, LDS, DeSUS in Društva Julija

Zakaj

GREGOR MACEDONI

za župana?

www.gregormacedoni.si

- Ker sem edini od kandidatov, ki prihajam iz gospodarstva in MONM potrebuje dobrega gospodarja.
- Ker nisem vpleten v novomeške politične mreže in kadrovska spletkarjenja.
- Ker sem zastavil in realiziral projekte (DNŠ, Založba Goga, Hostel Situla, ...), ki danes živijo in dajejo utrip mestu.
- Ker so v novomeški politiki že 20 let isti obrazi in je čas za nove zgodbe.
- Ker imam merljive gospodarske dosežke in številne izkušnje iz globalnega gospodarstva.
- Ker sem nestrankarski in neodvisen kandidat.
- Zato, da dosežemo preboj, ki ga potrebujemo in si ga zaslužimo.

Programska ekipa županskega kandidata Gregorja Macedonija (od leve dr. Borut Rončević, dr. Tomaž Slak, Gregor Macedoni, Boštjan Grobler, Marko Zajc)

Kandidati liste GREMO GOR!

Gregor Macedoni	Jernej Strgar	dr. Irena Rožman
dr. Borut Rončević	Aleš Hudoklin	Sandi Vidic
mag. Renata Zupančič	Erna Povh	dr. Tomaž Slak
Tadej Kapš	mag. Zvonko Rangus	Majda Luzar
Majda Kavšek	dr. Marijan Dovič	dr. Blaž Rodič
Boštjan Grobler	Daša Plesničar	Borut Peterlin
Suzana Hočevar	Jože Blažič	Damijan Šinigoj
Primož Kobe	Goran Makar	
Andrej Papež	Mojca Gregorič	
Natalija Petakovič	Rok Hrovat	
Janez Medle	Branko Zdravec	

NOVO MESTO - NOVA ZGODBA

53 KORAKOV ZA USPEŠNO OBCINO